

คู่มือครูการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

สารนิพนธ์
ของ
นางเยาวภา อู่สำหรับฤทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

371.89
๕544๑
๑.3

คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

บทคัดย่อ

ของ

นางเยาวภา อู่สำหรับฤทธิ์

21 ก.ย. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547

h 251714

เยาวภา อู่สำหรับฤทธิ์. (2547). คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดทำและประเมินคู่มือครูการดำเนินงานตาม
ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน
ระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4

ในการจัดทำคู่มือนี้ ผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าหลักการจัดทำคู่มือ หลักการเขียนกิจกรรม
การจัดทำระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจาก ตำรา หนังสือ งานวิจัยและเอกสารทางวิชาการ
เพื่อให้การเขียนคู่มือมีคุณภาพ เนื้อหาครบถ้วนและเป็นปัจจุบันโดยได้จัดทำโครงร่างของ
คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ
เหมาะสมจำนวน 5 คน ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากนั้นได้จัดทำเนื้อหาสาระของคู่มือ
ตามโครงร่างของคู่มือ เมื่อจัดทำคู่มือเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วประเมิน
ความเหมาะสมของคู่มือ โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการ
จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 10 คน
นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข สร้างคู่มือฉบับสมบูรณ์

จากการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมในหลักสูตรระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) ได้แก่กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี
กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน นอกจากนั้นได้กล่าวถึงกิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ช่วงชั้นที่ 4) ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
ตลอดจนวิธีการวัดผลประเมินผล และกิจกรรมนอกหลักสูตร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

**A LEARNERS' DEVELOPING ACTIVITIES SYSTEM IMPLEMENTATION
HANDBOOK FOR PRASARTRATPRACHAKIT SCHOOL TEACHERS**

**AN ABSTRACT
BY
MRS.YAOWAPA USARRIT**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2004**

Yaowapa Usarrit. (2004). *A Learners' developing activities system implementation handbook for Prasaratpracharkit School teachers*. Master 's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Asst. Prof. Dr. Puongrat Kesonpat.

The purposes for this master project were making a teacher handbook and evaluating the performing learners' developing activities system implementation handbook for Prasaratpracharkit School, in order to be useful for counselors' teacher usage of learners' developing activities, and providing an approach in organizing learners' developing activities system in interval 3 and interval 4 levels.

In this teachers' handbook making, the researcher had studied the principles for making handbook, writing about activities, arranging the learners' developing activities system mainly from text books, and academic researches and documents, providing for a qualified handbook, accurate and updated materials, by drafting a blueprint for performing learners' developing activities system implementation handbook, and proving from five experts who had checked and given some comments and suggestions. Then the researcher proposed the contents of this handbook based on blueprint, and submitted to supervisor. After that the three groups of experts; 4 academists, 4 administrators, and 10 teachers, had checked the appropriateness of this handbook for final improvement.

This master project were performing learners' developing activities system implementation handbook for Prasaratpracharkit School, consisted of a plan for learners' developing activities system implementation handbook for Prasaratpracharkit School, learners' developing activities system: activities in Preparatory Mathayom Level (Interval 3) were recreation, boy scout and girl scout, learning enthusiasm activities; and activities in Final Mathayom Level (Interval 4) were recreation, learning enthusiasm, public help, measurement and evaluation and extra curriculum activities. These would be useful for counselors' teacher in learners' developing activities in performing these activities regarding the school aim achievement.

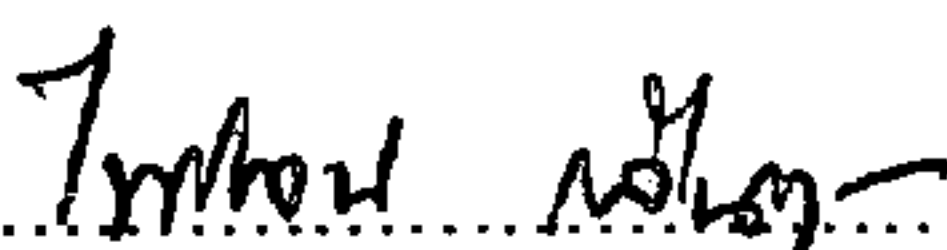
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

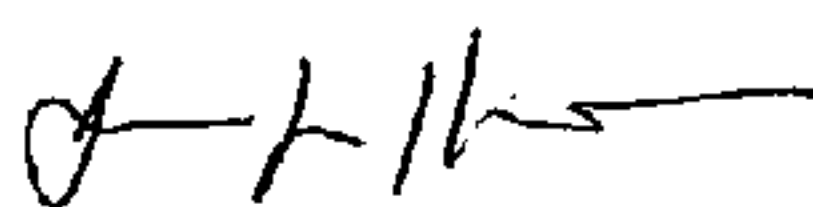
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

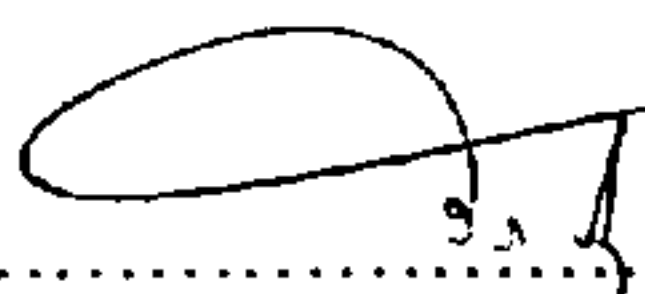
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ)

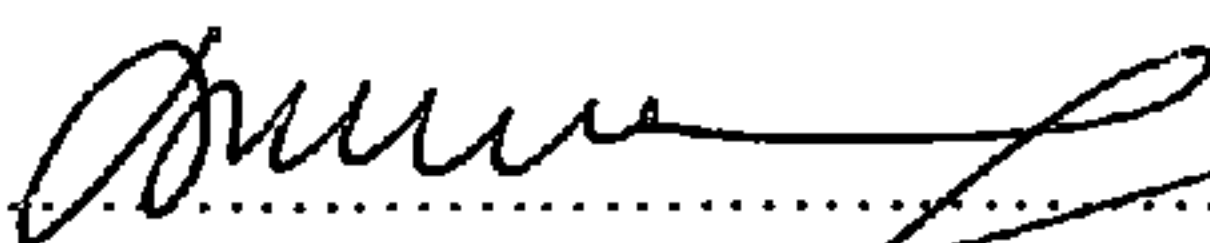
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ตันต์เจริญรัตน์)

กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมเพชร จิตรสกุล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และ ข้อเสนอแนะ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ศึกษาขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์ ดร.มารศรี สุวานิติ และอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา คณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำคู่มือ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณณ ตัณฑ์เจริญรัตน์ คณะกรรมการสอบ สารนิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ ที่ดีแก่ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการ จัดทำคู่มือ ตรวจสอบเนื้อหาสาระ ตลอดจนประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือ จนทำให้คู่มือเสร็จ สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการปรีชา สุนทรมาน ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ และคณะครูโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและทดสอบการใช้คู่มือ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาจัดทำคู่มือ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คุณค่า และประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขออุทิศแก่บิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนด้วยดีตลอดมา ตลอดจนสมาชิกทุกคนในครอบครัวของ ผู้ศึกษาที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือ จนทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เยาวภา อุส่าห์ฤทธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
ขอบเขตในการจัดทำคู่มือ.....	4
ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ.....	4
นิยามศัพท์.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	7
ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	8
ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	10
วัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	12
หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	14
แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	14
การบริหารจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	17
การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	23
การบริหารงานเชิงระบบ.....	27
ความหมายของระบบ.....	27
องค์ประกอบของระบบ.....	28
กระบวนการบริหารเชิงระบบ.....	29
ระบบคุณภาพ.....	31
มาตรฐานการศึกษา.....	35
ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	43
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ.....	50

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

2(ต่อ) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	56
ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์.....	57
ทฤษฎีของโรเจอร์.....	58
ทฤษฎีของโคมส์.....	59
คู่มือ.....	60
ความหมายของคู่มือ.....	60
ประเภทของคู่มือ.....	61
องค์ประกอบของคู่มือ.....	63
ลักษณะที่ดีของคู่มือ.....	66
ประโยชน์ของคู่มือ.....	69
โครงการ.....	71
ความหมายของโครงการ.....	71
หลักการเขียนโครงการ.....	72
ลักษณะโครงการที่ดี.....	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
3 ขั้นตอนและวิธีการทำคู่มือ.....	83
ขั้นตอนและวิธีการจัดทำคู่มือ.....	84
การตรวจสอบความเป็นไปได้ของคู่มือ.....	87
สรุปผลการประเมินการจัดทำคู่มือ.....	89
4 คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
โรงเรียนประสาธน์รัฐประชากิจ.....	92
คำแนะนำการใช้คู่มือ.....	96
ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	98
ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	104
กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	110

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ) กิจกรรมชุมนุม.....	115
แบบบันทึกการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
: กิจกรรมชุมนุม.....	139
กิจกรรมลูกเสือ /เนตรนารี.....	176
กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	194
แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	199
กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	
กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	203
กิจกรรมนอกหลักสูตร.....	212
5 สรุปผลการดำเนินการจัดทำคู่มือครู.....	233
บรรณานุกรม.....	235
ภาคผนวก.....	241
ภาคผนวก ก.....	242
ภาคผนวก ข.....	244
ภาคผนวก ค.....	246
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	249

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แนวทางการประเมินผลการเรียนผ่านช่วงชั้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	26
2 กระบวนการคิดของ Dr. Deming.....	29
3 การออกแบบระบบคุณภาพ.....	32
4 การบริหารระบบคุณภาพ.....	33
5 โครงสร้างการบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข บุคคลจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า คนไทยจะต้องได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งความรู้ คุณธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และหมวด 4 มาตรา 22 มีสาระสำคัญในการกำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นให้การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุข บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรมสุภาพจิต. 2546 : 1)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลาง ที่ใช้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยได้กำหนดสาระการเรียนรู้ที่เป็นองค์ความรู้ทักษะกระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งกำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม สร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกื้อกูลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และการเข้าร่วมกิจกรรม ที่เหมาะสมอย่างมีความสุขด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ

จากจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย การที่เยาวชนไทยจะได้รับการพัฒนา ให้เป็นบุคคลที่เก่ง ดี มีสุขได้นั้น จะต้องเกิดจากการจัดกิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ชาตรี สำราญ (2543 : 58) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะต้องให้มีการสอดแทรกกิจกรรมเพื่อการก้าวสู่ความเป็นมนุษย์ของสังคมมากกว่าก้าวสู่ภาควิชาการด้านหนังสือ และ นพ.เกษม วัฒนชัย (2545 : 17) กล่าวว่า งานพัฒนานักเรียนถือว่าเป็นงานหลัก ต้องอยู่ตรงการออกแบบระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่สถานศึกษาจะต้องทำรายละเอียดไว้นอกเหนือจากสาระของหลักสูตรในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ซึ่งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาองค์รวมของความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ในทุกๆด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีคุณภาพ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม โดยออกแบบระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ “คน” โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต นอกจากจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพโดยตรงแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงกลไกและสภาพแวดล้อม ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อเตรียมคนให้มีคุณลักษณะ รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ (เจือจันทร์ จงสถิตย์. 2540 : 15-19) นั่นคือ จะต้องให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรา 22 และเพื่อให้บรรลุผล ยังได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพไว้ในมาตรา 48 ว่า ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการปฏิรูปวิชาชีพครู ซึ่งพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปัจจัยคือ ครู ที่ระบุในมาตรฐานที่ 1 ว่า ครูมีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนและสามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทั้งเก่ง ดี มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานผลผลิต คือนักเรียน ในการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 3 ที่ให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 4 ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 5 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา มาตรฐานที่ 6 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้และมีบุคลิกภาพที่ดี มาตรฐานที่ 7

มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และมาตรฐานที่ 8 นักเรียนมีทักษะในการจัดการทำงาน รักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานดังกล่าวได้ โดยผ่านกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 1 ที่ให้สถานศึกษามีการจัดการอย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 3 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน และมาตรฐานที่ 7 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในการจัดและพัฒนาการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุม ทั้งด้านปัจจัยด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ (กรมสามัญศึกษา. 2543 : 21-24)

โรงเรียนประสาธน์รัฐประชากิจ มีการบริหารจัดการตามระบบ ซึ่งประกอบด้วยระบบหลัก 3 ระบบได้แก่ ระบบการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และระบบสนับสนุน 7 ระบบ ได้แก่ ระบบนำองค์กร ระบบบริหารจัดการ ระบบพัฒนาบุคลากร ระบบคุณธรรมจริยธรรม ระบบสัมพันธ์ชุมชน ระบบการทำงานเป็นทีม และระบบสารสนเทศ ในการบริหารงานโรงเรียนตามระบบปฏิบัติงานทั้ง 10 ระบบ จะส่งผลสู่ความสำเร็จของโรงเรียน และรองรับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาได้ครบทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ (สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. 2546 : 2) จากการปรับปรุงหลักสูตรตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ให้สถานศึกษาสามารถกำหนดหลักสูตร และจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของตนเอง และจากการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานของโรงเรียน ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นระบบหลักที่สำคัญของโรงเรียนระบบหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คณะครูทุกคนของโรงเรียนประสาธน์รัฐประชากิจต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา คณะครูจะประสบปัญหาในการดำเนินกิจกรรมตามระบบ การจัดตั้งโครงการกิจกรรม ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างดีพอ ผู้จัดทำจึงมีความสนใจในการจัดทำคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ในการวางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการจัดกิจกรรมตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อจัดทำคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
2. เพื่อประเมินคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขอบเขตในการจัดทำคู่มือ

การจัดทำคู่มือฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีขอบเขตดังนี้

1. ด้านเนื้อหาคู่มือ

ประกอบด้วย การจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีการมาตรฐานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตร ในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ แบบบันทึกการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการจัดกิจกรรมชุมนุม กิจกรรมนอกหลักสูตรและวิธีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. การนำไปใช้

คู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ใช้เป็นคู่มือสำหรับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4

ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ

1. ครูโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี สามารถใช้เป็นคู่มือครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภายในโรงเรียน
2. ผู้บริหารใช้คู่มือครูเพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4

นิยามศัพท์

1. คู่มือ หมายถึง หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้ใช้ โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เข้าใจและสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นๆด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
2. คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง คู่มือที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้น ที่มีขั้นตอน วิธีการมาตรฐานและวิธีบันทึกที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

ของครูในโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจที่เป็นที่ครูที่ปรึกษากิจกรรม ดำเนินการจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนซึ่งเป็นกิจกรรมในหลักสูตร และกิจกรรมนอกหลักสูตรได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียน เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม มุ่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลุกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

4. กิจกรรมในหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมบังคับที่กำหนดในกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ที่ผู้บริหารอนุมัติเปิดให้นักเรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ โดยมุ่งฝึกอบรมบ่มนิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน

4.1 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 โดยยึดมั่นในหลักการ วิธีการและวัตถุประสงค์ของลูกเสือ เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.2 กิจกรรมชุมนุม หมายถึง การจัดกิจกรรมในหลักสูตรให้นักเรียนทุกคนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ มีการวัดผลประเมินผลและตัดสินผลการเรียน

4.3 กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ กำหนดให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม ด้วยการบำเพ็ญประโยชน์รักษาความสะอาดทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เข้าค่ายบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือสังคมเป็นต้น มีการวัดผลประเมินผลและตัดสินผลการเรียน

4.4 กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ กำหนดให้ นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติกิจกรรม เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และศึกษาค้นคว้า มีการวัดผลประเมินผลและตัดสินผลการเรียน

5. กิจกรรมนอกหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นและดำเนินการเองโดยนักเรียนด้วยความสมัครใจ โดยมีครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ อันไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชาไว้ และไม่ตัดสินผลการเรียน ได้แก่

กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมคืนชีวิตสายน้ำให้แผ่นดิน กิจกรรมโครงการธนาคารขยะ เป็นต้น

6. โครงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง โครงการที่นักเรียนซึ่งเป็นสมาชิกกิจกรรมชุมนุมต่างๆ วางแผนร่วมกับครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมของชุมนุนั้นๆ

7. การวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การประเมินผลการผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร ซึ่งผู้เรียนต้องเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

8. ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นหนึ่งใน 3 ระบบหลักของโรงเรียน ได้แก่ ระบบการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการวางระบบในโรงเรียน ที่โรงเรียนจะต้องวิเคราะห์และออกแบบเพื่อให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่มีความถนัดและความสนใจพิเศษได้รับการส่งเสริมศักยภาพและความเป็นเลิศจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำคู่มือการพัฒนางานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้จัดทำได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดทำคู่มือให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยแยกการนำเสนอเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.1 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.2 ความหมายของระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.4 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.5 แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.6 การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.7 การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. การบริหารงานเชิงระบบ
 - 2.1 ความหมายของระบบ
 - 2.2 องค์ประกอบของระบบ
 - 2.3 กระบวนการบริหารงานเชิงระบบ
 - 2.4 ระบบคุณภาพ
 - 2.5 มาตรฐานการศึกษา
 - 2.6 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.7 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประจำรัฐประชากิจ
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์
 - 3.2 ทฤษฎีของโรเจอร์
 - 3.3 ทฤษฎีของโคมส์
4. คู่มือ
 - 4.1 ความหมายของคู่มือ
 - 4.2 ประเภทของคู่มือ
 - 4.3 องค์ประกอบของคู่มือ
 - 4.4 ลักษณะที่ดีของคู่มือ

- 4.5 ประโยชน์ของการทำคู่มือ
- 5. โครงการ
 - 5.1 ความหมายโครงการ
 - 5.2 หลักการเขียนโครงการ
 - 5.3 ลักษณะโครงการที่ดี
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุข บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรมสุขภาพจิต. 2546 : 1)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย ให้ได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง มีความหมายและมีคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และ ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

1.1 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : 2545) กำหนดแนวการจัดการศึกษา โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ก่อปรกับมีการ

เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมี คุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาดตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียนมุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบ รู้สิทธิและหน้าที่ของตนเองในการอยู่ร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แบ่งตามความแตกต่างระหว่างกิจกรรมได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการค้นพบความถนัดความสนใจของตนเอง และพัฒนาดตนเองให้เต็มศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของสังคม และปลูกฝังจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

2. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมมุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข ซึ่งกระบวนการจัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ
ยุวกาชาด สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์และกรมรักษาดินแดน

ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติสถานศึกษาจัดกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้
ต่าง ๆ ที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น
อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือก ตัดสินใจ ได้อย่างมีเหตุผล
เหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการเสริมสร้าง
ทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม และจริยธรรม รู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีเพื่อปรับตัว
เข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดีและมีความสุข เช่น กิจกรรมการสร้างเสริม
ความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง กิจกรรมพัฒนาภูมิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม
และจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ เป็นต้น
กิจกรรมเหล่านี้สามารถหลอมเข้าไปในการจัด กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญ
ประโยชน์ในลักษณะของการเข้าค่ายต่าง ๆ หรืออาจแยกจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะทางได้ เช่น
จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยมุ่งเน้นการฝึกระเบียบวินัย
การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กิจกรรมชมรมวิชาการ มุ่งเน้นประสบการณ์ความชำนาญ
เฉพาะเรื่องที่ถนัดและสนใจจากการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ ชุมนุมต่าง ๆ เพื่อการร่วมกับคิดค้น
กิจกรรมที่สร้างสรรค์ก่อให้เกิดความสนุก ความสุข และพัฒนาทักษะทางสังคม ทั้งนี้แม้จะ
แยกจัดกิจกรรมเฉพาะทาง ก็สามารถบูรณาการกิจกรรมแนะแนวเข้าไว้ด้วย เพื่อให้ค้นพบ
ศักยภาพของตนเองด้วย

1.2 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดให้มีขึ้นเพราะการจัด
กิจกรรมเป็นการฝึกให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้ฝึกทักษะปฏิบัติจริง ทำให้เกิด
การเรียนรู้ ท้นต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการ มีสุขภาพอนามัยดี รักการทำงาน ร่วมกับ
ผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่ง
ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ไว้หลายท่านดังนี้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525 : 36) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมว่า
เป็นการบริการต่าง ๆ แก่นักศึกษาและชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาและประชาชนให้
เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนนักศึกษาให้อยู่ในสังคม
อย่างมีความสุข

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527: 204) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนว่า กิจกรรม
นักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นและดำเนินการเองโดยนักเรียนด้วยความสมัครใจ
โดยมีครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ อันไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน หมายถึง

การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชาไว้

ดร.ภิญโญ สาร (2529 : 208) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมประกอบหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษากับนักเรียนนอกห้องเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการร่วมมือกันทำกิจกรรม ปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมนักเรียนมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละโรงเรียนและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้บริหารและครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 148) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนว่ากิจกรรมนักเรียนหมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นด้วยความร่วมมือของนักเรียน เพื่อสนองความต้องการและความสนใจอันจะเป็นทางเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาการด้านต่างๆ กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในห้องเรียน แต่อาจมีกิจกรรมบางอย่างที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมในห้องเรียนให้มีคุณค่าและมีประโยชน์มากขึ้น กิจกรรมนักเรียนส่วนมากจัดนอกห้องเรียน มีบรรยากาศเป็นกันเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติงานร่วม

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 38) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนว่าหมายถึง กิจกรรมประกอบทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ที่ให้การศึกษากับนักเรียนนอกห้องเรียน จัดขึ้นโดยนักเรียนที่จะเข้าเรียนและดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและการสนับสนุนจากอาจารย์และไม่มีการให้คะแนนใดๆในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา

สุขพัชรา ชัมเจริญ (2545 : 3) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่าเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา มุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้รู้จักและเข้าใจตนเอง ปรับตัว ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 2) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

จากความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาองค์รวมของความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ในทุกๆด้าน ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียน

สามารถพัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของ ผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้บุคคลรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม และมีความสุข มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนควรกำหนดหลักการ แนวทางไว้อย่างชัดเจน ชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ให้ตรงกัน ซึ่งจะทำให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์

อเนก ส่งแสง (2540 : 110) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมในโรงเรียนนั้นมี จุดประสงค์เพื่อพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ คือส่งเสริมการเรียนรู้การสอนทางด้านวิชาการ พัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สูงสุดและพัฒนา บุคลิกภาพของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ใช้พลังที่มีอยู่ในทางสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์มีคุณค่าต่อประเทศชาติและสังคม

ดำรง ประเสริฐกุล (2542 : 23) ได้ให้วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ทนต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้าน วิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ
4. เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยม มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ ต่อส่วนรวม
5. เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ
6. เพื่อให้นักเรียนรู้จักปกครองตนเอง
7. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยให้อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้จักดูแลสภาพตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ

สมภาพ เจริญนท (2542 : 7-8) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมร่วม หลักสูตร ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถพิเศษ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างอย่างมีคุณประโยชน์และมีเพื่อนมากขึ้น
3. เพื่อฝึกทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีตามกระบวนการประชาธิปไตย
4. เพื่อให้เกิดทักษะในการทำงานร่วมกันและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมี

ความสุบ

ส่วนรวม

5. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีความสามัคคี มีความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อส่วนรวม
6. เพื่อปลูกฝังค่านิยมหรือคุณธรรมอันดีงามให้แก่นักเรียน
7. เพื่อฝึกให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย รู้จักการควบคุมตนเองและเคารพกฎเกณฑ์

ต่าง ๆ ในสังคม

8. เพื่อส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ
9. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด
10. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและเคารพผู้อื่น
11. เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

ของชาติ

12. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้การสอนตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

13. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
14. เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
15. เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกในด้านสิทธิมนุษยชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 3) ได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ทั้งวิชาการ และวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัด และพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัวมองเห็นช่องทางในการสร้างงาน อาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง
3. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และประกอบสัมมาชีพ
4. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรม จริยธรรม

5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ
จากความคิดเห็นของนักวิชาการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ได้รับความรู้ตามศักยภาพ ความสนใจของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถของตนเอง
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

4. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ

1.4 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 2) ได้กำหนดถึงหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน
3. บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
6. จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
7. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา
8. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษาถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยคำนึงถึงความปลอดภัย
9. ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
10. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

1.5 แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งแต่ละสถานศึกษาแต่ละระดับอาจมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป สุขพัชรา ชีมเจริญ (2545 : 23) ได้กล่าวถึงแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า สถานศึกษา ควรคำนึงถึงแนวการจัดดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงการ องค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น
2. จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

3. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น

4. จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 6) กล่าวถึงแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่าสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

4.1 การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม เช่น การจัดทำโครงการโดยบูรณาการจากกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม

4.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด ตามธรรมชาติและความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน เช่น ชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

4.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก ในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

4.4 กิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ เช่น ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เช่น บริการห้องสมุด เพื่อนเตือนเพื่อน สหกรณ์ พยาบาล เป็นต้น

4.5 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยถือว่าเป็นเกณฑ์การประเมินการผ่านช่วงชั้นด้วย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงานจำเป็นจะต้องศึกษาข้อมูลต่างๆ เพื่อวางแผนในการเตรียมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ : 2545)

1. กำหนดระเบียบของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดระเบียบของสถานศึกษาว่าด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

2. สำรวจข้อมูล ความพร้อมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา

หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

3. ขออนุมัติจัดตั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมรวบรวมรายชื่อกิจกรรม ที่นักเรียนรวมกลุ่มกันคิดขึ้นและที่เป็นกิจกรรมของโรงเรียนนำเสนอผู้บริหารโรงเรียน เพื่ออนุมัติโครงการ โดยกำหนดระเบียบข้อบังคับในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน

4. การดำเนินงาน

4.1 ประชาสัมพันธ์ข้อมูลรายชื่อกิจกรรมต่าง ๆ โดยนักเรียนที่เป็นแกนนำ

4.2 สำรวจข้อมูลความต้องการของนักเรียน

4.3 ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อชี้แจงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม

หลักสูตรใหม่

4.4 ให้นักเรียนเลือกกิจกรรมตามความต้องการโดยแบ่งจำนวนกิจกรรม

เหมาะสม

4.5 ทั้งครูและนักเรียนปฐมนิเทศนักเรียนในแต่ละกิจกรรม เลือกตั้งคณะกรรมการต่างๆในแต่ละกิจกรรม

4.6 นักเรียนวางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิทินปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละชั่วโมง

4.7 ดำเนินงานตามปฏิทิน

4.8 สรุปผลและประเมินผล

ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีขั้นตอนในการดำเนินงาน เพื่อให้ งานหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เกิดความถูกต้องครบถ้วนกระบวนการต่างๆ ซึ่งสุภาพ ชัยเจริญ (2545 : 13) ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
2. ประชุมชี้แจงคณะทำงาน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. สำรวจหาความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ผู้เรียน โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบประเมิน
4. การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการที่จำเป็น โดยการนำผลของการสำรวจทั้งหมด มาวิเคราะห์ปัญหาในกระบวนการเชิงระบบ
5. วางแผนการจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยวางแผนระหว่างครู ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทุกภาคเรียนตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วางแผนการเตรียมตัวของครู

- เลือกตั้งคณะกรรมการ
- ตัดสินใจเลือกกิจกรรมนักเรียน
- ศึกษาทำความเข้าใจ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะ

อันพึงประสงค์

- โครงสร้างหลักสูตรการศึกษา
- วิเคราะห์แนวจัดหลักสูตรและเวลาเรียน
- จัดโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา
- วางแผนปฏิบัติงาน โครงการปฏิทินปฏิบัติงานรายปี / รายภาค
- จัดทำแผนงานโครงการ
- ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง

5.2 ให้นักเรียนเลือกกิจกรรมตามความสนใจและความต้องการ

- ประเมินผลเกี่ยวกับ เป้าหมายของหลักสูตร หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผล
- บทบาทของนักเรียนในการทำงานกลุ่มโดยการเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ
- การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ จัดกิจกรรม ประชุมวางแผนโครงการและปฏิบัติงาน
- นักเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

5.3 การเตรียมตัวผู้ปกครอง ชุมชน

- ประชุมชี้แจง
- การมีส่วนร่วมกิจกรรม
- การประเมินผล

6. การดำเนินงานตามแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
7. นิเทศ ติดตามและประเมินผล
8. สรุปผลการปฏิบัติงาน
9. ปรับปรุงแก้ไข

ตามความคิดเห็นของผู้ศึกษา สรุปว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารหรือครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจความตระหนัก
2. สำรวจข้อมูลความพร้อม ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกัน
3. ครูและนักเรียน วางแผนร่วมกันจัดทำแผนงานและโครงการ
4. ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน / โครงการที่กำหนด
5. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน
6. สรุป / รายงานผลการปฏิบัติงาน

1.6 การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 8) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรจัดขึ้นตามความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นความหลากหลาย ทั้งรูปแบบและวิธีการ เน้นการปฏิบัติจริงเป็นหมู่คณะ สัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน รวมทั้งมีการตรวจสอบประเมินผลในสภาพจริง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา จะต้องเตรียมวางแผนและเตรียมความพร้อม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยจัดเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆดังนี้

1.6.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร

ในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ. (2546 : 6) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ซึ่งสถานศึกษาจะสามารถนำไปปรับปรุงและเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา คือ

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 29 และหมวด 5 มาตรา 40 ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดที่ กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนในการบริหารจัดการในสถานศึกษานั้น คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและดำเนินการ
 - 1.1 มีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา
 - 1.2 ให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา
 - 1.3 มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.4 มีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในโอกาสต่อไป
2. ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ
 - 2.1 ด้านงบประมาณ กรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนในการจัดหางบประมาณ สนับสนุนการจัดกิจกรรม วัสดุภัณฑ์ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรม
 - 2.2 เป็นวิทยากรและแนะนำวิทยากร คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ และศิษย์เก่า ซึ่งล้วนแต่มีศักยภาพในตัวเอง ฉะนั้นจึงสามารถเป็นวิทยากรหรือจัดหาวิทยากรภายนอกในกรณีที่ขาดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่กำหนดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.3 ให้คำปรึกษาและส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรกำหนดให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น และตระหนักในหน้าที่ในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นแหล่งศึกษาและแหล่งข้อมูล กรรมการสถานศึกษาจะต้องมีการประสานสัมพันธ์กับแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ที่เป็นโรงงาน สถานประกอบการ แหล่งวิทยากรต่าง ๆ เพื่อให้ความร่วมมือ ในการใช้เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติกิจกรรม และเป็นแหล่งศึกษาดูงานตามความต้องการของผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา มีดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ

ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ
- 1.2 กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา
- 1.3 ศึกษาข้อมูล แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น
- 1.4 กำหนดและมอบหมายบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา

2. นิเทศและติดตาม

- 2.1 นิเทศและติดตามการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงานของหัวหน้าหมวดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและอนุมัติให้ความเห็นชอบ
- 2.2 นิเทศ ติดตามการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ส่งเสริมสนับสนุน

- 3.1 ให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
- 3.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3.3 สนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.4 ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. ประเมินและรายงาน

- 4.1 รับทราบผลการประเมินพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป
- 4.2 รายงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษามีดังนี้

1. สำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการและสภาพปัญหา

ดำเนินการสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน

2. จัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการและปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน

3. จัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จัดทำและรวบรวม แผนงาน โครงการ ปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยกำหนดเป็นรายภาคเรียน หรือรายปีการศึกษาหรือตามระยะเวลาที่กำหนดและเสนอขออนุมัติต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4. ให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้เรียน

มีหน้าที่ให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. นิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และนิเทศ ติดตามให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

6. รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูที่ปรึกษากิจกรรม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทของครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ครูทุกคนต้องเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคำขอของผู้เรียนหรือตามที่สถานศึกษามอบหมาย ซึ่งจะต้องมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. ปฐมนิเทศ

ปฐมนิเทศให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมายและวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. เลือกตั้งคณะกรรมการ

จัดให้ผู้เรียนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ส่งเสริมการจัดทำแผนงาน/โครงการ

ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกของกิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างอิสระ

4. ประสานงาน

ประสานงานและอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรตามความเหมาะสม

5. ให้คำปรึกษา

ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตามการจัดกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามแผนงานด้วย

ความเรียบร้อยและปลอดภัย

6. ประเมินผล

ประเมินผลการเข้าร่วมและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

7. สรุปและรายงานผล

สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรมต่อหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทบาทของผู้เรียน

ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

ผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ตามความถนัดและความสนใจทุกภาคเรียน โดยรวมกลุ่มเสนอกิจกรรมตามความต้องการหรืออาจเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

2. รับการปฐมนิเทศจากครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้เรียนจะต้องพบครูที่ปรึกษากิจกรรม เข้ารับการปฐมนิเทศ รับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเข้าร่วมและดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ เหรัญญิก นายทะเบียน และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ประชุมวางแผน จัดทำ แผนงาน โครงการ และปฏิทินงาน

การดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีการวางแผนในการดำเนินงาน ที่ประชุมควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดทำโครงการ ปฏิทินงานที่กำหนดวัน เวลา ไว้อย่างชัดเจน แล้วนำเสนอต่อครูที่ปรึกษากิจกรรม

5. ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้

เมื่อแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานได้รับอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ผู้เรียนจึงจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการและปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบของคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

6. ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมสามารถประเมินผลได้ดังนี้

6.1 ประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

6.2 ประเมินตนเองและประเมินเพื่อนร่วมกิจกรรม จากพฤติกรรมและคุณภาพของ

งาน

7. สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นตามโครงการแล้วคณะกรรมการดำเนินการดำเนินกิจกรรมจะต้องประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมและนำเสนอครูที่ปรึกษากิจกรรม

บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้

1. ร่วมมือประสานงาน

ร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. ส่งเสริมสนับสนุน

2.1 ให้โอกาสผู้เรียน ได้ใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้

2.2 เป็นวิทยากรให้ความรู้ และประสบการณ์

2.3 ให้การสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ ในการจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน

2.4 ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน แก้ไข และ

พัฒนาผู้เรียน

3. ติดตาม ประเมินผล

3.1 ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน

3.2 บันทึกสรุปพัฒนาการ และการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

1.6.2 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภทให้มีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 : 10) กล่าวว่า ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เรียน จะใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ โดยจัดทำบัญชีการใช้หรือตารางการควบคุมการใช้อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย หรือบางครั้งอาจต้องใช้แหล่งการเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาร่วมด้วย ซึ่งสถานศึกษาต้องมีแผนงานที่มีการติดต่อประสานงานไว้เป็นการล่วงหน้า

1.6.3 การจัดกลุ่มผู้เรียน

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกลุ่มผู้เรียนสามารถจัดได้หลายรูปแบบ โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 10) ได้จัดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมดังนี้

1. จัดกลุ่มตามระดับชั้น ได้แก่กลุ่มชั้น ป.1 กลุ่มชั้น ป.2 ฯลฯ กลุ่มเด็กลักษณะนี้จะมีช่วงอายุที่ใกล้เคียงกัน ความรู้ ความสามารถ ไม่แตกต่างกันมาก แล้วแบ่งกลุ่มย่อยๆ ตามความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. จัดกลุ่มตามกิจกรรม และแบ่งกลุ่มย่อยตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มระดับพื้นฐาน กลุ่มระดับกลาง และกลุ่มระดับสูง

3. จัดกลุ่มโดยให้มีเด็กทุกระดับชั้นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน กิจกรรมที่จัดลักษณะนี้จะฝึกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่างๆ เช่นการเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือกัน เป็นต้น

1.6.4 การจัดเวลา

การใช้เวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถจัดได้ในหลายลักษณะ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนะวิธีการจัดดังนี้

1. จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาในหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสถานศึกษา เช่นกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด

2. จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาในช่วงเปิดเรียน โดยไม่ใช้เวลาในหลักสูตร เช่น ตอนเช้า ตอนเที่ยงและตอนเลิกเรียน เป็นต้น กิจกรรมที่จัดได้แก่ กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมประชาธิปไตย ฯลฯ

3. จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาตามช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยจัดเป็นโครงการระยะสั้นหรือโครงการต่อเนื่องตลอดปี เช่น โครงการเข้าค่ายคุณภาพจริยธรรม โครงการวันสำคัญ โครงการแข่งขันกีฬา โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.7 การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับการผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร ผู้เรียนต้องเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตลอดจน ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก. : 12) ได้กำหนดเกณฑ์ประเมินดังนี้

1. ประเมินการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้อง ครบถ้วน

2. ครูที่ปรึกษากิจกรรม ผู้เรียนและผู้ปกครอง จะมีบทบาทในการประเมินดังนี้

2.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(1) ต้องดูแลและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

(2) ต้องรายงานเวลา และพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

(3) ต้องศึกษาติดตาม และพัฒนาผู้เรียนในกรณีผู้เรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม

2.2 ผู้เรียน

(1) ปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

(2) มีหลักฐานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80% หรือตามเกณฑ์
ที่สถานศึกษากำหนด พร้อมทั้งแสดงผลการปฏิบัติกิจกรรม และพัฒนาการด้านต่าง ๆ

(3) ถ้าไม่เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ ต้องปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติม
ตามที่ครูที่ปรึกษากิจกรรมมอบหมาย หรือให้ความเห็นชอบตามที่ผู้เรียนเสนอ

(4) ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมกิจกรรม

2.3 ผู้ปกครอง

(1) ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนกับสถานศึกษา
เป็นระยะ ๆ

(2) ผู้ปกครองบันทึกความเห็น สรุปพัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมของ
ผู้เรียน

3. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.1 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 80% หรือตามที่สถานศึกษากำหนด

3.2 ผู้เรียนผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข. : 12) ได้กำหนดแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนดังนี้

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

1.1 ผู้รับผิดชอบกิจกรรม ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์
ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรม
ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง

1.2 ผู้รับผิดชอบกิจกรรม ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไป
ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่

1.3 ในกรณีที่มีกิจกรรมใดต้องใช้เวลาปฏิบัติตลอดปี เมื่อสิ้นภาคเรียนแรก
ผู้รับผิดชอบกิจกรรม ควรจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อสรุป
ความก้าวหน้าและสภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนระยะหนึ่งก่อน เพื่อการปรับปรุง
แก้ไขหรือส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
และรายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ โดยทำการประเมินตามจุดประสงค์ที่สำคัญของ
กิจกรรม และนำผลการประเมินนั้นไปรวมกับผลการประเมินในภาคเรียนที่สอง เพื่อตัดสินผล
การประเมินการผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

1.4 ตัดสินให้ผู้เรียนที่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม และมีเวลาเข้าร่วม
กิจกรรมครบตามเกณฑ์ ให้เป็นผู้ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรม ผู้เรียนที่มีผลการ

ประเมินบทพร้อง ในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งหรือทั้งสองเกณฑ์ จะเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินผล การร่วมกิจกรรม จะต้องซ่อมเสริมข้อบกพร่องให้ผ่านเกณฑ์ก่อน จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่าน กิจกรรม

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

เป็นการประเมินสรุปผลการผ่านกิจกรรมตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนำผลไปพิจารณาตัดสินการผ่านช่วงชั้น โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

2.1 กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดช่วงชั้น

2.2 ผู้รับผิดชอบ สรุปและประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.3 นำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อให้ความเห็นชอบ

2.4 เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินและอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้นต่อไป

3. การตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรเป็นดังนี้

3.1 ประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3.2 ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ด้านคุณลักษณะของแต่ละกิจกรรม ซึ่งอาจประเมินโดยครูที่ปรึกษากิจกรรม ผู้เรียนประเมินตนเองหรือกลุ่มเพื่อนประเมินกันเอง หรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมการประเมิน

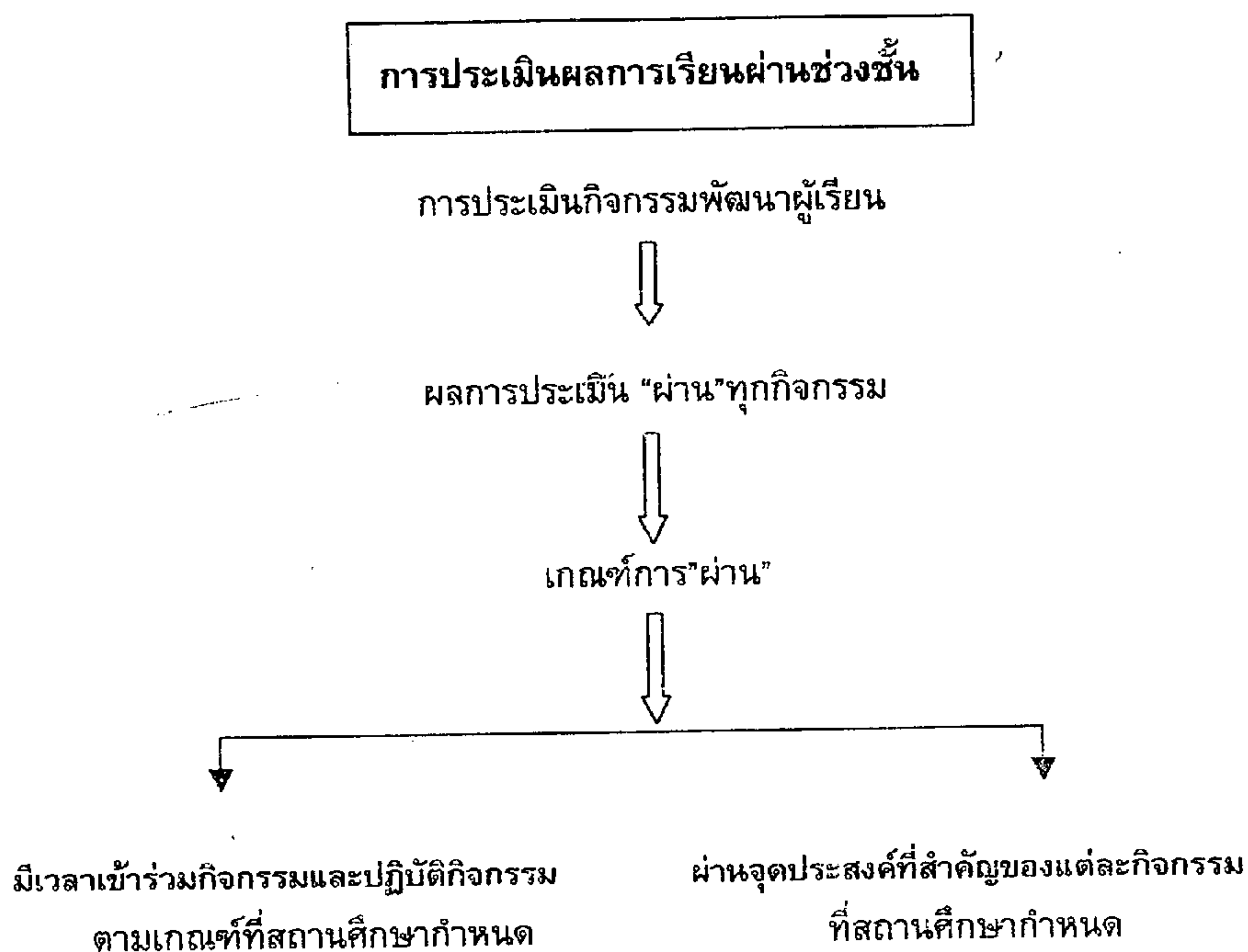
3.3 การประเมินผลงานของผู้เรียน ในโอกาสที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงานหรือจัดนิทรรศการ หรือแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน

3.4 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการประเมินทั้งเวลาและพฤติกรรมจึงจะได้ผลการประเมินเป็น ผ่าน (ผ) เพื่อบันทึกไว้ในแสดงผลการเรียน

3.5 กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรม (มผ) ให้เป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ ซ่อมเสริม ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาด หรือให้ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ด้อยก่อน แล้วจึงทำการประเมินให้ผ่านกิจกรรม

3.6 สถานศึกษาควรจัดทำแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนไว้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์สำหรับผู้เรียนในโอกาสต่อไป

สุขพัชรา ชัมเจริญ. (2546 : 17) ได้ให้แนวทางในการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงแนวทางการประเมินผลการเรียนผ่านช่วงชั้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ที่มา: สุขพัชรา ชัมเจริญ. (2546). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. หน้า 17.

จากการศึกษาวิธีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้ศึกษาสรุปวิธีการวัดผลประเมินผลดังนี้

1. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมิน "ผ่าน" ทุกกิจกรรม
2. ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของทุกกิจกรรม

2. การบริหารงานเชิงระบบ (SYSTEMS APPROACH)

โรงเรียนในฐานะหน่วยงานที่มีเป้าหมายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ ภารกิจดังกล่าวจะบรรลุผลตามเป้าหมายได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน ต้องร่วมกันวางแผนหาเทคนิควิธีการ และกระบวนการที่จะแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะการนำการบริหารงานเชิงระบบมาใช้กับทุกคน

2.1 ความหมายของระบบ (SYSTEMS)

คำว่าระบบ เป็นสิ่งที่มีมานานแล้วในธรรมชาติ เช่นระบบนิเวศ ระบบย่อยอาหาร ระบบหายใจ เป็นต้น นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของคำว่า “ระบบ” ไว้ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบ คือ ระเบียบเกี่ยวกับการรวมสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนให้เข้าลำดับประสานกันเป็นอันเดียวกัน ตามหลักเหตุผลทางวิชาการ หรือจะหมายถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติซึ่งมีความสัมพันธ์ประสานเข้ากัน โดยกำหนดรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ระบบ คือ ชุดขององค์ประกอบซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ ต่อกันในรูปของความเป็นหนึ่งเดียวและดำเนินงานร่วมไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ประกอบด้วยส่วนสำคัญสี่ประการ คือ

1. ข้อมูลนำเข้า (Input)
2. กระบวนการประมวลผล (Process)
3. ผลลัพธ์ (Output)
4. การควบคุมการย้อนกลับ (Feedback Control)

ระบบ หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆ ซึ่งประกอบกันขึ้นมาเป็นหนึ่งเดียว มีความสัมพันธ์กันในทางหนึ่งทางใดรวมกลุ่มอยู่ด้วยกัน กระทำการเพื่อความสำเร็จตามที่ต้องการ และการเคลื่อนไหวในส่วนหนึ่งจะมีปฏิริยากระทบต่อส่วนอื่น ๆ ด้วย ส่วนประกอบแต่ละส่วนก็เป็นระบบย่อยในตัวของมันเอง โดยส่วนประกอบย่อย ๆ หลายส่วนรวมกันอยู่เช่นกัน เช่น องค์การเป็นระบบซึ่งประกอบไปด้วยฝ่ายการผลิต ฝ่ายการตลาด และฝ่ายการเงิน ฯลฯ ในขณะเดียวกันที่ฝ่ายต่าง ๆ ก็เป็นระบบซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยลงไปอีกคือ ประกอบไปด้วยงานหรือกิจกรรมต่างๆ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงใดที่เกิดขึ้นในส่วนหนึ่งของระบบย่อยมีผลกระทบต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ระบบคือกลุ่มของส่วนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

จากความหมายของระบบที่กล่าวแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า ระบบ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รวมกันและต่างทำหน้าที่ของตนอย่างมีระเบียบ โดยส่วนประกอบหรือปัจจัยต่างๆ ของระบบ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นิวัตร นาคะเวช (2540 : 5) ได้แบ่งระบบออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. ระบบที่หมายถึงหน่วยงาน มีทั้งประเภทระบบที่มีชีวิต เช่น ระบบย่อยอาหาร ระบบหัวใจ ระบบขับถ่าย ระบบที่ไม่มีชีวิต เช่น ระบบรถยนต์ รวมทั้งระบบที่ไม่มีตัวตน ให้เห็นหรือเห็นเพียงบางส่วน เช่น ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม ระบบการศึกษา ซึ่งระบบที่เป็นหน่วยงานจะประกอบด้วย

1.1 เป้าหมาย (Goal) คือความสำเร็จสูงสุดที่จะต้องเกิดจากการทำงานของระบบ

1.2 องค์ประกอบพื้นฐานและบทบาทหน้าที่ (Element and Function) คือ ส่วนประกอบที่สำคัญอันเป็นส่วนย่อยในระบบที่มีหน้าที่หรือประโยชน์ใช้งานต่าง ๆ กัน เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมของระบบ ให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย

1.3 การประสานงาน (Co-ordination) คือแนวทางความร่วมมือระหว่างองค์ประกอบ พื้นฐานภายในระบบ และบทบาทหน้าที่ ซึ่งจะต้องมีความชัดเจน และเป็นปัจจุบัน

1.4 กิจกรรม (Activity) ระบบที่เป็นหน่วยงานจะต้องมีกิจกรรมเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งกิจกรรมจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบของระบบ ได้แก่ ปัจจัย (Input) เช่นวัตถุดิบต่างๆ กระบวนการ (process) คือวิธีการทำงานแล้วเกิดผลผลิต (Products) แล้วก่อให้เกิดผลกระทบ (Impacts) ซึ่งผลผลิตและผลกระทบนี้รวมกันคือเป้าหมายของระบบนั้นๆ

2. ระบบที่หมายถึงกระบวนการทำงาน คือขั้นตอนการทำงานที่อาจเรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น วิธีการเชิงระบบ การทำงานเชิงระบบ หรือการทำงานเป็นกระบวนการ ซึ่งระบบดังกล่าวนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของระบบที่เป็นหน่วยงาน ลักษณะของการทำงานที่เป็นกระบวนการหรือวิธีการเชิงระบบก็คือการทำงานทุกขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ หรือที่เรียกว่าการทำงานครบวงจร ก็จะส่งผลให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 องค์ประกอบของระบบ

โครงสร้างของระบบแต่ละระบบมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ (นิวัตร นาคะเวช .2540 : 6-7) ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึงทรัพยากรและสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบข้างที่ถูกป้อนให้เข้าไปทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบแรกที่จะนำไปสู่การดำเนินงานของระบบ ในระบบทางการศึกษาในโรงเรียน ตัวป้อนได้แก่ โรงเรียน ครู นักเรียน อุปกรณ์การเรียน การสอน และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและของนักเรียนเอง

2. กระบวนการ (Process) หมายถึง วิธีการดำเนินงานต่างๆ ที่ทำให้สิ่งที่ป้อนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ผลงานหรือผลผลิตของระบบ ซึ่งนับได้ว่าเป็น

องค์ประกอบที่สองของระบบ ในระบบการศึกษา กระบวนการได้แก่ วิธีการสอน หรือการบริหารการเรียนการสอนด้านต่างๆ เป็นต้น

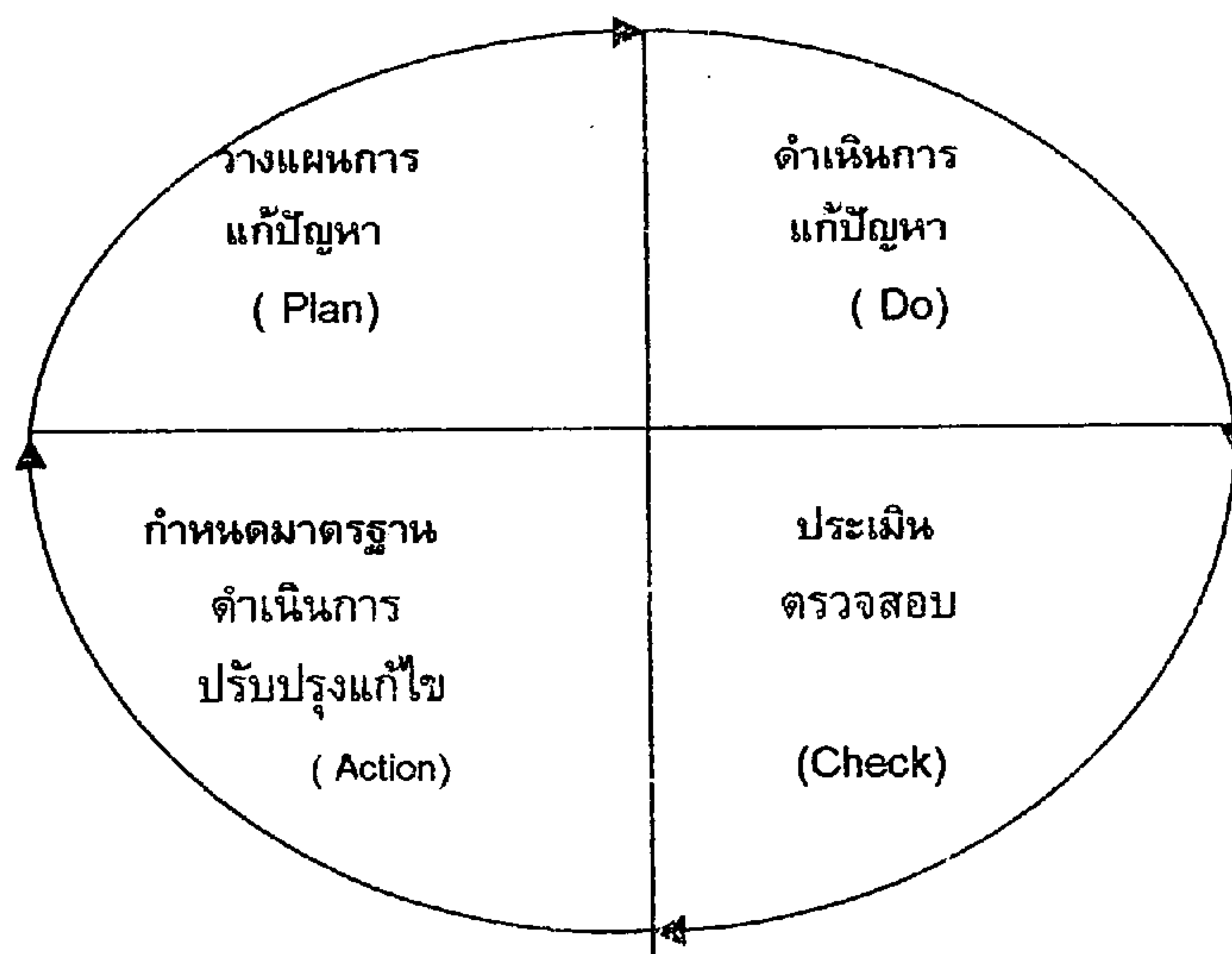
3. ผลงาน หรือผลผลิต (Product) เป็นองค์ประกอบสุดท้าย หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ในลักษณะต่างๆ ทั้งที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดจากการดำเนินงานในระบบกระบวนการ ในระบบทางการศึกษาได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในลักษณะต่างๆ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบทั้ง 3 ของระบบจะมีการดำเนินงานไปตามลำดับ และต่างก็มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเดียวกันด้วย ส่วนการควบคุมหรือการตรวจสอบแก้ไขระบบอาจไม่เป็นไปตามลำดับก็ได้ เช่น ตัวนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการตรวจสอบแก้ไขอาจเกิดจากกระบวนการที่ควรปรับปรุงเฉพาะตัวป้อน เป็นต้น การตรวจสอบเพื่อปรับปรุง แก้ไข จะต้องอาศัยข้อมูลย้อนกลับด้วย

2.3 กระบวนการบริหารงานเชิงระบบ

กระบวนการบริหารงานเชิงระบบ ในความหมายของระบบที่เป็นกระบวนการทำงาน Dr.Deming ได้วิเคราะห์กระบวนการทำงานไว้ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 38)

แผนภูมิกระบวนการคิดของ Dr. Deming

ภาพประกอบ 2 กระบวนการคิดของ Dr. Deming

ที่มา: กรมสามัญศึกษา. (2538). การบริหารและการทำงานเชิงระบบ.. หน้า 39.

กระบวนการควบคุมคุณภาพเป็นกระบวนการที่ Dr.W"E"Deming เป็นผู้กำหนดขึ้น โดยมุ่งหวังให้กลุ่มคิวิซี ได้ร่วมปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและขั้นตอน ซึ่งเรียกว่า วงจรเดมมิง (Deming Circle) หรือปรัชญาการสร้างคุณภาพงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ลดา พรรณราย. 2545 : 27)

ขั้นตอนที่ 1	P	=	Plan
ขั้นตอนที่ 2	D	=	Do
ขั้นตอนที่ 3	C	=	Check
ขั้นตอนที่ 4	A	=	Action

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมแผนงาน (Plan)

หมายถึง การเตรียมแผนงานในแต่ละชิ้นงาน หรือแต่ละวันว่าเราจะต้องทำอะไรบ้าง และทำอย่างไร ให้ได้งานตามเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การลงมือปฏิบัติ (Do)

หมายถึง การลงมือกระทำการตามที่ได้วางแผนแล้วในขั้นตอนแรก ทำทุกขั้นตอน ตั้งแต่เตรียมเอกสารหรืองาน จนถึงลงมือทำให้สำเร็จลุล่วงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามแผน โดยพิจารณาดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ (นิวัตร นาคะเวช. 2540 : 84)

1. ให้ความรู้กับทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. ประชุมชี้แจงเพื่อให้ทุกคนได้รับรู้แผนและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
3. พิจารณาเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง
4. มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้หลักสถิติ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check)

หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพหลังจากปฏิบัติจนสำเร็จ อาจได้ผลเป็นที่น่าพอใจ หรือมีปัญหาก็ตาม ต้องนำมาปรับปรุงในขั้นตอนต่อไป โดยพิจารณาดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ (นิวัตร นาคะเวช. 2540 : 84)

1. เป็นไปตามเป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่
2. การตรวจสอบผลกระทบ ผลข้างเคียงและผลย้อนกลับ
3. ผลสรุปสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้หรือไม่
4. ผลสรุปมีผลต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข วางมาตรฐานและถือปฏิบัติ (Action)

การปรับปรุงแก้ไข วางมาตรฐาน และถือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่นำวิธีแก้ปัญหาที่ได้ผล มากำหนดเป็นมาตรฐานเพื่อถือปฏิบัติต่อไป และเพื่อขจัดปัญหามิให้เกิดซ้ำซากอีก สำหรับในกรณีที่ต้องมีการปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ถ้าผลการสำรวจไม่ได้ผลตามเป้าหมาย ให้เริ่มต้นที่ Plan Do Check ใหม่ โดยมีข้อสังเกตในประเด็นดังต่อไปนี้

1. เราควรดำเนินการตามกระบวนการนี้ต่อไปหรือไม่
2. ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่
3. ต้องการข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหรือไม่
4. กรณีลงมือปฏิบัติและเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดี สามารถนำมาเป็นมาตรฐานในการดำเนินงานและใช้งานได้หรือไม่
5. นำไปพัฒนาปรับปรุงได้หรือไม่

2.4 ระบบคุณภาพ (Quality System)

โรงเรียนเป็นองค์กรจัดการศึกษา ที่ประกอบด้วยระบบย่อยๆหลายระบบที่ทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี ซึ่งเรียกว่าระบบคุณภาพของโรงเรียน

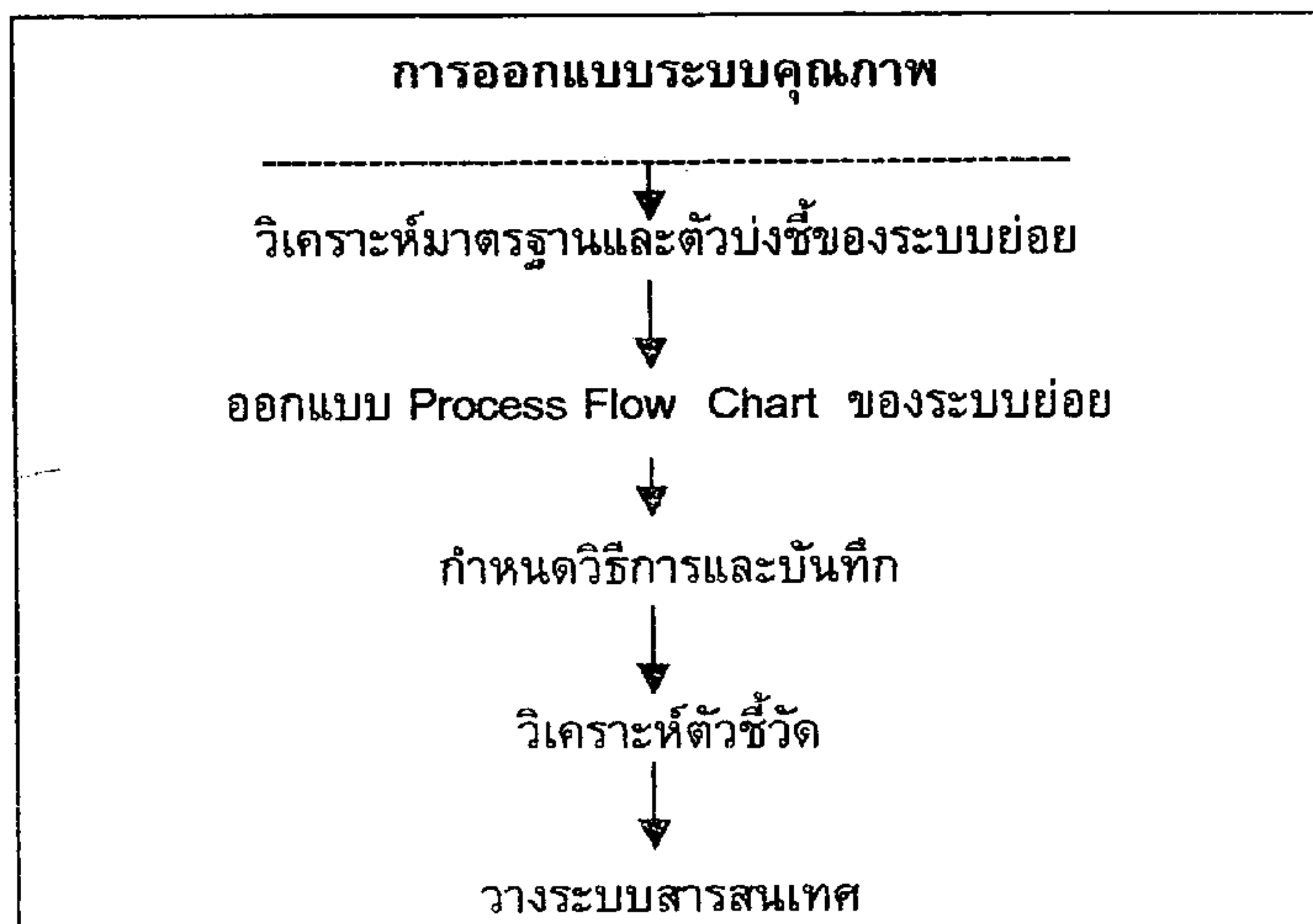
นักวิชาการได้ให้ความหมายของระบบคุณภาพ ดังนี้

บรรจง จันทมาศ. (2541 : 9) ได้ให้ความหมาย ระบบคุณภาพ หมายถึง โครงสร้างการจัดการภายในองค์กร หน้าที่ความรับผิดชอบ ขั้นตอนการทำงาน วิธีการทำงาน และทรัพยากรอื่น ๆ สำหรับการบริหารให้เกิดคุณภาพ

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546 : 8) ระบบคุณภาพเป็นการจัดการในระบบย่อย เพื่อให้เกิดคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านกระบวนการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์และผลผลิตที่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน โดยใช้ระบบคุณภาพ PDCA กล่าวคือ

1. วางระบบ (Plan) เป็นการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่เป็น“กระบวนการมาตรฐาน” ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีวิธีดำเนินการที่เป็น “วิธีการมาตรฐาน” เมื่อดำเนินการไปแล้วจะต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐานและเป็นปัจจุบันเป็น “บันทึกมาตรฐาน” ที่ใช้ตรวจสอบประเมินตนเอง และให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ ซึ่งข้อมูลในบันทึกมาตรฐานจะรวบรวมเป็นสารสนเทศ ซึ่งสะท้อนถึง คุณภาพของระบบย่อยนั้นๆ และสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามมาตรฐานที่กำหนดและตัวบ่งชี้ของระบบย่อยนั้นๆ หลายๆระบบย่อยก็จะเห็นคุณภาพรวมของระบบโรงเรียนทั้งหมด
2. ทำตามระบบ (Do) คือการปฏิบัติตามกระบวนการ วิธีการและบันทึกมาตรฐานของทุกคนในองค์กร หรือที่รับผิดชอบในระบบย่อยนั้นๆอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
3. ประเมินระบบ (Check) เป็นการร่วมกันและผลัดเปลี่ยนกันประเมินระหว่างบุคคล ระหว่างทีมย่อยต่างๆภายในโรงเรียน
4. ปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขและพัฒนาระบบ ซึ่งอาจจะเป็นส่วนกระบวนการ วิธีการหรือบันทึก ส่วนใดส่วนหนึ่งให้ดีขึ้นจนเป็นระบบคุณภาพที่ผดุงไว้ จนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรต่อไป

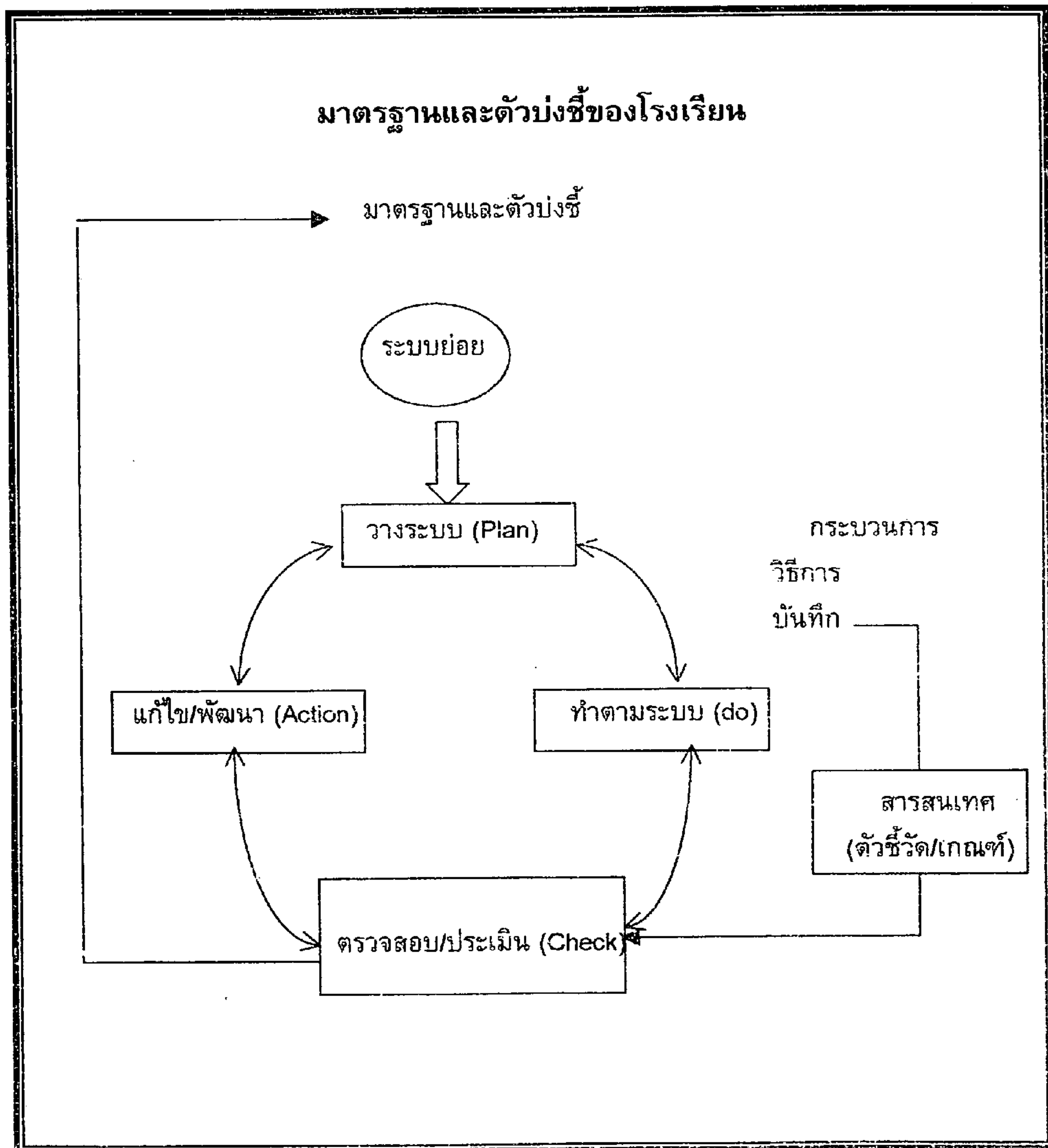
การบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ การออกแบบระบบคุณภาพ และการบริหารระบบคุณภาพ

ภาพประกอบ 3 การออกแบบระบบคุณภาพ

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). *เรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษา*. หน้า 54.

การบริหารจัดการระบบย่อยให้เกิดคุณภาพ สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
(2546 : 24) ได้เสนอวิธีการดำเนินเนินการตามวงจรดังนี้

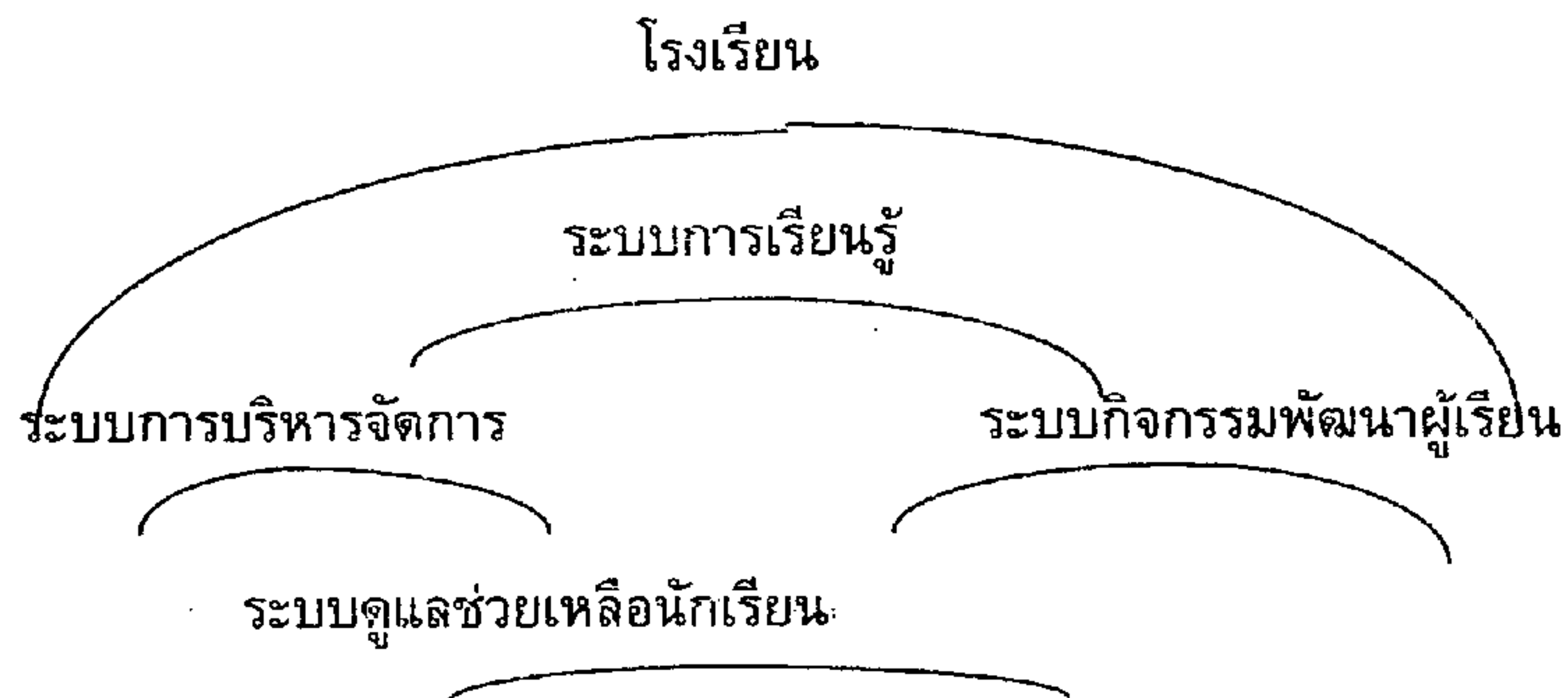

ภาพประกอบ 4 การบริหารระบบคุณภาพ

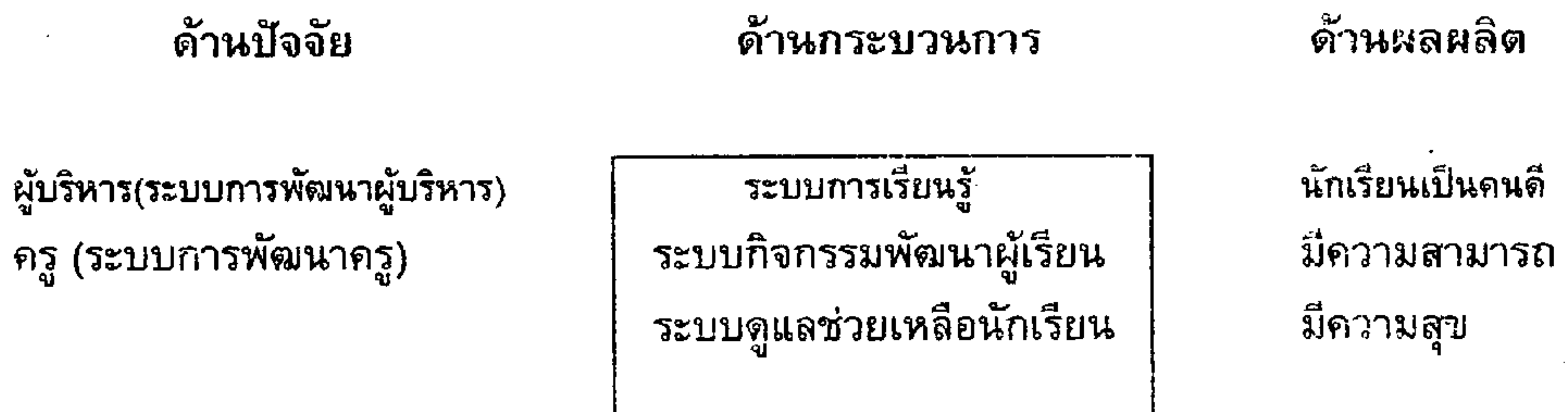
ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). เรียนรู้สู่คุณภาพสถานศึกษา. หน้า 24)

การประกันคุณภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

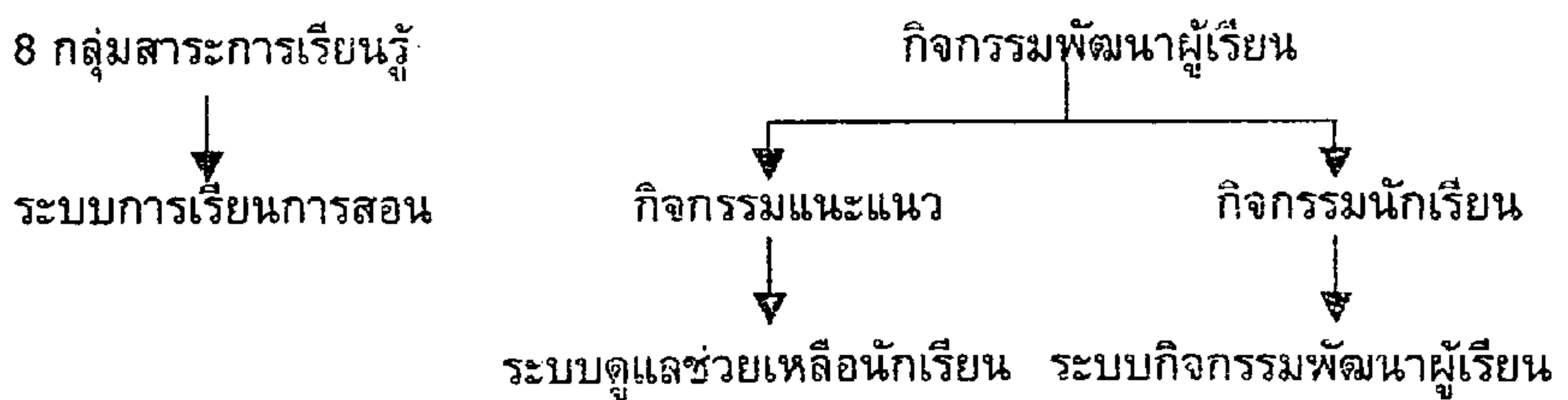
โรงเรียนเป็นองค์กรจัดการศึกษา ที่ประกอบด้วยระบบย่อยๆหลายระบบที่ทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้ผลผลิต คือผู้เรียนที่เป็นคนดี มีความสามารถ มีความสุขและความเป็นไทย ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นระบบหนึ่งในหลายระบบที่ทำงานร่วมกันในโรงเรียน กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2546 : 7) ได้กล่าวไว้ดังแผนภูมินี้

เมื่อพิจารณาระบบย่อยๆ ในโรงเรียนให้เห็นถึงปัจจัย กระบวนการและผลลัพธ์แล้ว จะปรากฏดังนี้

เมื่อพิจารณาจากการปฏิรูปหลักสูตรที่แบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะสามารถจัดระบบได้ดังนี้

จากแผนภูมิดังกล่าว ระบบประกันคุณภาพ ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุขได้ (กรมสุขภาพจิต. 2546 : 7)

2.5 มาตรฐานการศึกษา

การดำเนินงานตามระบบต่างๆในโรงเรียนทั้งระบบหลัก 3 ระบบ ซึ่งได้แก่ระบบการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงในการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2544 : 1-4) ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่างๆเพิ่มขึ้น โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับปรัชญา การศึกษาไทย วิสัยทัศน์ ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ลักษณะของคนไทยและคนไทยที่พึงประสงค์ เป้าหมายและแนวทางจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 รวมทั้งหลักการและจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรของแต่ละระดับการศึกษา แล้วสังเคราะห์จัดทำเป็นร่างมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ร่างมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๔ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มหลายฝ่ายพัฒนาขึ้นนี้ มีสาระสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการ รวมทั้งแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นสำคัญ โดยมีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติฯ ได้จัดลำดับความสำคัญของร่างมาตรฐานการศึกษา โดยพิจารณาทั้งในประเด็นที่เป็นมาตรฐานที่มีความสำคัญและเป็นมาตรฐานหลักที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพของมาตรฐานอื่น รวมทั้งสามารถประเมินผลได้อย่างชัดเจนและมี ประสิทธิภาพ แล้วสรุปเป็นมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 มาตรฐาน และระยะต่อไปภายในระยะเวลา 5 ปี ประเมิน 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 17-30)

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม อย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตาม ระบอบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่
2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
3. มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด

2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดีข้อเสีย ความถูกต้อง ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและ ตัดสินใจได้ อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม

3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาลำหรับอาชีวศึกษา)

2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรม ที่ดั่งามของไทย

ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่นและนำมาใช้ได้
3. ชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งามของท้องถิ่นของไทย

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และ

พยายามปรับปรุงตนเอง

2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
 3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
 4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้
- (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา)

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
2. ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุนนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน บุคคลทั่วไป
4. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพย์สิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
5. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการ

ใช้งาน

6. มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน
7. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย
2. จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข
3. จัดระบบสาธารณสุขปลอดภัยที่ดี
4. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครูตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

1. จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ
2. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. มีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้และนำไปปฏิบัติได้จริง

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา

7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบ
ต่อกลุ่มร่วมกัน

8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการ
ไปเรียน

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีความครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข

สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม
ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและ
เท่าเทียมกัน

2. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน
4. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติบุคลิกภาพ
5. ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลการประเมิน มาใช้พัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานที่ 23 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีนิสัยรักการอ่านแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
2. ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
3. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ
2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 26 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

1. มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 27 ชุมชน/ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและ การพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและ
เป็นแบบอย่างที่ดี
2. ชุมชน/ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถาน
ศึกษา

ในการปฏิบัติงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจได้
วิเคราะห์มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางใน
การดำเนินการ ดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1, 6, 9, 10, และ 12

มาตรฐานด้านกระบวนการ ได้แก่ มาตรฐานที่ 14 และ 18

มาตรฐานด้านปัจจัย ได้แก่ มาตรฐานที่ 20 และ 22

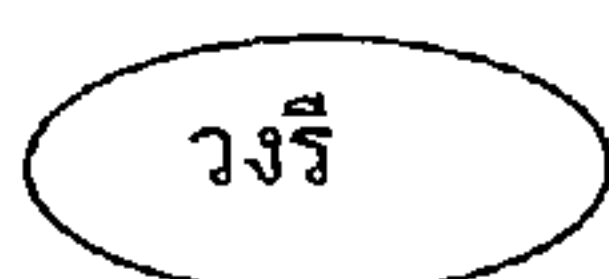
2.6 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหมายถึง การวางระบบในโรงเรียน ที่โรงเรียนจะต้อง
วิเคราะห์และออกแบบเพื่อให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมศักยภาพ
ผู้เรียนที่มีความถนัดและความสนใจพิเศษได้รับการส่งเสริมศักยภาพและความเป็นเลิศจาก
ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน (สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
2546 : 81) ซึ่งจะเริ่มต้นในการเขียนผังการทำงาน หรือที่เรียกว่า Floechart

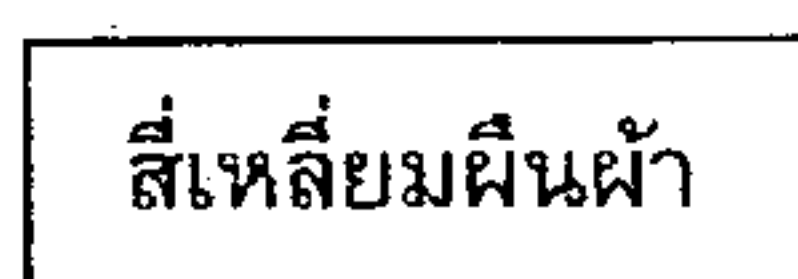
การออกแบบ Flowchart

การเขียน Flowchart กระบวนการของระบบย่อย สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
(2546 : 56) ได้เสนอแนะวิธีการเขียนดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน ได้แก่

หมายถึง เริ่มต้นและสิ้นสุด

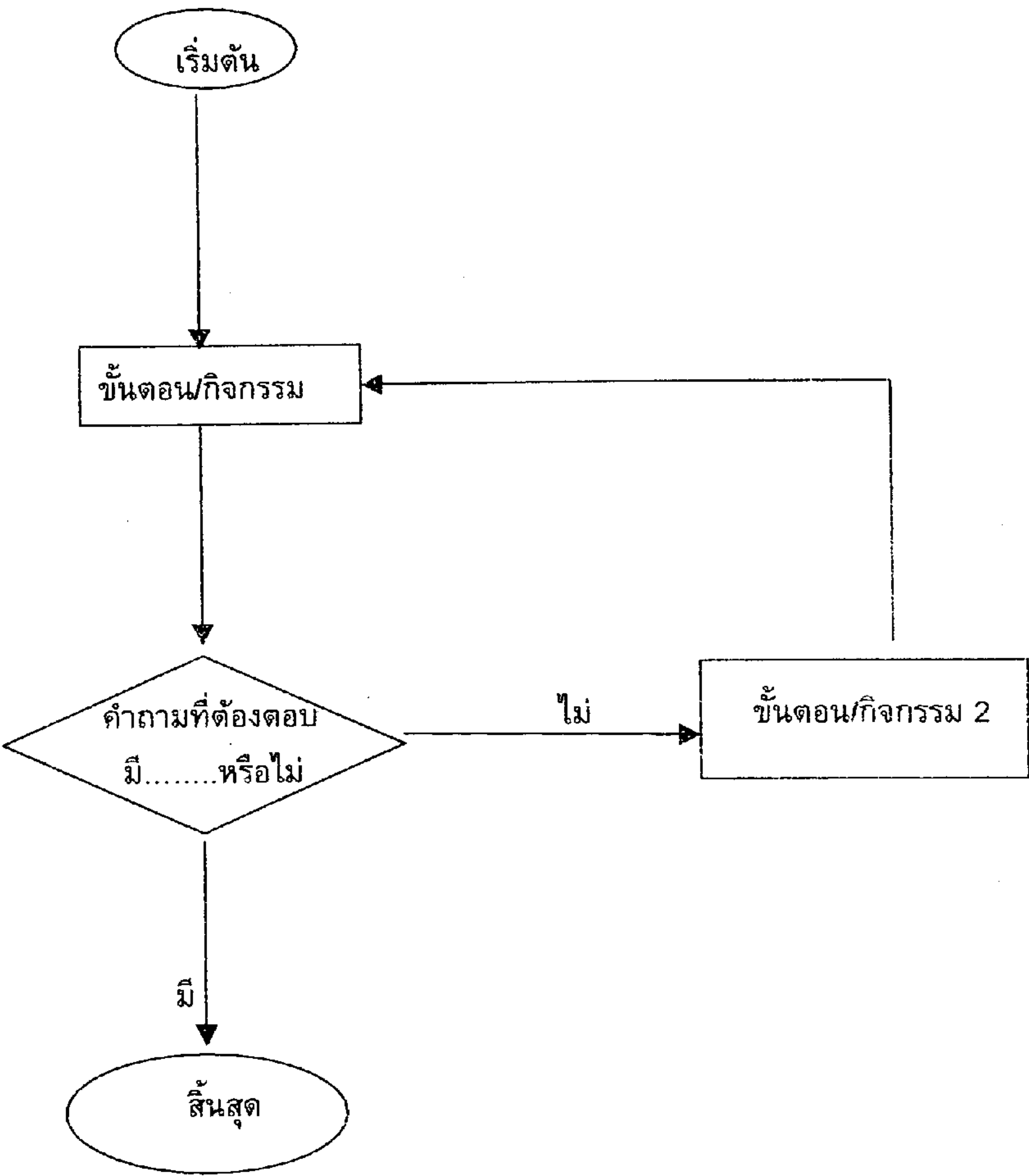
หมายถึง ขั้นตอน/กิจกรรม

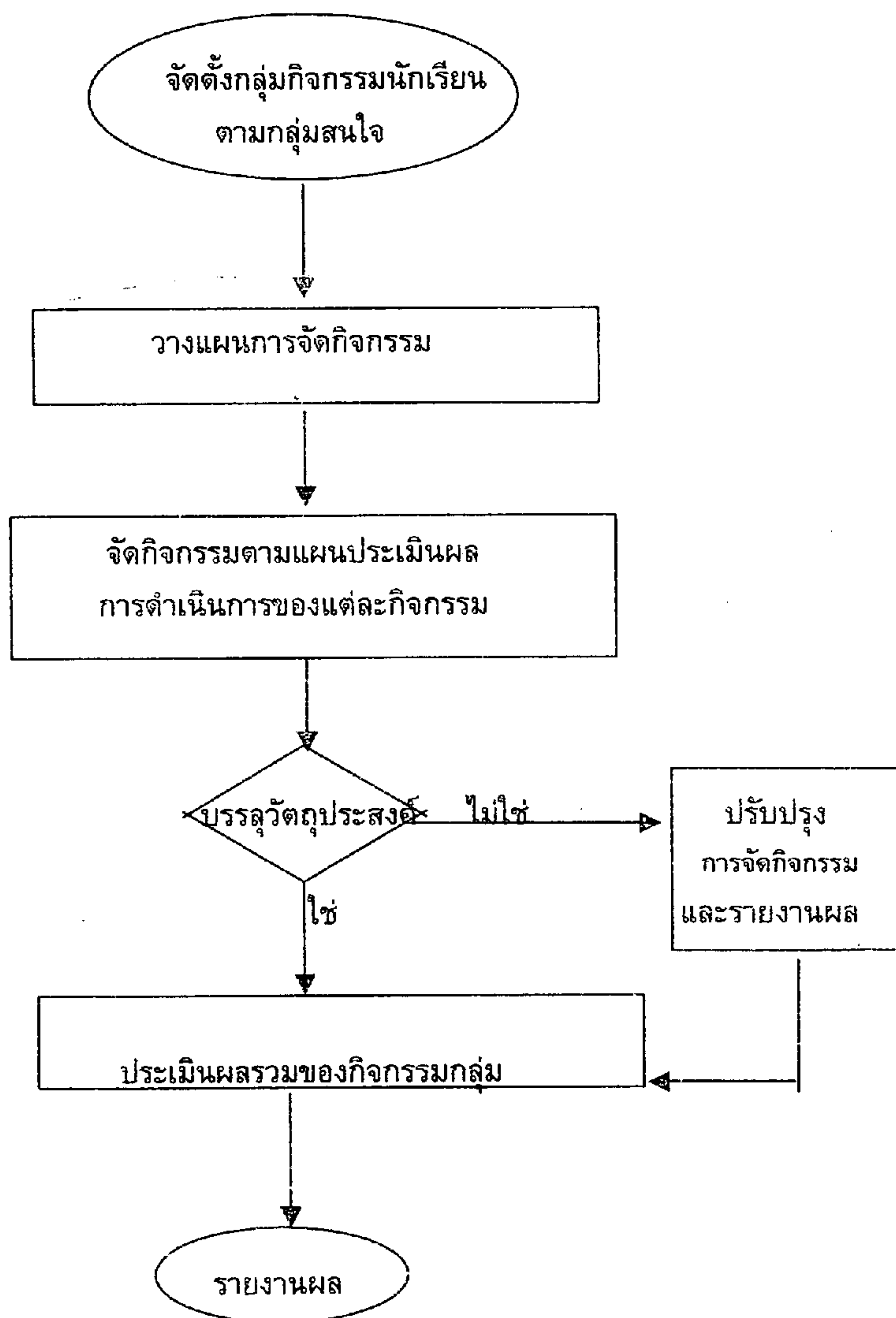
หมายถึง จุดตัดสินใจ (มี...หรือไม่?)

รูปแบบการเขียน Flowchart

ในการวางแผนการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546 : 56) ได้กำหนดรูปแบบการเขียน Flowchart ดังนี้

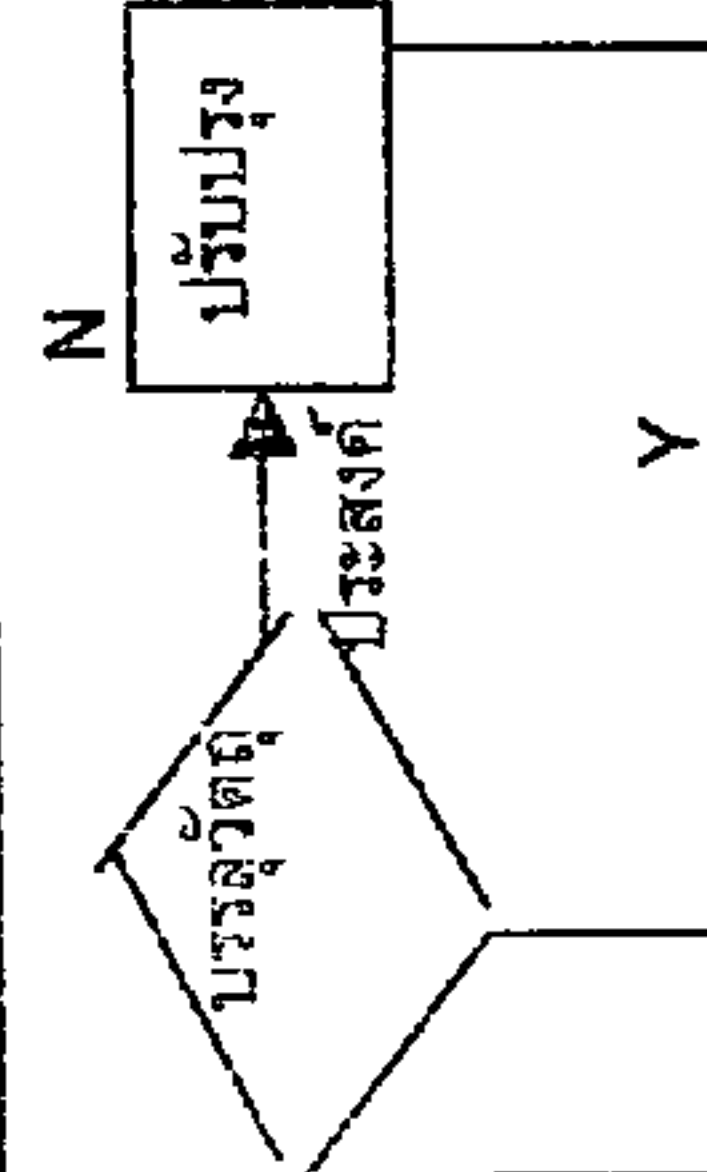
การออกแบบระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในกิจกรรมนักเรียนตามกลุ่มสนใจ สถาบัน
วิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546 : 82) ได้ให้แนวทางดังนี้

การออกแบบระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบยย่อย	แบบบันทึกมาตรฐาน
จัดตั้งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ	1. ครูที่ปรึกษาประชาสัมพันธ์ สํารวจความถนัดความสนใจของนักเรียน 2. จัดกลุ่มนักเรียนตามความถนัด ความสนใจ 3. อํานวยความสะดวกให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ตามกลุ่มและคณะกรรมการดําเนินการของกลุ่ม 4. ประสานงานกับบุคลากรภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียนในการเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มสนใจ	- ร้อยละของนักเรียนและผู้ปกครองที่พึงพอใจ ในการจัดตั้งกลุ่มสนใจ - จำนวนกลุ่มสนใจในโรงเรียน	- บันทึกการจัดตั้งกลุ่มสนใจ
วางแผนการจัดกิจกรรม	1. กรรมการกลุ่มสนใจประชุมสมาชิกเพื่อระดมสมองและตัดสินใจเลือกกิจกรรม 2. แบ่งกลุ่มสมาชิกร่วมกันเขียนโครงการ วางแผนการจัดกิจกรรมและปฏิทินการจัดกิจกรรมทุกภาคเรียน 3. คณะกรรมการประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ปกครองและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในแต่ละโครงการ	- ความเหมาะสมของโครงการตามร้อยละจุดประสงค์ของกลุ่ม - ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้และบุคลากรที่ปรึกษาในแต่ละโครงการ	โครงการกิจกรรมกลุ่มสนใจ

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบบย่อย	แบบบันทึกมาตรฐาน
↓ การจัดกิจกรรมตามแผน ประเมินผลการดำเนินการ ของแต่ละกิจกรรม	1. จัดกิจกรรมตามแผน 2. บันทึกข้อมูลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม 3. ประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4. การรวมกันประเมินกระบวนการและ ผลลัพธ์ของแต่ละกิจกรรม	- ร้อยละของสมาชิกที่พึงพอใจใน การเข้าร่วมกิจกรรม	- บันทึกการดำเนินการของ กลุ่มตามโครงการที่กำหนด

 บรรลุวัตถุประสงค์ N ปรับปรุง ประสงค์ Y ประเมินผลรวมของกิจกรรม สรุปรายงานผล	1. นำกระบวนการและผลลัพธ์ที่ไม่บรรลุร่วมหาแนวทางพัฒนาการ 2. ออกแบบกิจกรรม กิจกรรมพัฒนา 3. จัดกิจกรรมตามแนวทางที่ปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่กำหนด	- ร้อยละของกิจกรรมที่ได้รับการปรับปรุงพัฒนา	- บันทึกการปรับปรุงพัฒนา กิจกรรม
1. กระบวนการกลุ่มนำผลการจัดกิจกรรมแต่ละโครงการมาวิเคราะห์ตามแบบวิเคราะห์กระบวนการและผลลัพธ์ 2. กระบวนการประชุมสมาชิกเพื่อระดมสมองหาแนวทางพัฒนากิจกรรมที่ดีสุดความเป็นเลิศของสมาชิกแต่ละคน	- ร้อยละของกิจกรรมที่ได้รับการวิเคราะห์วิเคราะห์กระบวนการและผลลัพธ์	- แบบบันทึกการวิเคราะห์กระบวนการและผลลัพธ์ของกิจกรรมที่สัมพันธ์กับจุดประสงค์ของกลุ่ม	
1. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่ม 2. สรุปความพึงพอใจของบุคลากรที่ปรึกษาและสมาชิกของกลุ่ม	- ร้อยละของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสนใจ) ที่พึงพอใจจากรายงานผลการดำเนินงาน	- รายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มที่สนใจแต่ละภาคเรียน	

2.9 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลของโรงเรียน

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 94 หมู่ 5 ตำบลประสาทสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70210 โทร. 0-3224-1346 โทรสาร 0-3236-0637 มีพื้นที่ 43 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา ในปีการศึกษา 2546 เปิดสอนตั้งแต่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 28 ห้องเรียน (6-6-6 / 3-3-4) มีนักเรียนทั้งหมด 1,048 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 690 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 358 คน

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จัดตั้งขึ้นโดยจากมติการประชุม เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2518 ซึ่งมีนายวิเชียร เปาอินทร์ นายอำเภอดำเนินสะดวกเป็นประธาน และเริ่มจัดตั้งโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขึ้นที่วัดปราสาทสิทธิ์ โดยท่านพระครูประสาทรัตนกิจ เจ้าอาวาสวัดปราสาทสิทธิ์ ได้มอบที่ดินของวัดให้ปลูกสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ อาคารต่าง ๆ และสนามกีฬาของโรงเรียนในเนื้อที่ประมาณ 43 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา และก่อสร้างอาคารเรียนให้ทันปีการศึกษา 2519 งบประมาณกับ สมาตำบลประสาทสิทธิ์ ได้อนุมัติเงิน พพช.ด. ปี 2519 จำนวน 300,000 บาท ก่อสร้างอาคารขนาด 9 เมตร ยาว 27 เมตร ให้โรงเรียนได้ใช้เป็นสถานที่เรียนไปก่อน อาคารเรียนนี้เริ่มก่อสร้างปลายเดือนเมษายน 2519 ในช่วงแรกได้ขอใช้สถานที่บางส่วนของอาคารเรียนโรงเรียนชุมชนวัดประสาทสิทธิ์ (เดิมชื่อโรงเรียนศรีพรหมินทร์) เรียนก่อน โดยมีนายพร เขยจิตร ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนสายธรรมจันทร์ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 4 พฤษภาคม 2519 โรงเรียนเริ่มเปิดเรียนในปีการศึกษา 2519 เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2519 มีครู 1 คน นักเรียนชาย 35 คน นักเรียนหญิง 31 คน รวม 66 คน และเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2536 ปัจจุบัน โรงเรียน มีอาคารเรียนถาวร จำนวน 3 หลัง โรงฝึกงาน จำนวน 2 หลัง อาคารหอประชุม 1 หลัง อาคารศรัทธาในปีกาญจนาภิเษก และอาคารศิลปะ – ดนตรี

ข้อมูลบุคลากร

คณะผู้บริหารในปัจจุบัน

1. นายปรีชา	สุคนธมาน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
2. นายบุญเสริม	ชัยโสทธิ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ
3. นายวิสรณ	พลแสน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายงบประมาณ
4. นายชัยชนะ	สุภชัยพานิชพงศ์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบุคคล
5. นายปรีชา	สำเร็จ	รักษาการผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ

ข้อมูลบุคลากรในโรงเรียน

ฝ่าย / งาน	จำนวน			วุฒิการศึกษา			
	ชาย	หญิง	รวม	ปริญญาโท		ปริญญาตรี	
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. ฝ่ายบริหาร	4	-	4	2	-	2	-
2. กลุ่มสาระคณิตศาสตร์	1	4	5	-	2	1	2
3. กลุ่มสาระการงานอาชีพ ฯ	5	2	7	-	-	5	2
4. กลุ่มสาระพลานามัย	2	1	3	1	-	1	1
5. กลุ่มสาระภาษาไทย	-	6	6	-	2	-	4
6. กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	-	6	6	-	-	-	6
7. กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์	4	3	7	1	1	3	2
8. กลุ่มสาระศิลปะ	2	-	2	-	-	2	-
9. กลุ่มสาระสังคมศึกษา	2	4	6	-	-	2	4
10. แนะแนว	-	1	1	-	1	-	-
11. นักการภารโรง	3	-	3	-	-	-	-
รวม	23	27	50	4	6	18	22

ข้อมูลนักเรียนจำแนกตามชั้นและเพศ

ระดับชั้น	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	6	124	123	247
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	6	111	109	220
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	6	97	126	223
รวมชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	18	332	358	690
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	3	47	77	124
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	3	46	60	106
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	4	48	80	128
รวมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	10	141	217	358
รวมนักเรียนทั้งสิ้น	28	473	575	1048

จากข้อมูลจำนวนครูของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจมีทั้งสิ้น 47 คน จำนวนนักเรียน 1,048 คน คณะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษากิจการกรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 47 คน โดยมี อัตราส่วน ครูที่ปรึกษากิจการกรมพัฒนาผู้เรียน 1 คน : นักเรียนประมาณ 25 คน

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ในปี พ.ศ. 2549 โรงเรียนประสาทรัฐ,ประชากิจและชุมชน ร่วมกันจัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้คู่คุณธรรม นำเทคโนโลยีมาใช้ในการชีวิต ร่วมคิดอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมชุมชน

พันธกิจของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

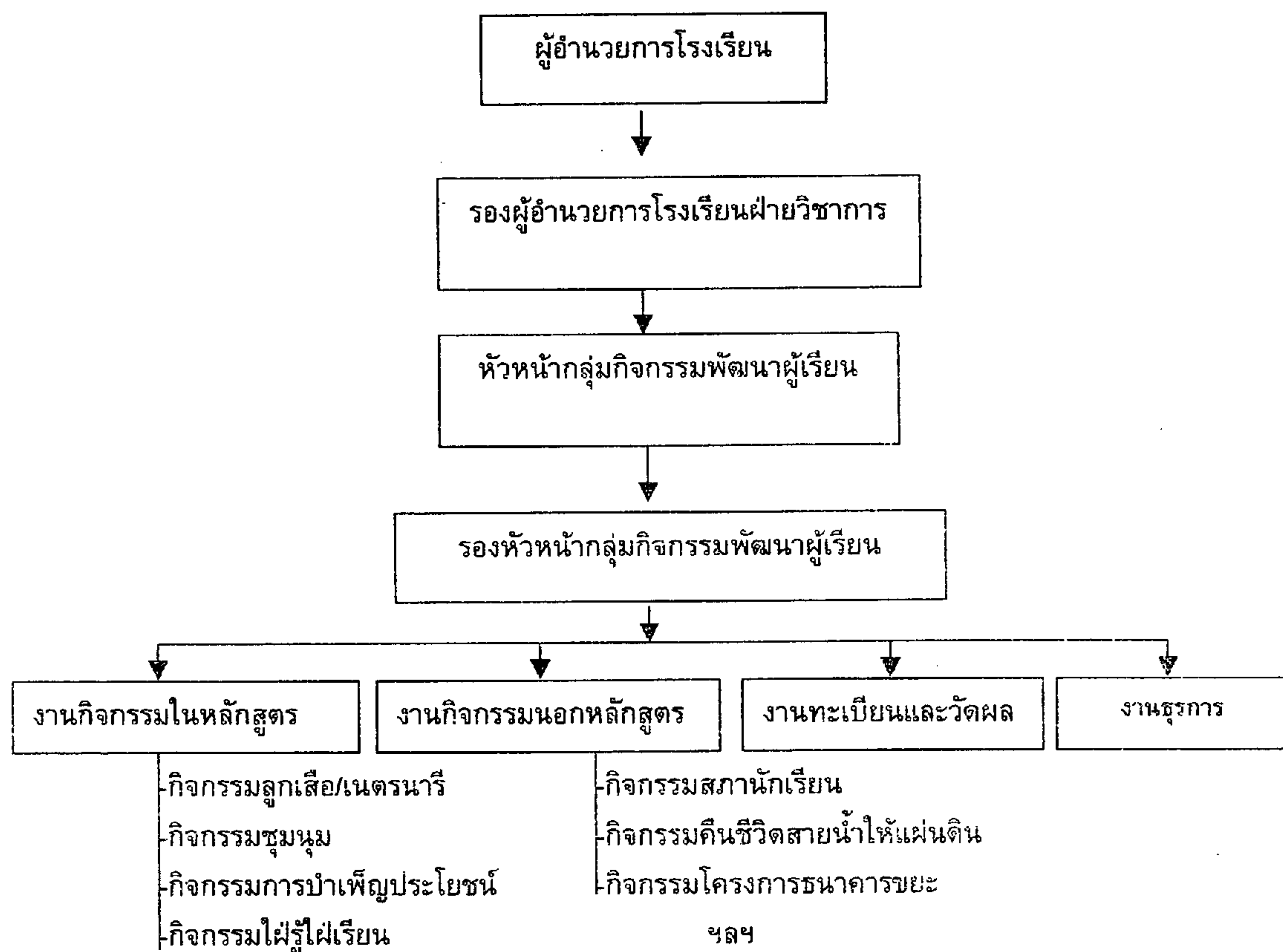
1. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและดำรงความเป็นไทย

เป้าหมายโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบ ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
2. เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน รักการค้นคว้า และพิจารณาเลือกสรรความรู้จากสื่อได้อย่างเหมาะสม
3. มีความรู้อันเป็นสากล สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนาความคิดและกระบวนการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ สร้างปัญญาและทักษะการดำเนินชีวิต

**โครงสร้างการบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ**

ภาพประกอบ 5 โครงสร้างการบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ที่มา: โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ. (2546). คู่มือคุณภาพโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ.
หน้า 65.

โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	เวลาเรียน (ชั่วโมง) : ปี					
	ช่วงชั้นที่ 3			ช่วงชั้นที่ 4		
	ม. 1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
กิจกรรมโฮมรูม แนะนำ	40	40	40	40	40	40
กิจกรรมชุมนุม	40	40	40	40	40	40
กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน	40	40	40	40	40	40
ลูกเสือ เนตรนารี	40	40	40	-	-	-
กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์	-	-	-	40	40	40
รวมเวลาเรียนทั้งหมด (ชั่วโมง)	160	160	160	160	160	160

จากตารางโครงสร้างรายชั่วโมงของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะได้จำนวนชั่วโมงตามตารางแล้วสามารถสรุปได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับช่วงชั้นที่ 3 160 ชม. / ปี

แบ่งเป็นสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ได้แก่

- ชั่วโมงโฮมรูมและแนะนำ (โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน)
- กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
- กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ระดับช่วงชั้นที่ 4 160 ชม. / ปี

แบ่งเป็นสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ได้แก่

- ชั่วโมงโฮมรูมและแนะนำ
- กิจกรรมชุมนุม
- กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

ประเภทกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจดำเนินการ รวมทั้งสิ้น 50 กิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมในหลักสูตร มีดังนี้

กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้วิชา / กลุ่มวิชา

- ชุมนุมภาษาไทย
- ชุมนุมคณิตศาสตร์
- ชุมนุมวิทยาศาสตร์
- ชุมนุมสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ชุมนุมสุขศึกษาและพลศึกษา
- ชุมนุมการงานอาชีพและเทคโนโลยี
- ชุมนุมภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมสนองความสนใจ ความถนัดและความสามารถ

- ชุมนุมดนตรีสากล
- ชุมนุมดนตรีไทย
- ชุมนุมนาฏศิลป์
- ชุมนุมขับร้อง
- ชุมนุมประชาสัมพันธ์
- ชุมนุมนักประดิษฐ์
- ชุมนุมนักสะสม
- ชุมนุมรักโครเชต์
- ชุมนุมกีฬา

กิจกรรมให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

- ชุมนุมพัฒนาประชาธิปไตย
- ชุมนุมห้องสมุด
- ชุมนุมสหกรณ์

กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม

- ลูกเสือ เนตรนารี
- รักษาดินแดน

ฯลฯ

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้งานหรือกิจกรรมที่เกิดความถูกต้อง ครบถ้วนกระบวนการต่าง ๆ โรงเรียนประชาธิปไตยประชาภิจ มีขั้นตอนการจัดดังนี้

1. ประชุมชี้แจงคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจความตระหนัก

2. สํารวจข้อมูลความพร้อม ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน
ท้องถิ่น ผู้เรียน
3. วางแผนร่วมกันจัดทำแผนงานและโครงการ
4. ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน / โครงการที่กำหนด
5. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน
6. สรุป / รายงานผลการปฏิบัติงาน

การวัดผลประเมินผล

1. นักเรียนต้องผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมครบทุกจุดประสงค์
2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. ผลการตัดสิน “ผ” และ “มผ” ถ้านักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรม
นักเรียนต้องดำเนินการซ่อมเสริม จึงจะสามารถจบหลักสูตรได้
กิจกรรมนอกหลักสูตรไม่ตัดสินผลการเรียน

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดกิจกรรมนักเรียน ตามโครงสร้างของหลักสูตร หมายถึงการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่มๆ ตามความสนใจ ความต้องการและความถนัด มีใช้กิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อผู้เรียนในการเรียนวิชาต่างๆ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนและสอบให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่นักเรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยผู้เรียนช่วยกันคิดช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา อันเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการอยู่ร่วมกัน

ธรรมชาติของผู้เรียนต้องการที่จะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม และกลุ่มนั้นจะมีความสนใจที่ใกล้เคียงกัน โรงเรียนจึงควรใช้กิจกรรมกลุ่มในการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดผู้เรียนแก่ผู้เรียนหลายประการ เช่น

1. ได้ค้นพบความสนใจ และความถนัดที่แท้จริง ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง
2. ได้รู้จักบทบาทของตนเองในการอยู่ร่วมกันในกลุ่ม รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
3. ฝึกนิสัยที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่นการยอมรับผู้อื่น ความอดทน เป็นต้น

3.1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

มาสโลว์ (สฺราจค์ โกว้ตระกูล. 2544 : 158-159) เชื่อว่า คนทุกคนมีแรงจูงใจที่จะประกอบกิจกรรมอยู่เสมอ ถือว่าแรงจูงใจเป็นแรงขับที่ให้นักมนุษย์เจริญเติบโตและพัฒนา อันเนื่องมาจากความต้องการพื้นฐาน 5 ประเภท ได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า และความต้องการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตนเองที่ตามศักยภาพของตน

มาสโลว์ได้จัดลำดับของความต้องการจากต่ำไปที่สูง เริ่มจากความต้องการทางสรีระ ซึ่งมาสโลว์เชื่อว่าเป็นความต้องการพื้นฐานที่มีแรงผลักดันรุนแรงที่สุด ถ้าความต้องการนี้ขาด จะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมตอบสนองจนเป็นที่พอใจ จึงจะมีความต้องการสูงขึ้นต่อไป ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง และพัฒนาตนเองตามศักยภาพของตน จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ความต้องการทั้ง 4 ประเภท ได้รับการตอบสนอง

นอกจากความต้องการพื้นฐาน 5 ประเภท ดังกล่าว ยังมีความต้องการอีก 2 ประเภทที่รวมอยู่ด้วยในทฤษฎีของมาสโลว์ คือ ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ และความต้องการทางสุนทรียภาพ เป็นลำดับขั้นที่ 6 และลำดับขั้นที่ 7 ตามลำดับ

มาสโลว์มีความเชื่อว่า มนุษย์เราเป็นสัตว์ที่ประเสริฐ มีพลังงานภายในที่จะต่อสู้กับความกดดันของสิ่งแวดล้อมและเอาชนะได้ มาสโลว์มีความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ ดังต่อไปนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีธรรมชาติภายใน ซึ่งต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
2. แม้ว่ามนุษย์ทุกคนจะมีธรรมชาติภายใน แต่ละคนจะมีลักษณะพิเศษ ซึ่งทำให้แต่ละบุคคลเป็นปัจเจกบุคคล
3. ธรรมชาติภายในของแต่ละบุคคล จะคงอยู่ในตัวเราตลอดชีวิต เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนเรายืนหยัดต่อสู้เพื่อการมีชีวิต และเพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การรู้จักว่าคุณคือใคร และแตกต่างกับคนอื่นอย่างไร มีความสำคัญมาก
4. ธรรมชาติภายในของแต่ละบุคคลเป็นพลังสำคัญที่จะต้องรู้จักตนเอง และเป็นนายของตนเองตามศักยภาพของตน
5. การพัฒนาตนเองเป็นกระบวนการธรรมชาติ ผู้ใหญ่ควรจะเป็นแต่เพียงผู้คอยช่วยเหลือส่งเสริม ไม่ควรที่จะบังคับให้เด็กอยู่ในกรอบ หรือไม่มีโอกาสจะตัดสินใจเลือกทางเดินของตนเอง
6. การพัฒนาตนเองของแต่ละคนจะเป็นผลสำเร็จหรือล้มเหลว ก็เนื่องมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงที่จะเสริมให้มีพัฒนาการ และแรงที่จะฉุดการพัฒนาตน แล้วแต่ว่าอย่างไหนมีมากกว่ากัน

7. ชีวิตมนุษย์เรามีอนาคต คนเราทุกคนต้องอยู่ด้วยอุดมการณ์ ความหวังและเป้าหมายของชีวิต และต่อสู้ที่จะพัฒนาตนตามศักยภาพของตนทั้งด้านพุทธิปัญญา ทักษะและเจตคติ

จากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ครูควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ค้นพบศักยภาพของตนเอง ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจชื่นชม นักเรียนที่มีความสามารถ ซึ่งจะช่วยให้เด็ก เห็นคุณค่า รู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ประสบความสำเร็จ

3.2 ทฤษฎีของโรเจอร์ (Rogers)

คาร์ล โรเจอร์ (Carl Rogers). (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2544 : 334-335)

เป็นนักจิตวิทยามนุษยนิยม ซึ่งเป็นบิดาของการแนะแนว เป็นผู้หนึ่งที่เห็นความจำเป็นที่จะให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนว่า เป็นบุคคลที่มีความโน้มเอียงตามธรรมชาติที่จะพัฒนาตนเองทุก ๆ ด้าน เพื่อจะรักษาหรือครองไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองและพัฒนาให้ดีขึ้น โรเจอร์ได้เสนอหลักของการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม ดังต่อไปนี้

1. โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้
2. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนรับรู้ว่ามีวิชาที่เรียนมีความหมาย และมีความสัมพันธ์ต่อจุดมุ่งหมายของชีวิตของผู้เรียน
3. ผู้เรียนจะต่อต้านการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนขู่เข็ญ ความรู้สึกเกี่ยวกับตน (Self) ของผู้เรียน
4. ในกรณีที่มีการขู่เข็ญจากสิ่งภายนอกลดลง ผู้เรียนอาจจะค่อยๆยอมรับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นการกระทบกระเทือนต่อ "ตน" ได้บ้าง
5. ผู้เรียนอาจจะยอมรับประสบการณ์ใหม่ๆ และเริ่มเรียนรู้ถ้าหากการขู่เข็ญจากสิ่งภายนอกต่อ "ตน" ต่ำ
6. การเรียนรู้ที่สำคัญ มักจะเกิดจากการลงมือกระทำของผู้เรียนเอง (Learning by Doing)
7. ถ้านักเรียนมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น
8. ถ้านักเรียนเป็นผู้ริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยทุ่มเททั้งด้านความรู้สึกและสติปัญญา จะเป็นผลให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้นอยู่ตลอดเวลา
9. การส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดอิสระ เป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดสร้างสรรค์

10. การเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ที่สุดต่อการมีชีวิตอยู่ในสมัยปัจจุบันคือการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ หรือเรียนรู้อย่างไร และผู้เรียนจะต้องกล้าที่จะเปิดโอกาสให้ตนเองมีประสบการณ์ใหม่ และพยายามที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่เข้ามาในชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

จากหลักการทั้ง 10 ข้อ ของโรเจอร์ สรุปลงได้ว่า หน้าที่ของครูก็คือ เป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมหลักการเรียนรู้ทั้ง 10 ประการ

3.3 ทฤษฎีของโคมส์ (Combs)

อาร์เธอร์ โคมส์ (Arthur Combs). (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2544 : 335-336) เป็นนักจิตวิทยามนุษยนิยม กล่าวว่า ก่อนที่จะเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จำเป็นที่จะต้องเข้าใจการรับรู้ของบุคคลนั้นเป็นความจริง (Fact) ของแต่ละบุคคลจะเป็นความจริงเฉพาะบุคคลนั้น ตามความเข้าใจความหมาย (Meaning) ของโลกในการรับรู้ของแต่ละบุคคล ดังนั้น “ความจริง” ในสายตาของแต่ละบุคคลก็อาจจะแตกต่างกับ “ความจริง” ที่คนภายนอกหรือคนอื่นเข้าใจ

หน้าที่ของครูก็คือ การเข้าใจในการรับรู้ของนักเรียนแต่ละคน และช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้บรรลุสัมฤทธิ์ผลในเรื่องต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเป็นปัจเจกบุคคล
2. ช่วยให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในตนเองว่าเป็นบุคคลพิเศษ มีลักษณะเฉพาะตน และเป็นเอกลักษณ์
3. ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตามศักยภาพของตนอย่างเต็มที่

จากความเชื่อของนักจิตวิทยาทั้ง 3 ท่าน ได้กล่าวไว้ ดังนั้นครูจึงมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเอื้อ (Facilitate) ให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนยอมรับตนเองและมีความภูมิใจในตนเอง สามารถเข้าใจและยอมรับความรู้สึกของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และคิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่า
2. ช่วยให้ผู้เรียนมีวุฒิภาวะ สามารถที่จะทราบข้อดีข้อเสียของตน และสามารถที่จะยืนหยัดต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ของตน
3. ช่วยให้ผู้เรียนตั้งจุดมุ่งหมายของชีวิตตามสภาพความเป็นจริงที่เป็นไปได้
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการกระทำ หรือพฤติกรรมของตนและผลตามของพฤติกรรมนั้นๆ

5. ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้กล้าที่จะเผชิญกับปัญหา แม้ว่าจะเป็นปัญหาที่ยากและสามารถแก้ปัญหาได้โดยใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์
6. ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาที่จะใช้จินตนาการ (Imagination) ความคิดคะเนฝัน (Fantasy) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
7. ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาที่จะแสดงออกทั้งด้านความคิด ความรู้สึก อารมณ์ อย่างเปิดเผยไม่เสแสร้ง
8. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ รู้ว่าจะเรียนรู้อย่างไร เพื่อจะเป็นผู้ที่ใฝ่รู้อยู่เสมอ
9. ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักการประเมินผลของการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตั้งเกณฑ์การประเมิน
10. ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ตระหนักรู้ (Aware) และไวต่อความรู้สึกของผู้อื่นและยอมรับว่าบุคคลแต่ละคนเป็นปัจเจกบุคคล มีอิสระที่จะมีความคิดเห็นของตนเอง

จากการศึกษาทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎี ตามหลักการของนักจิตวิทยามนุษยนิยมทั้ง 3 ท่าน ได้เน้นความสำคัญการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย กับการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนมีความสำคัญมาก นักเรียนและครูต้องมีการไว้วางใจซึ่งกันและกัน ครูมีหน้าที่เอื้อการเรียนรู้ เป็นผู้ที่ยอมรับนักเรียนในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคล เข้าใจความรู้สึกของนักเรียน และเป็นที่พึ่งของนักเรียนทุกโอกาส การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยจัดประสบการณ์ที่ตื่นเต้นท้าทายสติปัญญาของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจและค้นพบการเรียนรู้ และมีความสนุกต่อการเรียนรู้ฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ ค้นพบความสามารถและพัฒนาตนเอง จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งเป็นแรงเสริมภายในที่จะทำให้นักเรียนใฝ่หาความรู้ไปตลอดชีวิต

4. คู่มือ

4.1 ความหมายของคู่มือ

ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน เพราะคู่มือจะกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน ตลอดจนการ วัดผลและประเมินผล ซึ่งความหมายของคู่มือได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์และคณะ (2535 : 77) อธิบายความหมายของกลุ่มมือครูว่าเป็นเอกสารหรือหนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร หรือใช้เป็นคู่มือของครูในการใช้หนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง

ปรีชา ช้างขวัญยืนและคนอื่นๆ (2539 : 127) ให้ความหมายของกลุ่มมือว่าเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ไปกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหนังสือที่ให้แนวทางการปฏิบัติให้กับผู้ใช้ให้สามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ส่วนคู่มือครูนั้นเป็นหนังสือที่ให้แนวทางและแนะนำเกี่ยวกับ สาระวิธีการ กิจกรรม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งข้อมูล แหล่งอ้างอิงต่างๆ ปกติมักจะใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนเป็นหนังสือที่ครูได้ศึกษาด้วยตนเองได้

ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธ์ (2543 : 14) ได้ให้ความหมายในการจัดคู่มือครูว่า ต้องคำนึงถึงคู่มือที่สร้างขึ้นมานั้น มีความจำเป็นอย่างไร โดยคู่มือครูเป็นแหล่งของความรู้ของผู้ศึกษาและที่สำคัญคือ จะเป็นตัวช่วยให้มีความเข้าใจมากขึ้น และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้ ถูกต้องมากขึ้น ในการเขียนคู่มือนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเท่านั้นที่จะเป็นผู้สร้างและผู้ใช้คู่มือก็ไม่จำเป็นอีกต่อไป ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญจะมีส่วนร่วมอย่างมากในการให้คำแนะนำต่างๆ เช่น แกะไขการยกตัวอย่าง เป็นต้น

จากความหมายของกลุ่มมือดังกล่าว พอสรุปได้ว่า คู่มือเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติตามได้ ในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

4.2 ประเภทคู่มือ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ และคณะ (2535 : 77) ได้แบ่งประเภทคู่มือเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. คู่มือการสอน หรือคู่มือการจัดกิจกรรม เป็นคู่มือที่ให้ความรู้และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น คู่มือการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน เป็นต้น

2. คู่มือหนังสือเรียน เป็นคู่มือที่จัดขึ้นควบคู่กับหนังสือเรียนที่เราต้องการอธิบายให้ใช้หนังสือเล่มนั้นๆ ให้ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือเรียน จึงมีลักษณะกึ่งแผนการสอน กึ่งคู่มือนักเรียน

ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ (2539 : 127 - 132) อธิบายว่า หนังสือคู่มือที่พบกันมี 3 ประเภทได้แก่

1. คู่มือครู

เป็นหนังสือที่ให้แนวทางและคำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลอ้างอิงต่างๆ ปกติมักใช้ควบคู่กับตำราเรียน เช่น คู่มือจัดกิจกรรมบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย คู่มือปฏิบัติการนิเวศวิทยา เป็นต้น

2. คู่มือผู้เรียน : แบบฝึกปฏิบัติ

คือหนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไปกับตำราที่เรียนปกติ จะประกอบไปด้วยสาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหาหรือคำถาม ที่วางสำหรับเขียนคำตอบและการทดสอบ ปัจจุบันคู่มือผู้เรียนไม่เพียงแต่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับหนังสือตำราเท่านั้น แต่อาจใช้เป็นคู่มือสำหรับการศึกษาค้นคว้าไปกับหนังสืออื่นๆที่ทำหน้าที่แทนครูหรือตำรา เช่นบทเรียน วิดีทัศน์ บทเรียนทางไกล ภาพยนตร์ หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

3. คู่มือทั่วไป

เป็นหนังสือที่ให้ข้อความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้อ่าน โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่าน หรือผู้ใช้มีความเข้าใจและสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ประดับ เรืองมัลย์ (2542 : 98) ได้สรุปประเภทของคู่มือ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. คู่มือการสอนหรือคู่มือการจัดกิจกรรม เป็นคู่มือที่ให้เนื้อหาสาระความรู้ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอน เช่น คู่มือการจัดกิจกรรมการ ส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียน คู่มือการอบรมหน้าเสาธง คู่มือการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นต้น
2. คู่มือหนังสือเรียน เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นควบคู่กับหนังสือเรียน
3. คู่มือการใช้สื่อหรือนวัตกรรม เป็นการเผยแพร่ผลงานของครูเพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ให้ถูกต้อง จึงต้องจัดทำคู่มือการใช้ การจัดทำสื่อชุดการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น

นอกจากนี้ สมพร พุฒตาล เบ็ทซ์. (2539 : 88) ได้กล่าวถึงคู่มืออีกประเภทหนึ่งคือ คู่มือปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญและนับเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน และระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน ซึ่งคู่มือปฏิบัติงานประกอบด้วย นโยบาย วัตถุประสงค์ หน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนรายละเอียดต่างๆ ที่สำคัญคือ แนวทางและวิธีปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานอย่างถ่องแท้ รวมทั้งสามารถใช้คู่มือปฏิบัติงานในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานอย่างถ่องแท้ รวมทั้งใช้คู่มือปฏิบัติงานเป็นคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีกฎเกณฑ์ คงเส้นคงวา ไม่ว่าใครเป็นผู้ปฏิบัติและปฏิบัติต่อใคร ทำให้เกิดระบบแบบแผนที่ดีงาม รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

สำหรับคู่มือการพัฒนากระบวนการพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น จัดเป็นคู่มือปฏิบัติงานที่ให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการจัดกิจกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยมุ่งให้ผู้ใช้อ่านเข้าใจและนำไปใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและตรงเป้าหมายในการจัดกิจกรรมและซึ่งจะนำไปสู่ระบบประกันคุณภาพ

4.3 องค์ประกอบของคู่มือ

ในการจัดทำคู่มือมีส่วนประกอบที่สำคัญๆ ที่สามารถใช้ปฏิบัติงานได้ ดังแนวคิดและข้อสรุปของนักวิชาการหลายท่าน ดังต่อไปนี้

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ และคณะ (2535 : 89) ได้สรุปองค์ประกอบของการจัดทำคู่มือไว้ 6 ส่วน ดังนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ
2. เนื้อหาสาระและกระบวนการหรือขั้นตอน
3. คำชี้แจงเกี่ยวกับการเตรียมการที่จำเป็นต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ
4. ความรู้เสริมหรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยในการฝึกฝน
5. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา
6. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ

ปรีชา ช้างขวัญยืนและคณะ (2539 : 127 - 132) ได้อธิบายองค์ประกอบของคู่มือไว้ 8 ส่วน ดังนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ โดยจะครอบคลุมถึง
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของคู่มือ
 - 1.2 ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ
 - 1.3 วิธีการใช้
 - 1.4 คำแนะนำ
2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการให้เนื้อหาสาระที่จะสอน โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบ และอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่กระจ่าง

3. การเตรียมการสอน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้
 - 3.1 การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็น
 - 3.2 การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดและแบบปฏิบัติ ข้อสอบคำถาม

- 3.3 การติดต่อประสานงานที่จำเป็น
4. กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นส่วนสำคัญของคู่มือ ซึ่งมีข้อมูลและรายละเอียดดังนี้

- 4.1 คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการสอน
- 4.2 คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอน ที่ช่วยให้ผู้สอน

บรรลุผล

- 4.3 คำถาม ตัวอย่าง แบบฝึกหัด แบบฝึกปฏิบัติ และสื่อต่างๆที่ใช้ใน

การสอน

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ ไม่ควรทำ ซึ่งมาจาก
ประสบการณ์ของผู้เขียน

5. การวัดผลและประเมินผล คู่มือที่ดีควรจะให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการสอนอย่างครบถ้วน การวัดและประเมินผลการสอน นับเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอนอีก องค์ประกอบหนึ่ง ที่คู่มือจำเป็นต้องให้รายละเอียดต่างๆ เช่น เครื่องมือวัดผล วิธีวัดผล เกณฑ์การประเมินผล

6. ความรู้เสริม คู่มือครูที่ดี จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ และสามารถคาดคะเนได้ว่า ผู้ใช้มักจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ของครู อันจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ปัญหา ผู้เขียนคู่มือครูจะเป็นผู้มีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนมากพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่า ในการดำเนินการเรื่องนั้นๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง และจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การมีประสบการณ์จะช่วยให้ผู้ใช้และผู้อ่านสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ได้ราบรื่น ไม่เกิดอุปสรรค ปัญหา นับว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือ การทำหน้าที่ผู้เขียนที่ดี จะต้องแนะนำและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ หนังสือที่ดี ควรมีแหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิง จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

สมพร พุฒตาล เบ็ทซ์. (2539 : 93) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของคู่มือในการปฏิบัติงาน ควรประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. ส่วนประกอบตอนต้น ได้แก่
 - 1.1 ปก
 - 1.2.หน้าแสดงรายนามคณะผู้จัดทำและปีที่พิมพ์
 - 1.3 คำนำ
 - 1.4 สารบัญ
 - 1.5 แผนภูมิแสดงโครงสร้างของหน่วยงาน
2. ส่วนที่เป็นเนื้อหาหรือวิธีปฏิบัติงาน ได้แก่
 - 2.3 คำอธิบายลักษณะงาน
 - 2.4 แผนภูมิแสดงสายการปฏิบัติงาน
 - 2.5 ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน
 - 2.6 ภาพประกอบ
3. ส่วนประกอบตอนท้าย ได้แก่
 - 3.1 คำอธิบายศัพท์

3.2 วรรณคดี

เอกวุฒิ ไกรมาก (2541 : 54) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคู่มือครูว่า คู่มือครูควรประกอบด้วย รายละเอียดที่สำคัญๆดังต่อไปนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ โดยปกติจะครอบคลุมถึง

1.1 วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1.2 ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ

1.3 วิธีการใช้

1.4 คำแนะนำ

2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการให้เนื้อหาสาระพร้อมที่จะสอน โดยมีคำชี้แจง หรือคำอธิบายประกอบและอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่จะอ่าน

3. การเตรียมการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

3.1 การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็น การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดและแบบปฏิบัติ

3.2 ข้อสอบ คำเฉลย ฯลฯ

3.3 การติดต่อประสานงานที่จำเป็น ฯลฯ

4 กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญของคู่มือ คู่มือครูจำเป็นต้องให้ข้อมูลหรือรายละเอียดต่างๆดังต่อไปนี้

4.1 คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

4.2 คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่จะให้การสอนบรรลุผล

4.3 คำถาม ตัวอย่าง แบบฝึกปฏิบัติ และสื่อต่างๆที่ใช้ในการสอน

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำไม่ควรทำ ซึ่งมักเกิดมาจากการประสบการณ์ของผู้เขียน

5. การวัดผลและประเมินผลคู่มือที่ดี ควรจะต้องให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการสอนอย่างครบถ้วน การวัดและการประเมินผลการสอนนับเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอนอีกองค์ประกอบหนึ่ง ที่คู่มือจำเป็นต้องให้รายละเอียดต่างๆ เช่น

5.1 เครื่องมือวัด

5.2 วิธีวัดผล

5.3 เกณฑ์การประเมินผล

6. ความรู้เสริม คู่มือครูที่ดี ควรจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้และสามารถคาดคะเนได้ว่า ผู้ใช้มักจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ของครู อันจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้เขียนคู่มือ ควรจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนมากพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่า ในการดำเนินการในเรื่องนั้นๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น และจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การเป็นผู้มีประสบการณ์เหล่านั้นมาช่วยให้ผู้ใช้หรือผู้อ่านให้สามารถกระทำการสิ่งนั้นๆ ได้อย่างราบรื่น ไม่เกิดอุปสรรค ปัญหา นับว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือ ผู้เขียนคู่มือที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้คู่มือ จึงถือได้ว่าได้ทำหน้าที่ของผู้เขียนหนังสือที่ดี

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ หนังสือที่ดีไม่ควรขาดการใช้แหล่งอ้างอิงหรือแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการไปศึกษาค้นคว้าต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่มือครู เป็นหนังสือที่ใช้เป็นแนวทางในการสอน หากครูได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่างๆ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสอน

องค์ประกอบของคู่มือ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดทำคู่มือ เพราะจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงวิธีการใช้คู่มือ เนื้อหาสาระของคู่มือ คำชี้แจงเกี่ยวกับการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรม และยังบอกถึงแหล่งข้อมูลอ้างอิง

4.4 ลักษณะที่ดีของคู่มือ

ในการพัฒนาคู่มือขึ้นมานั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะของคู่มือเป็นสำคัญ เพราะผู้ใช้หรือศึกษาคู่มือ นั้น จะให้ความสนใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะของคู่มือที่ดีนั่นเอง

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2530 : 77) ได้กล่าวไว้ว่า ในการพัฒนาคู่มือนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย
2. ไตร่ตรองถึงปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือใช้ได้เป็นอย่างดี
3. ควรออกแบบคู่มือให้สวยงามน่าหยิบอ่าน
4. ควรมีภาพหรือการ์ตูนประกอบ เพื่อให้น่าสนใจ
5. หากเป็นเล่ม ควรทำปกให้สวยงามและทนทานต่อการใช้ เขียนหน้าปกให้เด่นชัด

อย่างไรก็ตาม ผู้จัดทำคู่มืออาจตัดหรือเพิ่มหัวข้อตามองค์ประกอบข้างบนได้ตามความเหมาะสม

ปรีชา ช้างขวัญยืน และคนอื่นๆ (2539 : 132) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเขียนคู่มือที่ดีว่า คู่มือจะต้องมีความชัดเจนให้รายละเอียดครอบคลุม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง การเขียนคู่มือต้องครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ควรระบุให้ชัดเจนว่า คู่มือนี้เป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้

2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ต้องการให้ผู้ใช้อย่างไรบ้าง

3. คู่มือนี้ช่วยผู้ใช้อย่างไร ผู้ใช้จะได้ประโยชน์อะไรบ้าง

4. ควรมีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้ในการใช้เครื่องมือ

เพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินการตามที่คู่มือแนะนำ

6. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการในการทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

6.1 เนื้อหาสาระที่ให้นั้นควรมีความถูกต้อง สามารถช่วยให้ผู้ใช้คู่มือทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ

6.2 ให้ข้อมูลรายละเอียดที่เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้ใช้คู่มือสามารถทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ

6.3 ขั้นตอนการทำ จะต้องมีการเรียงลำดับอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถทำสิ่งนั้นๆได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและประหยัด

6.4 ภาษาที่ใช้จะต้องสามารถสื่อให้ผู้เข้าใจตรงกับผู้เขียน ไม่คลุมเครือ หรือทำให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจผิด และภาษาที่ใช้จะต้องช่วยให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจง่าย หากสิ่งใดมีความยากและซับซ้อน ควรเขียนให้เข้าใจง่ายโดยใช้เทคนิคอื่นๆประกอบ เช่น ภาพ ตาราง การเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย การยกตัวอย่าง การใช้สีจำแนก เป็นต้น

6.5 ควรให้คำแนะนำและชี้แจงเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ และไม่ควรทำ เช่น เกล็ดลับ หรือเทคนิควิธีต่างๆ ที่จะช่วยให้กระทำการสิ่งนั้นๆสำเร็จได้อย่างดี รวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆที่มักเกิดขึ้นจากการทำสิ่งนั้นๆ ข้อมูลนี้มักจะมาจากความรู้และประสบการณ์ของผู้เขียน ซึ่งจะมีคุณค่าต่อผู้ใช่มาก

7. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้อ่านคู่มือทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านหรือการปฏิบัติขั้นตอนที่เสนอแนะ และเว้นที่ว่างสำหรับผู้ใช้อ่านคู่มือในการเขียนคำตอบ รวมถึงมีคำถามหรือแนวในการตอบหรือคำแนะนำให้ไว้ด้วย และถ้าหากผู้เขียนสามารถคาดคะเนคำตอบของผู้ใช้คู่มือได้ ก็ควรจะอธิบายไว้ด้วยว่าคำตอบอะไร ถูกผิดด้วยเหตุใด ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้คู่มือ

8. การใช้เทคนิคต่างๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือได้โดยสะดวก เช่น การจัดทำรูปเล่ม ขนาด การเลือกตัวอักษร ขนาดของตัวอักษร การใช้ตัวหนา การใช้สี การใช้ภาพ การเน้นข้อความบางตอน เป็นต้น

9. การใช้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นบรรณานุกรม รายชื่อชมรม รายชื่อสื่อ รายชื่อสถาบัน รายชื่อบุคคลสำคัญ เป็นต้น

เอกวุฒิ ไกรมาก (2541 : 57) ได้ให้ความหมายลักษณะที่ดีของกลุ่มมีดังนี้

1. สามารถเข้าใจลักษณะเนื้อหา ขอบข่าย หรือสิ่งที่สอนได้อย่างกระจ่างชัด เช่น มองเห็นโครงสร้างของการสอนทั้งหมด
 2. ช่วยให้สามารถดำเนินตามแนวทางและขั้นตอนต่างๆ ได้ดี โดยสามารถดัดแปลง และยืดหยุ่นได้เองไม่เป็นแนวทางบังคับ ต้องเสนอแนะแนวทางโดยสามารถให้ปฏิบัติงานคล่องขึ้น
 3. กิจกรรมที่เสนอแนะหรือกำหนดไว้ ควรมีการทดลองใช้กับเด็กวัยนั้นๆ เด็กสนใจปฏิบัติได้ จึงควรใช้และเลือกได้บ้าง
 4. แนวการเขียน เน้นย้ำปฏิบัติที่มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างต่อเนื่อง นั่นคือมีจุดเน้นย้ำไปทางเดียวกัน เช่น มุ่งฝึกงานกลุ่มทำงานเป็นกลุ่มก็ฝึกอย่างต่อเนื่องจนเด็กมีแนวทาง ได้แนวทางแล้วจึงฝึกเป็นรายบุคคล เป็นต้น
 5. ความแปลกใหม่ของกิจกรรม ควรส่งเสริมแก่ผู้ปฏิบัติโดยค่อยเป็นค่อยไป มิได้มุ่งกระจายให้แนวใหม่ทั้งหมด แต่การใช้แนวปฏิบัตินั้นๆ ต้องเป็นการปฏิบัติได้ และได้ผลด้วย
 6. รูปแบบและวิธีการ (ขั้นตอน) ที่เป็นแนวทางในการเขียนคงรูปแบบและขั้นตอนโดยสม่ำเสมอ เพื่อสะดวกแก่การใช้ เป็นต้น
- เทคนิคในการเขียนคู่มือจะต้องเน้นแนวปฏิบัติที่สำคัญ ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมนั้นต้องเขียนให้ละเอียดและปฏิบัติตามขั้นตอนได้ และควรแสดงแผนภาพ แผนภูมิ แผนผัง เพื่อช่วยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ได้ง่ายขึ้น
- งานวิจัยของศิริบุร จงวุฒิเวศย์และมาเรียม นิลพันธ์ (2542 : 17-18) ได้แยกลักษณะของกลุ่มที่ดีไว้ 3 ด้านคือ
1. ด้านเนื้อหา
 - 1.1 เนื้อหาสาระหรือรายละเอียดในคู่มือ ควรตรงกับเรื่องที่ศึกษาและไม่ยากจนเกินไปจนทำให้ไม่มีผู้สนใจที่จะหยิบอ่าน
 - 1.2 การนำเสนอเนื้อหาควรให้เหมาะสมกับพื้นความรู้ของผู้ที่จะศึกษา
 - 1.3 ข้อมูลที่มีในคู่มือ ผู้อ่านสามารถประยุกต์ใช้ได้
 - 1.4 เนื้อหาควรเหมาะสมที่จะนำไปอ้างอิงได้
 - 1.5 ควรมีกรณีตัวอย่างประกอบในบางเรื่อง เพื่อจะได้ทำความเข้าใจง่าย
 - 1.6 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของกลุ่มให้ทันสมัยเสมอ
 2. ด้านรูปแบบ
 - 2.1 ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโต และมีรูปแบบที่ชัดเจน อ่านง่าย เหมาะกับผู้ใช้คู่มือ
 - 2.2 ควรมีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา

2.3 ลักษณะการจัดรูปเล่มควรทำให้น่าสนใจ

2.4 การใช้ภาษาควรให้เข้าใจง่าย เหมาะกับผู้ใช้คู่มือ

2.5 ระบบการนำเสนอ ควรเป็นระบบจากง่ายไปหายาก หรือเป็นเรื่องๆ

ให้ชัดเจน

3. ด้านการนำไปใช้

3.2 ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน

3.3 มีแผนภูมิ ตาราง ตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3.4 มีข้อมูลเพื่อสามารถประสานงานต่างๆได้สะดวกและรวดเร็ว

3.5 บอกสิทธิประโยชน์ และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย

จากลักษณะคู่มือที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า คู่มือที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้

1. สามารถเข้าใจลักษณะในเนื้อหาและขอบข่าย
2. ช่วยให้สามารถดำเนินการตามแนวทางและขั้นตอนต่างๆได้ดี
3. กิจกรรมที่เสนอแนะหรือกำหนดไว้ ควรมีการทดลองใช้
4. แนวการเรียนรู้ เน้นย้ำแนวปฏิบัติที่มุ่งไปสู่จุดหมายอย่างต่อเนื่อง
5. ความแปลกใหม่ของกิจกรรม ควรส่งเสริมแก่ผู้ปฏิบัติโดยค่อยเป็นค่อยไป
6. รูปแบบและวิธีการ (ขั้นตอน) ควรที่จะคงรูปแบบขั้นตอนโดยสม่ำเสมอ

การจัดทำคู่มือนั้น มักจะพบข้อบกพร่องต่างๆอยู่บ่อยครั้ง เช่น

1. รายละเอียดเนื้อหาสาระไม่ชัดเจนเพียงพอ
2. คำอธิบายไม่กระชับ
3. ใช้คำที่สื่อความหมายไม่ตรงหรือผิดความหมาย
4. ภาพประกอบไม่ชัดเจน ขนาดเล็กเกินไป
5. ภาพประกอบไม่เหมาะสมและเป็นภาพที่สื่อความหมายไม่ตรงกับเนื้อหา

สาระ

6. การพิมพ์ที่ใช้ตัวอักษรเล็กเกินไป

7. การพิมพ์ที่ผิดพลาด ผิดวรรคตอน และตกหล่น

ผู้เขียนหรือผู้จัดทำคู่มือต้องระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เพราะจะทำให้คู่มือขาดความสมบูรณ์ และเพื่อให้คู่มือมีความกระชับชัดเจน ควรใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การพิมพ์เน้นคำหรือข้อความที่สำคัญ เทคนิคการจัดหน้า และเทคนิคการจัดภาพ

4.5 ประโยชน์ของคู่มือ

คู่มือปฏิบัติงานที่จัดทำขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

1. คู่มือปฏิบัติงานถือเป็นบรรทัดฐานสำหรับการปฏิบัติงาน คือช่วยให้การ

ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีกฎเกณฑ์ ไม่ว่าใครจะเป็นผู้ปฏิบัติหรือปฏิบัติต่อใคร ทำให้เกิดแบบแผนที่ดี

2. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
3. ใช้เป็นคู่มือใหม่ในการฝึกอบรมบุคลากรใหม่ทำให้สามารถเรียนรู้งานได้ถูกต้อง

รวดเร็ว

4. ช่วยลดเวลาและลดความผิดพลาดและความบกพร่องในการปฏิบัติงาน
5. ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
6. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

การหาประสิทธิภาพของคู่มือ

การหาประสิทธิภาพของคู่มือหมายถึง การตรวจสอบพัฒนา เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการนำคู่มือไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงและนำไปทดลองใช้จริง (Trial Run) ได้นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ต่อไป (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2520 : 27)

การทดลองใช้ หมายถึง การนำคู่มือที่สร้างขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) แล้วไปทดลองใช้ตามขั้นตอนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของคู่มือให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนด

การทดลองใช้จริง หมายถึง การนำคู่มือที่ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วมาดำเนินการจริงเป็นเวลาตามที่กำหนด ในประเภทงานแต่ละชนิดตามแผนที่กำหนดไว้

ความจำเป็นที่ต้องหาประสิทธิภาพในการผลิตหรือสร้างงานทุกประเภท จะต้องมีการตรวจสอบงาน เพื่อเป็นการประกันว่ามีประสิทธิภาพจริงตามที่มุ่งหวัง ซึ่งการหาประสิทธิภาพของคู่มือมีความจำเป็น 3 ประการ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2520 : 30) คือ

1. สำหรับหน่วยงานที่ผลิตคู่มือเป็นการประกันคุณภาพของคู่มือว่า อยู่ในขั้นสูงเหมาะสมที่จะผลิตหรือสร้างให้มากขึ้น ถ้าไม่มีประสิทธิภาพถึงผลิตออกมาก็ไม่คุ้มค่าและไม่มีประโยชน์
2. สำหรับผู้ใช้คู่มือ คู่มือจะทำหน้าที่ชี้แนะให้ผู้ใช้มีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมได้ด้วยความมั่นใจ คู่มือนั้นจะมีประสิทธิภาพในการให้ผู้ใช้เกิดการเรียนรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับจะช่วยให้คู่มือที่มีคุณค่าทางการใช้จริงตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. สำหรับผู้สร้างคู่มือ การทดสอบหาประสิทธิภาพจะทำให้ผู้สร้างมั่นใจได้ว่า หัวข้อที่บรรจุในคู่มือมีความเหมาะสม อันจะช่วยให้ผู้สร้างมีความชำนาญขึ้น เป็นการประหยัดแรงงานและเวลาในการเตรียมตัวการจัดทำคู่มือจะต้องคำนึงบุคคลที่จะต้องมีส่วนร่วมในการใช้ คู่มือ ดังนั้นการตรวจสอบจึงต้องอาศัยจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มจากผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้ใช้คู่มือสำหรับปฏิบัติงานนั้นๆ

5. โครงการ

5.1 ความหมายของโครงการ

ในการจัดทำคู่มือการดำเนินงานพัฒนาตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จะต้องมีการจัดทำโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้จัดทำคู่มือจะต้องเข้าใจความหมายของโครงการ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของโครงการดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 7) ได้อธิบายความหมายของโครงการว่า โครงการหมายถึง แผนงานย่อยหรือการดำเนินงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมี วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2538 : 107) กล่าวว่า โครงการหมายถึง กิจกรรมกลุ่มหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ซึ่งมีจุดเริ่มต้นและจุดจบมีวิธีปฏิบัติงานที่แน่นอน นอกจากนี้ยังเป็นแผนงานที่มีการจัดทำขึ้นอย่างมีระบบ และมีการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และมีวิธีการที่ได้มีการวางแผนและจัดระบบไว้เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 118) อธิบายว่า โครงการหมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการทำงานที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานบริหารและกำหนดวิธีทางสำคัญการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีการเรียงลำดับความคิดในการดำเนินงานที่จะต้องปฏิบัติร่วมกันว่า ทำอะไร เมื่อไร ใครเป็นคนทำ ทำที่ไหน และทำไม ต้องทำ

พวงรัตน์ เกษรแพทย์ (2543 : 69) กล่าวว่า โครงการจะต้องเป็นแผนงานย่อยที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะและเป้าหมายของโครงการให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

สุวิมล ดิรกานันท์ (2543 : 17) กล่าวว่า โครงการหมายถึง แผนย่อยที่เป็นแผนปฏิบัติการ ถูกจัดทำขึ้นเพื่อเป็นรูปธรรมมีความชัดเจนในระดับที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้

สุภรณ์ ศรีพหลและคนอื่นๆ (2543 : 617) กล่าวว่า โครงการหมายถึงการนำเอาแผนที่กำหนดไว้มาแตกย่อยออกไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้ เมื่อเป้าหมายของแผนบรรลุแล้ว ก็เท่ากับการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด

จากความหมายของโครงการดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า โครงการหมายถึง แผนงานย่อยที่มีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน

5.2 หลักการเขียนโครงการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 8) การจัดทำโครงการเป็นการกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติงานของโครงการ ให้การปฏิบัติงานของโครงการสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของแผนงานที่กำหนดไว้ โดยมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งมีหลักการเขียนโครงการดังนี้

1. ชื่อโครงการ เป็นการกำหนดที่มาของโครงการนั้นจะมีแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างไร
2. หลักการและเหตุผล การกำหนดที่มาของโครงการนั้นเป็นผลมาจากอะไร เช่นจากนโยบายของรัฐ นโยบายของแผนพัฒนาต่างๆ เป็นต้น ผู้เขียนโครงการจะต้องกำหนดรายละเอียดของโครงการ จะต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการด้วย
3. กำหนดวัตถุประสงค์ คือสิ่งหรือผลงานที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานสำหรับการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน
4. เป้าหมาย เป็นการแสดงถึงความต้องการในเชิงปริมาณ คุณภาพ หรือลักษณะเฉพาะและมักจะถูกกำกับด้วยเวลา
5. การกำหนดกิจกรรม กิจกรรมเป็นขั้นตอนหรือรายละเอียดของโครงการที่จะเป็นผลให้เกิดการปฏิบัติและบรรลุเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้โดยประสิทธิภาพสูงสุด
6. การกำหนดระยะเวลา การกำหนดระยะเวลาของโครงการนั้น ควรกำหนดให้เด่นชัดว่า โครงการดังกล่าวใช้ระยะเวลาเท่าใดจากเริ่มต้นและสิ้นสุด
7. การกำหนดทรัพยากรในโครงการ หมายถึง องค์ประกอบหรือปัจจัยที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยประสิทธิภาพสูงสุด
8. ค่าใช้จ่ายของโครงการจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า โครงการที่จะดำเนินการนั้น ต้องใช้งบประมาณเท่าใด จากการเริ่มต้นโครงการถึงสิ้นสุดโครงการ
9. ผลตอบแทนหรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ การกำหนดหรือวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการ จะทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพและความคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่เสียไปในการดำเนินโครงการว่าสูงต่ำมากน้อยเพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 118) กล่าวว่า โครงการเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นตามสภาพปัญหา หรือความจำเป็น จึงมีระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุด ซึ่งจะอยู่ใน รูปแบบดังนี้

1. ชื่อโครงการ คือส่วนที่บอกให้ทราบว่าทำอะไร โดยทั่วไปจะประกอบด้วยสาระ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แสดงให้เห็น ลักษณะวิธี

ส่วนที่ 2 แสดงให้เห็น สิ่งที่จะปฏิบัติ

2. ลำดับความสำคัญของโครงการ คือส่วนที่บอกให้ทราบว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่มีความสำคัญในระดับใดของแผนงาน
3. หลักการและเหตุผล คือส่วนที่บอกให้ทราบถึงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีโครงการนี้ขึ้น แนวการเขียน ควรเรียงเนื้อหาให้ครบ 3 ประเด็น ได้แก่
 - 3.1 หลักการ/ทฤษฎี/นโยบาย
 - 3.2 สภาพปัจจุบันปัญหา โดยมีข้อมูลประกอบ
 - 3.3 ความต้องการพัฒนา
4. วัตถุประสงค์ คือส่วนที่บอกให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องการเมื่อสิ้นสุดโครงการ
5. เป้าหมาย คือส่วนที่บอกให้ทราบถึงผลงานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กำหนดในระหว่างดำเนินโครงการ
6. กิจกรรมสำคัญที่จะดำเนินการ คือส่วนที่บอกให้ทราบถึงกิจกรรมและปริมาณงานที่ต้องดำเนินการ กิจกรรมต้องมีหน่วยนับที่ชัดเจน
7. ขั้นตอนและปฏิทินปฏิบัติงาน คือส่วนที่บอกให้ทราบถึงขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ระยะเวลาในการดำเนินงาน
8. ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ เป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงเงินและแหล่งเงินที่จะนำมาใช้จ่าย รวมถึงทรัพยากรอื่นๆ เช่น คน วัสดุอุปกรณ์
9. การติดตามและประเมินผล เป็นส่วนที่บอกให้ทราบวิธีกำกับให้การดำเนินงานเป็นไปตามที่กำหนด การเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยใช้ความสำเร็จเป็นตัวกำกับ
10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เป็นส่วนที่บอกถึงผลต่อเนื่อง หรือผลกระทบที่ได้หลังจากโครงการสิ้นสุด
11. ผู้รับผิดชอบโครงการ คือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

สมจิต พรหมเทพ (2542 : 109-112) ได้อธิบายถึงรูปแบบของการเขียนโครงการไว้ ดังนี้

1. ชื่อโครงการ หรือเรื่องหรือปัญหา หมายถึงหัวข้อโครงการนั้นจะมีลักษณะอย่างไรให้พิจารณาเพื่อให้ได้ข้อจำกัดของเรื่อง และมีความชัดเจนเป็นที่เข้าใจของคนโดยทั่วไป และพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้
2. หลักการและเหตุผลหรือภูมิหลัง หมายถึง ส่วนที่เกริ่นนำให้ผู้ศึกษาโครงการมีความเข้าใจในโครงการร่วมกันก่อนที่จะศึกษารายละเอียดต่อไป ส่วนมากแล้วหลักการและเหตุผลมักจะกล่าวถึง สาเหตุที่ต้องทำโครงการว่ามีเหตุผลอย่างไรและทำไมจึงต้องทำโครงการนี้

3. วัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมาย หมายถึง ส่วนที่บอกให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องการหรือผลงานที่ต้องการ เมื่อโครงการนี้สิ้นสุดหรือแล้วเสร็จ

4. ผู้รับผิดชอบโครงการ หมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบในการดำเนินการโครงการ รวมถึงผู้กำหนดนโยบาย ผู้ประสานงาน ผู้ปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้รับผิดชอบ ในแต่ละส่วน จะต้องมีการกำหนดหน้าที่ของแต่ละบุคคล หรือแต่ละส่วนงานให้ชัดเจนว่า จะรับผิดชอบงานส่วนไหน มีบทบาทอย่างไร และถ้าเป็นไปได้ก็จะประสานกับขั้นตอนในการปฏิบัติงานโครงการ ซึ่งจะทำให้มีความชัดเจน ยิ่งขึ้น

5. สถานที่ดำเนินงาน หมายถึง สถานที่ที่จะใช้ดำเนินงานตามโครงการที่สามารถติดต่อประสานงานได้ ถ้าโครงการได้กำหนดพื้นที่ในการทำงานหลายแห่งในการปฏิบัติงานตามโครงการ ก็ควรจะระบุให้ชัดเจนว่า สถานที่ไหน ทำอะไร เวลาใด เพื่อที่จะสามารถประสาน ภายในโครงการ และประสานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สะดวกยิ่งขึ้น

6. ระยะเวลาในการดำเนินการ หมายถึง ระยะเวลาที่โครงการนั้น ได้ปฏิบัติตามโครงการดังกล่าว จะต้องกำหนดจุดเริ่มต้นของโครงการ แผนการทำงานจนถึงวันที่สิ้นสุด โครงการ ให้ชัดเจน

7. ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงาน หมายถึง วิธีการในการดำเนินงาน ตั้งแต่ต้น ซึ่งอยู่ในลักษณะเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน และระบุว่ามีขั้นตอนในการดำเนินงานกี่ขั้นตอน และใน แต่ละขั้นตอนมีวิธีการดำเนินการอย่างไร

8. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในโครงการนั้นจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์อะไรบ้างในการดำเนินงาน และถ้าเป็นไปได้ ควรจะระบุถึงที่มาของวัสดุอุปกรณ์ต่างๆด้วย

9. งบประมาณ หมายถึง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานทั้งหมด ซึ่งจะต้องบอกถึงรายละเอียดของงบประมาณว่ามาได้อย่างไร ใช้อย่างไร ถ้าเป็นไปได้ ให้ระบุให้ชัดเจนถึง รายละเอียดของงบประมาณว่าใช้อะไร เท่าใด เมื่อไร และมีวิธีการอย่างไร เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน

10. แหล่งที่คาดว่าจะได้รับความช่วยเหลือ ในการทำงานตามโครงการนั้น บางครั้งไม่สามารถดำเนินการเองได้ จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละด้าน เช่นเรื่องงบประมาณ แหล่งวิชาการ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่จะเสริมให้งานตามโครงการได้บรรลุเป้าหมายได้มากขึ้น ดังนั้น จะต้องระบุแหล่งที่คาดว่าจะได้รับความช่วยเหลือให้ชัดเจน

11. การติดตามและประเมินผล มี 2 ลักษณะ คือ การติดตามระหว่าง การปฏิบัติงานเพื่อที่จะได้หาข้อบกพร่องในการทำงาน เพื่อที่จะได้ปรับปรุงงานต่อไป และการติดตามประเมินผลภายหลังโครงการเพื่อที่จะหาข้อสรุปของโครงการ

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ หมายถึง การคาดคะเนผลของโครงการว่า เมื่อได้

ปฏิบัติตามโครงการแล้ว ผลที่ตามมาคืออะไร ส่วนใหญ่มักจะนิยมบอกถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการหรือความสามารถในการแก้ปัญหา ในส่วนนี้จะทำให้เราทราบถึง โครงการได้ดำเนินการไปคู่กับการลงทุนหรือไม่

13. ภาคผนวก หมายถึง ส่วนประกอบอื่นๆของโครงการที่จะให้รายละเอียดในด้านต่างๆ ที่จะนำมาประกอบพิจารณา หรือศึกษาโครงการนั้นอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วย เอกสาร หลักฐาน สถิติ งานวิจัย เป็นต้น

สุวิมล ติรกานันท์ (2543 : 11) ได้อธิบายถึงหลักการเขียนโครงการ ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆดังต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการ ส่วนใหญ่มาจากการปฏิบัติ ได้แก่ โครงการปรับปรุง
2. โครงการส่งเสริม โครงการจัดทำ โครงการสัมมนา โครงการวิจัย
โครงการฝึกอบรม เป็นต้น
3. หลักการและเหตุผล เป็นการกล่าวถึงสาเหตุของการจัดทำโครงการ ความจำเป็นของโครงการ ความสำคัญในช่วงเวลาที่จัดทำโครงการ แหล่งที่มาของโครงการ ความต้องการในการพัฒนานโยบายและแผน การดำเนินงานที่ผ่านมาจากทฤษฎีและงานทางวิชาการ
4. วัตถุประสงค์ เป็นการกล่าวถึงเจตจำนงในการปฏิบัติและผลงานที่คาดว่าจะได้รับโดยจะต้องมีความสอดคล้องกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
5. เป้าหมาย เป็นการระบุถึงสิ่งที่เป็นผลสุดท้ายที่คาดว่าจะได้ จากการดำเนินโครงการ โดยมีทั้งผลที่เป็นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
6. วิธีการดำเนินการ ต้องเป็นขั้นตอนในการให้รายละเอียดในการปฏิบัติ เทคนิควิธีในการดำเนินกิจกรรม เป็นต้น
7. บุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นการระบุว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบ และมีขอบเขต รับผิดชอบอย่างไร
8. งบประมาณ เป็นการระบุค่าใช้จ่ายที่ต้องดำเนินกิจกรรมในขั้นต่างๆ โดยทั่วไปจะแจกแจงเป็นรายการย่อยๆ
9. สถานที่ดำเนินการ เป็นการระบุถึงที่ตั้งของโครงการ
10. การติดตามและการประเมินผล เป็นการแสดงรายละเอียดว่าจะควบคุมให้มีการปฏิบัติการได้อย่างไร การดำเนินงานเป็นไปตามที่มอบหมายให้หรือไม่
11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เป็นการระบุผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการประกอบด้วยผลทางตรงและทางอ้อม

ทัศนภา แสงศักดิ์ (2544 : 1) กล่าวว่า การเขียนหรือจัดทำโครงการเป็นการกำหนด รายละเอียดในการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้การดำเนินการปฏิบัติของโครงการสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของแผนงานที่กำหนดไว้ โดยมีองค์ประกอบในการจัดทำโครงการดังนี้

1. ชื่อโครงการ ให้ระบุชื่อโครงการตามความเหมาะสม มีความหมายชัดเจน
2. หลักการและเหตุผล จะต้องแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาและความจำเป็นในการ จัดทำโครงการขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างชัดเจนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมทั้งแสดงให้เห็นว่า โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่สนองต่อนโยบายของหน่วยงานที่สังกัด หรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ
3. วัตถุประสงค์ เป็นส่วนที่แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่จะดำเนินงานให้บรรลุผล คืออะไร ตอบสนองหรือสอดคล้องกับแผนหรือแผนงานอย่างไร
4. เป้าหมาย จะบอกให้ทราบว่า จะดำเนินการอะไร ในปริมาณเท่าใด ภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การระบุเป้าหมายจะแสดงในลักษณะ ปริมาณและคุณภาพ
5. การดำเนินการ ในส่วนนี้นับว่าเป็นหัวใจของการจัดทำโครงการ เพราะ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมหรือทั้งขั้นตอนการดำเนินงานอย่างครบกระบวนการเพื่อให้ได้คำตอบ หรือรายการกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ
6. ระยะเวลาดำเนินการ เป็นการระบุระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการไว้ อย่างชัดเจน
7. ค่าใช้จ่าย หมายถึงประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการ ซึ่งประกอบด้วย
 - 5.1 รายละเอียดของค่าใช้จ่าย จำแนกตามหมวดของค่าใช้จ่าย ได้แก่ค่าก่อสร้าง ค่าวัสดุครุภัณฑ์ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เป็นต้น
 - 5.2 ยอดรวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ในช่วงเวลาต่างๆพร้อมทั้งรายละเอียดค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาและเตรียมการด้านการเงิน ถ้าโครงการอนุมัติให้ดำเนินการ
6. การประเมินผล ผู้จัดทำโครงการควรแสดงแนวทางในการตรวจสอบ ติดตาม กำกับ นิเทศ และประเมินผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งระบุระยะเวลาในจำนวนครั้ง รูปแบบ ผู้รับผิดชอบ และงบประมาณด้วย
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ หมายถึง ผลที่จะเกิดขึ้นจากการที่โครงการบรรลุ วัตถุประสงค์หรือผลที่เกิดขึ้นอื่น ซึ่งสามารถแสดงได้ทั้งผลประโยชน์โดยตรงและผลกระทบจากโครงการ

จากหลักการเขียนโครงการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในการเขียนโครงการนั้น จะต้องมีส่วนหลักและเหตุผลในการเขียนโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินกิจกรรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการที่แน่นอน รวมทั้ง

ระบุ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบโครงการด้วย ซึ่งโดยทั่วไป การเขียนโครงการจะกำหนดหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์
4. เป้าหมาย ทั้งด้านปริมาณ และด้านคุณภาพ
5. ระยะเวลาในการดำเนินงาน
6. สถานที่ในการดำเนินการ
7. ขั้นตอนในการดำเนินงาน
8. งบประมาณ
9. ผู้รับผิดชอบโครงการ
10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
12. การติดตามประเมินผล

5.3 ลักษณะโครงการที่ดี

สุวิมล ติรกานันท์ (2543 : 375) ได้กล่าวว่า โครงการที่ดี ควรประกอบด้วย

1. เข้าใจง่าย มีการใช้ภาษาที่เข้าใจกันทั่วไป
2. มีวัตถุประสงค์หรือผลที่คาดหวังจากการดำเนินการชัดเจน
3. เห็นลำดับขั้นในการปฏิบัติงาน
4. กำหนดเรื่องที่ต้องการปฏิบัติ
5. กำหนดทรัพยากรอย่างชัดเจนและเหมาะสม
6. มีวิธีการติดตามและกำกับงาน

สุภรณ์ ศรีพหล และคนอื่นๆ (2542 : 375) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีไว้ดังนี้

1. เป็นโครงการที่ริเริ่มขึ้นเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนและครู
2. ต้องเป็นที่เข้าใจง่าย เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย โดยเขียนไว้อย่างชัดเจน

และสมบูรณ์ทุกกระบวนการ

3. เป็นโครงการที่ต้องอาศัยความร่วมมือและความคิดเห็นจากหมู่คณะ
4. เป็นโครงการที่ยืดหยุ่นได้ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว
5. เป็นโครงการที่ทุกคนรับผิดชอบ ได้มีโอกาสแสดงความสามารถ
6. เป็นโครงการที่สามารถปฏิบัติได้ตามที่ระบุไว้ในโครงการ
7. เป็นโครงการที่ง่ายต่อการควบคุมและการติดตามผล

มณฑิรา พาณิชย์ (2544 : 9) กล่าวว่า รูปแบบการเขียนโครงการที่ดีจะต้องมีดังต่อไปนี้

1. ความชัดเจน เข้าใจง่าย
2. มีความสมบูรณ์ทั้งหลักการและเหตุผล มีเป้าหมาย มีขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน มีการติดตามประเมินผลและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. มีความถูกต้อง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักเรียน ผู้จัดทำได้ศึกษาและค้นคว้า เพื่อนำเสนอข้อมูลในเชิงกว้างสามารถมองเห็นสภาพของการจัดกิจกรรมทั่วไป โดยลำดับจากการวิจัยในประเทศและการวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

สุรจิตตา โพธิบุตร. (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการนักศึกษาที่สำคัญคือ ครู-อาจารย์ส่วนมากขาดความสนใจในการจัดกิจกรรมโดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

วรรณา สุคันธชาติ. (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างคู่มือครูในการจัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมอุตสาหกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือครูที่สร้างขึ้น และศึกษาการดำเนินกิจกรรมของครูในการจัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมอุตสาหกรรมตามคู่มือครูพบว่า คู่มือครูที่สร้างขึ้นทำให้ครูสามารถเลือกงานมาสอนนักเรียนได้ตามความสนใจ มีแผนการดำเนินกิจกรรมที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามขั้นตอน คู่มือครูที่สร้างขึ้นทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรมได้ดีเยี่ยมและมีความเหมาะสม

ธีระ แทนศิริ (2541 : 101 - 105) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะต่อระดับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 5 ด้าน คือ กิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมสร้างเสริมวินัยในโรงเรียน กิจกรรมกีฬา กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

สมพงษ์ กล้าวิกรณ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย พบว่า กิจกรรมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการเป็นผู้นำและด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการปกครองตนเองของนักเรียน และกิจกรรมทำความสะอาดสถานที่ ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมาก สำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดบุคลากร และด้านการเป็น ผู้นำ ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ และด้านการควบคุม ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ดำรงตำแหน่ง และความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารวุฒิปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน คือ ต่ำกว่า 10 ปี และสูงกว่า 10 ปีขึ้นไป มีบทบาทโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรม ทำความสะอาดอาคารสถานที่ กิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีบทบาทในการจัดกิจกรรมกีฬากับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานแตกต่างกัน คือ โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนมาตรฐานดีเด่นกับโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลมาตรฐานดีเด่น มีบทบาทไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการจัดกิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับบทบาทในการจัดกิจกรรมปกครองตนเองของนักเรียนและกิจกรรมกีฬาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรพงศ์ ขวัญศรี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ในเขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างการจัดกิจกรรมนักเรียน การวางแผนกิจกรรมนักเรียน การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน และการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างชัดเจน มีคณะกรรมการกิจกรรมนักเรียนเป็นผู้ดำเนินงาน การวางแผน กิจกรรมนักเรียนคำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และความต้องการของนักเรียน โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาระยะ 3 ปี และแผนพัฒนาระยะ 5 ปี แผนงานที่กำหนดไว้ครอบคลุมกิจกรรมตามคู่มือการจัดกิจกรรมที่กระทรวงกำหนดไว้ การควบคุมและการ ติดตามผลการดำเนินงานโดยใช้ปฏิทินปฏิบัติงานและรายงานผลให้ทราบ มีการประเมินผลการจัดทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดแต่ละโครงการ เพื่อนำผลการ

ประเมินไปเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแผนงานและการดำเนินงานในครั้งต่อไป ผู้บริหารจะสนับสนุนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้ตามความเหมาะสม นอกจากนั้น ผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถาม ครูอาจารย์ยังให้ความสำคัญของกระบวนการจัดกิจกรรม นักเรียนทั้ง 4 ด้าน โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมากทุกด้าน

เอกวุฒิ ไกรมาก. (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างคู่มือครูในการจัดหา และใช้ประโยชน์วิทยากรท้องถิ่นสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อคู่มือครู และประเมินความสามารถในการ ปฏิบัติงานของครูตามคู่มือครูที่สร้างขึ้น พบว่าคู่มือครูมีความถูกต้องสมบูรณ์ สามารถทำให้ครู ช่างอุตสาหกรรมมีความรู้ความเข้าใจ ดำเนินการตามคำแนะนำจากคู่มือครูและสามารถนำไป ปฏิบัติได้

อนันท์ อนันตสมบูรณ์. (2544 : บทคัดย่อ) ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือบำรุงรักษาเครื่อง ก่อเกิดไฟฟ้าสำรอง สำหรับพนักงานช่างเทคนิค และได้นำคู่มือบำรุงรักษาที่สร้างขึ้นไปทดลอง ใช้กับพนักงานช่างเทคนิคฝ่ายโทรศัพท์นครหลวงที่ 4 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พบว่าคู่มือบำรุงรักษาเครื่องก่อก่อเกิดไฟฟ้าสำรอง สำหรับพนักงานช่างเทคนิคของฝ่ายโทรศัพท์ นครหลวง องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีความถูกต้องสมบูรณ์ สามารถทำให้พนักงาน ช่างเทคนิคมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในคู่มือไป ปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

คอย (สมพงษ์ กล้าวิกรณ์. 2541 : 39 ; อ้างอิงจาก Coy. 1972 : 1314 – A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของผู้เป็นสมาชิกสภานักเรียนกับผู้ไม่เป็นสมาชิกสภานักเรียน ผู้รับผิดชอบต่อสภานักเรียนและผู้บริหารสภานักเรียนที่มีต่อความมุ่งหวังของการ จัดตั้งสภานักเรียน พบว่า เจตคติความมุ่งหวังของการจัดตั้งสภานักเรียนต่างกัน เนื่องจาก บทบาทของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียนไม่นับเป็นสาเหตุแห่งความแตกต่างของ เจตคติอย่างเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า สภานักเรียนมีผลดีต่อการศึกษาโรงเรียนมัธยม ศึกษาเพราะเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรและเกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้วย แต่ยังไม่ค่อยมี ผู้เข้าใจอำนาจหน้าที่ของสภานักเรียน และยังเห็นว่าสภานักเรียนควรมีกิจกรรมอย่างกว้างขวาง นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการและผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุน นักเรียนและผู้บริหารมีความเห็นว่า ผู้บริหารไม่ค่อยทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน รวมทั้งยังไม่ค่อยเข้าใจอำนาจหน้าที่ของ สภานักเรียน และแสดงความคิดเห็นว่า สภานักเรียนเป็นกระบวนการของการศึกษาที่สำคัญ มาก เพราะเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรและเกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้วย ทำให้ นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

เทเลอร์ (ธีระ แทนศิริ. 2541 : 43 ; อ้างอิงจาก Tallor. 1988 : 102) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมรัฐจอร์เจียกับโรงเรียนมัธยมนอกรัฐ ที่มีการจัดกิจกรรมนักเรียนในระดับดีเลิศ ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมนักเรียน มีทั้งที่เป็นปัญหา และไม่เป็นปัญหา ที่ไม่เป็นปัญหาได้แก่ ระบบบุคลากร การเงิน ปรัชญา จุดมุ่งหมาย และการวางแผนโครงการ ส่วนการจัดกิจกรรมที่มีปัญหา ได้แก่ การขาดงบประมาณการประเมินผล การสนับสนุนด้านการเงินและ การฝึกอบรม ผู้วิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนที่มีคุณค่าต่อประสบการณ์ของนักเรียนและผู้อบรม แต่มีปัญหาเกี่ยวกับโครงการและการจัดการ การได้ผู้สนับสนุนที่ไม่ดี อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหารที่ไม่มีเวลาจะจัดเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำ ส่วนกิจกรรมบางอย่างไม่มีเวลาทำ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมในระดับดีเลิศ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ฮันเตอร์ (Hunter. 1982 : 216) ได้ศึกษาความสำเร็จของจุดประสงค์ที่เลือกสำหรับโครงการกิจกรรมนักเรียนในเขตชานเมือง ผลปรากฏว่าวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่จะทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ เพราะวัตถุประสงค์เป็นตัวกำหนดขอบเขต เป้าหมายของกิจกรรม จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียนขาดการเอาใจใส่ในเรื่องวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนควรให้ความสำคัญวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เซพ्ली (Shapley. 1983 : 353) ได้ทำการศึกษาโรงเรียนในระดับสูงที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมนักเรียน จากการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมโครงการกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนระดับสูง การใช้งบประมาณที่กระจายอำนาจจากศูนย์กลาง คือจากผู้บริหารโรงเรียน การตัดสินใจการใช้งบประมาณที่เหมาะสมก็มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการจัดกิจกรรมนักเรียน บางโรงเรียนใช้งบประมาณไปจนหมดก็ยังไม่สามารถจัดกิจกรรมสำเร็จลงไปได้ ผู้บริหารและครู ควรให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดสรรงบประมาณ และการใช้งบประมาณให้คุ้มค่ามากที่สุด

ริชาร์ดสัน (Richardson. 1983 : 210) ได้ศึกษาผลกระทบโครงการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ในเวจเจเนีย จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก ทางเลือกกิจกรรมโรงเรียนขนาดเล็กมีทางเลือกน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลกระทบขวัญและกำลังใจของผู้จัดทำกิจกรรม โรงเรียนขนาดเล็กมีมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กจะมีความยากลำบากในการจัดดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้สนับสนุนในการทำกิจกรรมโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีมากกว่าความแตกต่างของขนาดโรงเรียน ทำให้ผลกระทบมีความแตกต่างกัน

ชิคเคิลล์ (Shickell. 1984 : 133) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ เวลา ทรัพยากรที่ผ่านมาของกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมโครงการนักเรียน

โรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้บริหาร ครูและนักเรียนควรร่วมมือกันจัดวางตารางโดยเฉลี่ยความเหมาะสม ความมีมาตรฐาน เป็นชั่วโมงต่อ 1 สัปดาห์ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาควรให้ความเห็น ให้ทิศทางในการจัด และให้คำนึงถึงการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ควรให้ทิศทางในการจัดกิจกรรมและต้องคำนึงถึงสภาพครอบครัวด้วยว่าจะมีเวลาให้มากน้อยเพียงใด นอกจากสภาพครอบครัวแล้ว ต้องคำนึงถึงสมาชิกในครอบครัวด้วยว่าจะมีเวลาให้ได้อย่างไรบ้าง

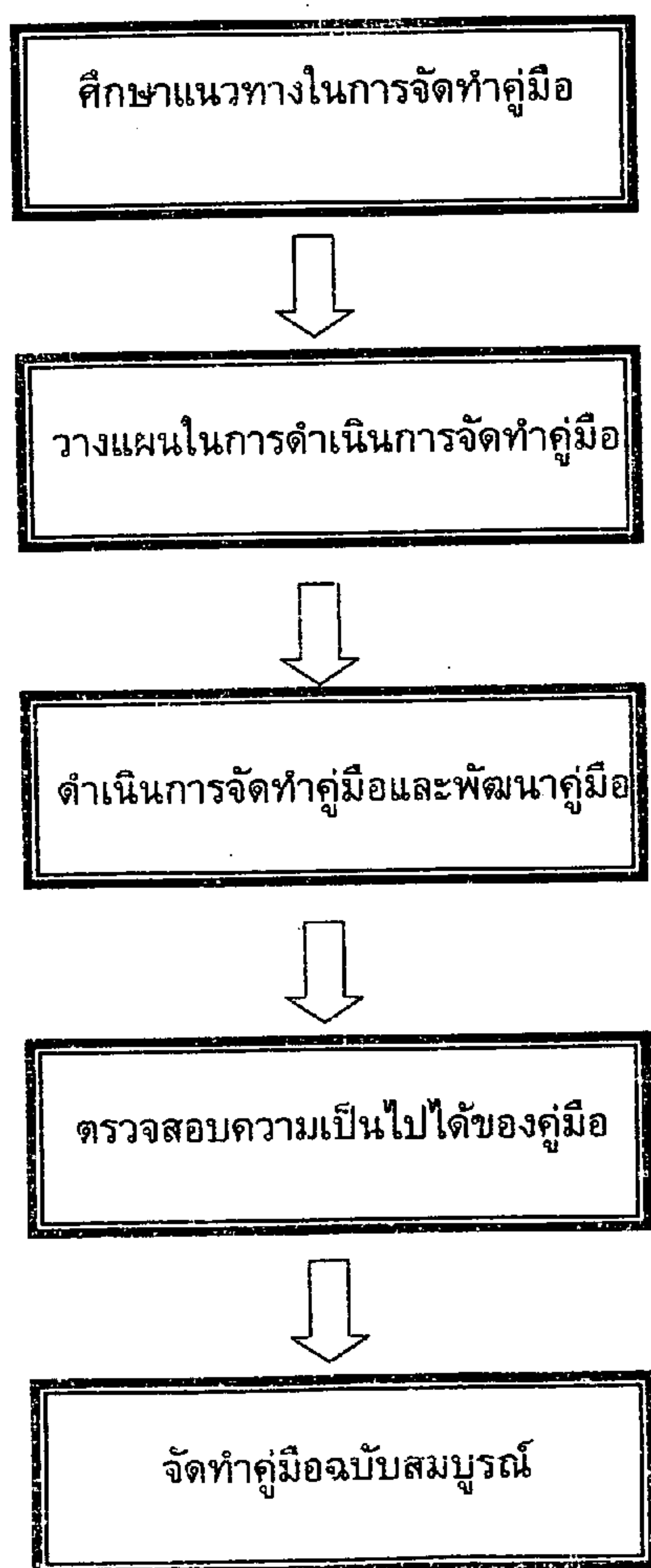
คอคแมน (Cockman. 1989 : 191) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียน สถานภาพ ดัชนีกำเนิดเกี่ยวกับชุมชนที่มีวัฒนธรรมและสถานภาพการจ้างของนักเรียนอยู่บนขอบเขตการเกี่ยวพันการมีส่วนร่วมอยู่ด้วยในกิจกรรมนักเรียน จากการวิจัยพบว่า กิจกรรมนักเรียนมีส่วนอยู่ในการเรียนการสอน 4.768% นักเรียน 51.2% มีความรู้สึกว่าเขามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่

จากการศึกษาผลการวิจัยในเรื่องกิจกรรมนักเรียนที่กล่าวมา สรุปได้ว่า โรงเรียนมีกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างการจัดกิจกรรมนักเรียน การวางแผนกิจกรรมนักเรียน การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน การติดตามและการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารและคณะครูให้ความสนใจกิจกรรมนักเรียนในระดับมากทุกด้าน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดมากที่สุดคือ กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี ยุวภาษา และกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมที่จัดน้อย คือ กิจกรรมทัศนศึกษา ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารและปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของครู มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ในทุกๆด้าน

บทที่ ๓

ขั้นตอนและวิธีการทำคู่มือ

คู่มือการพัฒนาตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรูปประชากิจ
มีวิธีการจัดทำและประเมินคุณภาพได้ดังนี้

ขั้นตอนในการจัดทำคู่มือ

ตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ ศึกษาแนวทางในการจัดทำคู่มือ

1. ศึกษาจุดประสงค์ของการจัดทำคู่มือให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐานและนโยบายของสถานศึกษา
2. ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
3. ศึกษาหลักการเขียนคู่มือและหลักการเขียนโครงการจากหนังสือ เอกสารงานวิจัยและเอกสารทางวิชาการหลายฉบับ เพื่อให้งานเขียนคู่มือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 วางแผนการดำเนินการจัดทำคู่มือ

เขียนโครงร่างคู่มือ ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆดังนี้

1. ปก
2. คำนำ
3. สารบัญ
4. คำแนะนำการใช้คู่มือ
5. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
6. ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
7. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
 - 7.1 กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - กิจกรรมชุมนุม
 - กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี
 - กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - 7.2 กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - กิจกรรมชุมนุม
 - กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
 - 7.3 กิจกรรมนอกหลักสูตร

2. ดำเนินการจัดทำคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ โดยจัดทำโครงร่างและรูปแบบที่ได้นำเสนอคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ อาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากตำรา เอกสารทางวิชาการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาจัดตามโครงร่างและรูปแบบที่กำหนดไว้

3. นำคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประจำรัฐประชากิจ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำสารนิพนธ์ตรวจแก้ไข แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านเนื้อหา รูปแบบ ตลอดจนความเหมาะสมในด้านเอกสารและภาษาที่ใช้ โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาโครงร่างคู่มือดังต่อไปนี้

1. ดร.จันทนา นนทิกร ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำระบบคุณภาพ

2. นายธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำระบบคุณภาพ

3. นายทงสิทธิ์ แสงเรือง ตำแหน่งผู้อำนวยการระดับ 9 โรงเรียนสายธรรม-จันทร์ จังหวัดราชบุรี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการบริหารการศึกษา วุฒิทางการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต

4. นายปรีชา สุคนธมาน ตำแหน่งผู้อำนวยการระดับ 8 โรงเรียนประจำรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการบริหารการศึกษา วุฒิทางการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต

5. นายเกียรติศักดิ์ ฤทธิหบดี ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการดอนคลัง จังหวัดราชบุรี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการบริหารการศึกษา วุฒิทางการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำคู่มือและพัฒนาคู่มือ

ดำเนินการเขียนคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามโครงร่างคู่มือที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านเสนอแนะ ก่อนการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ทำการตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะดำเนินการในขั้นต่อไป โดยคู่มือครูประกอบด้วยส่วนต่างๆดังนี้

1.ปก

2. คำนำ

3. สารบัญ

4. คำแนะนำการใช้คู่มือ

5. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประจำรัฐประชากิจ

6. ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประจำรัฐประชากิจ

7. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประจำรัฐประชากิจ

7.1 กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่

7.1.1 กิจกรรมชุมนุมกึ่งอูถลกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

- กิจกรรมชุมนุมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย

- กิจกรรมชุมนุมอนุรักษ์ภาษาไทย
- กิจกรรมชุมนุมสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
- กิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์
- กิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์

7.1.2 กิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ

- กิจกรรมชุมนุมจิตรกรคนเก่ง
- กิจกรรมชุมนุมคัมภีร์อภินิหาร
- กิจกรรมชุมนุมห้องสมุด
- กิจกรรมชุมนุมนักประดิษฐ์
- กิจกรรมชุมนุมประชาสัมพันธ์
- กิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์

7.1.3 แนวปฏิบัติ ระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมชุมนุม

- ใบสมัครเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม
- หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรม
- แบบเขียนโครงการการจัดกิจกรรม
- แบบบันทึกแผนการเก็บสะสมชิ้นงาน
- แบบบันทึกกิจกรรมรายชั่วโมง
- แบบสรุปชิ้นงาน
- แบบบันทึกการสะสมงาน
- แบบสรุปผลการปฏิบัติงาน
- แบบรายงานการนำเสนอผลงาน
- แบบประเมินตนเองด้านผลลัพธ์(กระบวนการ) ตามระบบ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- แบบประเมินตนเองด้านผลลัพธ์(ผลผลิต) ตามระบบกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียน

7.1.4 กิจกรรมลูกเสือ /เนตรนารี

- หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี ระดับชั้น ม.1- ม.3
- แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี
- แบบประเมินรายบุคคลการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี
- แบบบันทึกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

7.1.5 กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน

- แบบบันทึกการอ่าน
- แบบบันทึกการประเมินกิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน

7.1.6 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

7.2 กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

7.2.1 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

- แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
- แบบประเมินผลกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
- แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย

7.3 กิจกรรมนอกหลักสูตร

7.3.1 กิจกรรมกินชีวิตสายน้ำให้แผ่นดิน

7.3.2 กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสิ่งแวดล้อม

7.3.3 กิจกรรมโครงการธนาคารขยะ

7.3.4 กิจกรรมสภานักเรียน

7.3.5 กิจกรรมโครงการบันทึกความดี

ตอนที่ 4 ขั้นตอนประเมินความเป็นไปได้ของคู่มือ

นำคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐ ประชากิจ ให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นคณะกรรมการ 3 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการ จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน และผู้ปฏิบัติ จำนวน 4 คน พิจารณาให้ความเห็นและ ข้อเสนอแนะ โดยทำหนังสือราชการเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ด้วยวิธีการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ดังรายชื่อต่อไปนี้

นักวิชาการ

1. ดร.จันทนา นนทิกร ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1
2. นางเนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1
3. นายธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1
4. นายนพแสน สมยานนทนากุล ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. นายปรีชา สุนทรมาน ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
2. นายทงสิทธิ์ แสงเรือง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสายธรรมจันทร์ จังหวัดราชบุรี
3. นายปฏิภาณ ทับประยูร ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จังหวัดราชบุรี
4. นายเกียรติศักดิ์ คฤหบดี ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการดอนคลัง จังหวัดราชบุรี

ผู้ปฏิบัติงาน

1. นายบุญเสริม ชัยโสทธิ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
2. นายกมล เสงประเสริฐ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
3. นางจงกลณี แยมบางยาง ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
4. นางฐิติรัตน์ พูลสวัสดิ์ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
5. นางกรรณทิพย์ สำเริง ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
6. นางทวิ สุขสม ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
7. นายสมประสงค์ เพิ่มสุวรรณ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
8. นายชาญ ศรีมณีกาญจน์ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
9. นางสาวพัฒน์ มุลดี ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
10. นางสาวปริญญ์ หงษ์ร้อน ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี

ผู้ศึกษาได้สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 18 คน โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ซึ่งสรุปผลการประเมินคู่มือดังนี้

ความคิดเห็นต่อเนื้อหาสาระของคู่มือมีความเหมาะสมไปใช้ในระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เฉลี่ยความคิดเห็น 4.55 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ขั้นตอนวิธีการ คู่มือมีความเหมาะสม เฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับ 4.61 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด วัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมในคู่มือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับ 4.50 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด จำนวนกิจกรรมมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติ เฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับ 4.66 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โครงการจัดกิจกรรมของคู่มือ มีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ได้ เฉลี่ยความคิดเห็น 4.55 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คู่มือมีวิธีการบันทึกและวิธีการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน เฉลี่ยความคิดเห็น 4.50 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คู่มือมีประโยชน์ต่อการบริหารงานตามระบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา เฉลี่ยความคิดเห็น 4.72 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 5 ขั้นตอนการจัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์

นำคู่มือที่ได้รับข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นต่างๆ จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน นำมาแก้ไขปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ในทุกๆ ส่วน ทั้งโครงสร้าง รูปแบบ ภาษาและเนื้อหา แล้วจัดทำคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประจำรัฐประชากิจ ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

คู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

คู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
ที่ผู้จัดทำได้กำหนดเป็นกรอบในการจัดทำ มีรูปแบบดังต่อไปนี้

- 1.ปก
2. คำนำ
3. สารบัญ
4. คำแนะนำการใช้คู่มือ
5. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
6. ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
7. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
 - 7.1 กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - กิจกรรมชุมนุม
 - กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี
 - กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - 7.2 กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - กิจกรรมชุมนุม
 - กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
 - 7.3 กิจกรรมนอกหลักสูตร

จากกรอบและรูปแบบนำมาจัดทำเป็นคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ดังต่อไปนี้

ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คู่มือครู

การดำเนินงานตามระบบ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

A LEARNERS' DEVELOPING ACTIVITIES SYSTEM IMPLEMENTATION
HANDBOOK FOR PRASARTRATPRACHAKIT SCHOOL TEACHERS

โดย

นางเยาวภา อู่สารห์ฤทธิ์

กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวการจัดการศึกษา โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ให้ได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง มีความหมาย และมีคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม มุ่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลุกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คู่มือครูการดำเนินการตามระบบกิจกรรมผู้เรียน เป็นคู่มือที่เป็นประโยชน์สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมในระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมตามระบบสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งครูที่ปรึกษากิจกรรมสามารถนำกิจกรรมเหล่านี้ไปปรับปรุงใช้ตามความเหมาะสมเพื่อมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้ คงเป็นแนวทางให้ครูที่ปรึกษา นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

เยาวภา อู่สำหรับฤทธิ์
ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. คำแนะนำการใช้คู่มือ.....	96
2. นิยามศัพท์.....	97
3. ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	98
4. ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	104
5. กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	110
กิจกรรมชุมนุมกึ่งอเนกประสงค์สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ.....	115
- กิจกรรมชุมนุมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย.....	115
- กิจกรรมชุมนุมอนุรักษ์ภาษาไทย.....	117
- กิจกรรมชุมนุมสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม.....	119
- กิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์.....	121
- กิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์.....	123
กิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ.....	125
- กิจกรรมชุมนุมคุ้มครองผู้บริโภค.....	127
- กิจกรรมชุมนุมนักประดิษฐ์.....	129
- กิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์.....	131
กิจกรรมให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม.....	133
- กิจกรรมสภานักเรียน.....	133
- กิจกรรมชุมนุมห้องสมุด.....	135
- กิจกรรมชุมนุมประชาสัมพันธ์.....	137
แบบบันทึกการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน(กิจกรรมชุมนุม)..	139
- แบบบันทึกแนวทางการจัดกิจกรรมชุมนุม.....	140
- แผนการจัดกิจกรรมชุมนุม.....	141
- แบบวิเคราะห์มาตรฐานตัวบ่งชี้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	142
- แบบสำรวจความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมของผู้เรียน.....	144
- ใบสมัครเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม.....	145
- แบบบันทึกคณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรม.....	147
- แบบเขียนโครงการการจัดกิจกรรม.....	148
- แบบบันทึกแผนการเก็บสะสมชิ้นงาน.....	150
- แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม.....	152

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง

หน้า

5(ต่อ)- แบบบันทึกกิจกรรมรายคาบ.....	154
- แบบสรุปชิ้นงาน.....	155
- แบบบันทึกการสะสมงาน.....	156
- แบบสรุปผลการปฏิบัติงาน.....	157
- แบบรายงานการนำเสนอผลงาน.....	160
- แบบประเมินตนเองด้านผลลัพธ์(กระบวนการ) ตามระบบกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน.....	162
- แบบประเมินตนเองด้านผลลัพธ์(ผลผลิต) ตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	166
กิจกรรมลูกเสือ /เนตรนารี.....	176
- หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี ระดับชั้น ม.1- ม.3.....	178
- แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี.....	187
- แบบประเมินรายบุคคลการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี.....	190
กิจกรรมไฟรู้ไฟเรียน.....	194
- แบบบันทึกการอ่าน.....	196
- แบบบันทึกการประเมินกิจกรรมไฟรู้ไฟเรียน.....	197
แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	199
6. กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	203
- แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์.....	204
- แบบประเมินผลกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์.....	205
แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	210
7. กิจกรรมนอกหลักสูตร.....	212
กิจกรรมคืนชีวิตสายน้ำให้แผ่นดิน.....	214
กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	217
กิจกรรมโครงการธนาคารขยะ.....	220
กิจกรรมสภานักเรียน.....	222
กิจกรรมโครงการบันทึกความดี.....	224

คำแนะนำการใช้คู่มือ

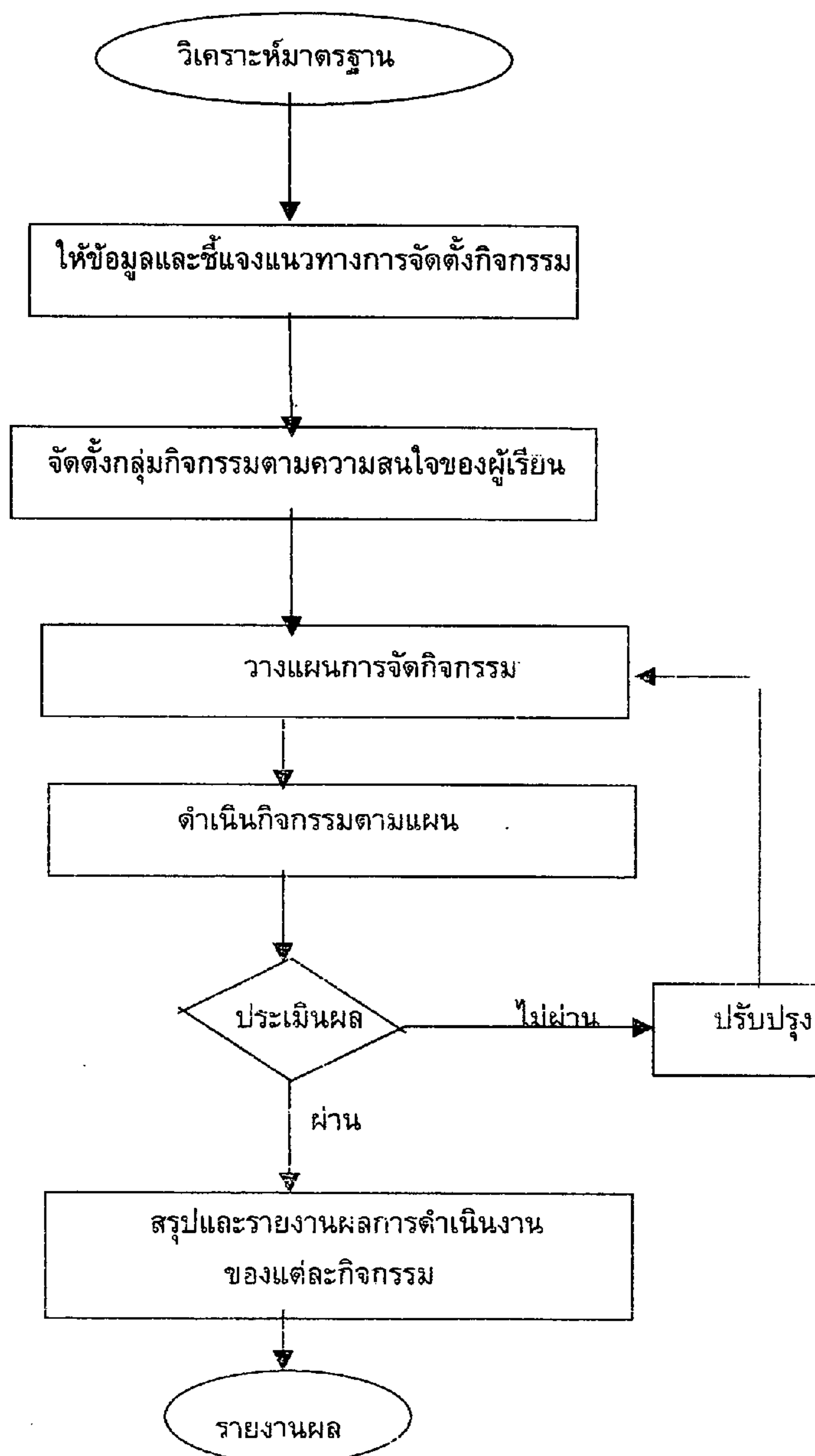
เพื่อให้การใช้คู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมได้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ครูที่เป็นที่ปรึกษากิจกรรมทุกท่าน จะต้องศึกษาคู่มือฉบับนี้ให้เข้าใจก่อนการนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติ
2. ครูที่ปรึกษากิจกรรมทุกท่านจะต้องศึกษาและดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรมในคู่มือฉบับนี้ หรืออาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน
3. องค์ประกอบของคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีดังนี้
 1. ปก
 2. คำนำ
 3. สารบัญ
 4. คำชี้แจงในการใช้คู่มือ
 5. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
 6. ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
 7. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
 - 7.1 กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - กิจกรรมชุมนุม
 - กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี
 - กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - 7.2 กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - กิจกรรมชุมนุม
 - กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
 - 7.3 กิจกรรมนอกหลักสูตร
 4. การติดตามการดำเนินการให้ประเมินตามเอกสาร ที่ปรากฏในคู่มือฉบับนี้
 5. กิจกรรมโฮมรูมและแนะแนว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ครูที่ปรึกษาปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ซึ่งมีได้ปรากฏอยู่ในคู่มือฉบับนี้

นิยามศัพท์

1. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิ จังหวัตราชบุรี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง คณะครูโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิ จังหวัตราชบุรีทุกคน ที่เป็นที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. การประเมินคุณภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรม ภายใต้อความถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน และมาตรฐานการศึกษา
4. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา
5. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียนทุกคน
6. การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา หมายถึง การยืนยันผลโดยหน่วยงานภายนอกจากรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด

การจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ ดำเนินการดังนี้

ระเบียบปฏิบัติระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ได้จัดทำระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกำหนด ระเบียบปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมกลุ่มสนใจ) ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย เพื่อให้โรงเรียนมีระบบที่จะส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่มีความถนัด และความสนใจพิเศษได้รับการส่งเสริมศักยภาพและความเป็นเลิศจากความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนผู้ปกครองและองค์กรชุมชน

2. ขอบข่าย ระเบียบใช้กับกิจกรรมกลุ่มสนใจที่จัดตามเวลาที่กำหนดในเวลาเรียน และนอกเวลาเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประสานงานร่วมกับกรรมการกลุ่มสนใจ

3. คำจำกัดความ

กิจกรรมกลุ่มสนใจ เป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จัดขึ้น ตามข้อกำหนดของหลักสูตรสถานศึกษา เน้นการเติมเต็มตามศักยภาพ ความถนัดของผู้เรียน เฉพาะกลุ่มหรือบุคคล

4. ผู้รับผิดชอบ หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. รายละเอียดตามระเบียบปฏิบัติ แสดงไว้ตาม Flowchart และตารางกำหนด วิธีการปฏิบัติและขั้นตอน

6. บันทึกมาตรฐาน

1. บันทึกการสำรวจความถนัด ความสนใจ
2. บันทึกการจัดกลุ่มสนใจ
3. บันทึกการจัดกิจกรรม/โครงการของกลุ่ม
4. บันทึกการทำงานตามโครงการและประเมินผลการดำเนินการแต่ละโครงการ
5. บันทึกการปรับปรุงกิจกรรมที่ต้องพัฒนา
6. บันทึกประเมินผลรวมการจัดกิจกรรมของกลุ่ม

กิจกรรม

ขั้นตอนการดำเนินงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทพรราชกิจ

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบยย่อย	แบบบันทึกมาตรฐาน	สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
วิเคราะห์ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ↓ ให้ข้อมูลและชี้แจงแนวทางการจัดตั้งกิจกรรม ↓	1. ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2. วิเคราะห์แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3. จัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 4. จัดทำคำอธิบายรายกิจกรรม 5. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ทุกกิจกรรม	ครูทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	1. แบบวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรม 2. แบบบันทึกการจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 3. แบบบันทึกการจัดทำคำอธิบายรายกิจกรรม 4. แบบบันทึกการจัดทำหน่วยการเรียนรู้	กระบวนการ 17,18 บั๊จยั 25 (1)
	1. จัดทำแนวทางการจัดตั้งกิจกรรมและวัตถุประสงค์แก่ผู้เรียน 2. ชี้แจงแนวทางการจัดตั้งกิจกรรมและวัตถุประสงค์แก่ผู้เรียน 3. ผู้เรียนศึกษารายละเอียดข้อมูลและแนวทางการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม	นักเรียนทุกคนเข้าใจแนวทางตลอดจนวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม	คู่มือแนวทางการจัดตั้งกิจกรรม	กระบวนการ 14,18

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบยย่อย	แบบบันทึกมาตรฐาน	สอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่งชี้
ดำเนินการกิจกรรมตามแผน	- นักเรียนดำเนินการกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา - นักเรียนประเมินผลตนเองในการดำเนินกิจกรรมตามแผน - นักเรียนปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมตามผลการประเมิน	นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมตามที่กลุ่มร่วมกันวางแผน	- แบบบันทึกการดำเนินการจัดกิจกรรม - บันทึกการการประชุม	ผลผลิต 1,3,6,7,8,9,10,11,12 กระบวนการ (3,4)

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัววัดระบย่อย	แบบบันทึกมาตรฐาน	สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ดำเนินการตามแผน	1. นักเรียนดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา 2. นักเรียนประเมินผลตนเองในการดำเนินกิจกรรมตามแผน 3. นักเรียนปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมตามผลการประเมิน	1. นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมตามที่กลุ่มร่วมกันวางแผน	- แบบบันทึกการดำเนินการจัดกิจกรรม - บันทึกการประชุม	ผลผลิต 1,3,6,7,8,9,10,11,12 กระบวนการ (3,4)

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบบย่อย	แบบบันทึกมาตรฐาน	สอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่งชี้
	1. คณะกรรมการร่วมกันประเมินผล ถ้าการประเมินผลไม่เป็นไปตามที่ คาดหวัง ต้องกลับไป ทบทวนการ วางแผนใหม่อีกครั้ง	1.นักเรียนเข้าร่วม กิจกรรม ร้อยละ 80 2.นักเรียนทุกคน ผ่านตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	1. แบบบันทึกเวลาการ เข้าร่วมกิจกรรม 2 แบบบันทึกการวัดผล ประเมินผล 2. แบบสรุปผลการจัด กิจกรรมทุกกิจกรรม	ผลผลิต 1,9,10,11,12 กระบวนการ 18(8) 13(6,7) ปัจจัย 22(3)
สรุปและรายงานผลการ ดำเนินงานของแต่ละ กิจกรรม	1. ทุกกิจกรรมสรุปผลการดำเนินงาน กิจกรรมและรายงานผลการดำเนินงาน กิจกรรม	ทุกกลุ่มกิจกรรม ส่งผลการดำเนินงาน กิจกรรม	แบบรายงานผลการดำเนินงาน กิจกรรม	กระบวนการ 13(7)

ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน(กิจกรรมนักเรียน)

1. วิเคราะห์ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมทุกคนศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากคู่มือครูการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมทั้งบันทึกตามแบบบันทึกแนวทางการจัดกิจกรรมชุมนุม และแบบบันทึกแผนการจัดกิจกรรมชุมนุม

1.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมทุกคนวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ของกิจกรรม นักเรียนแต่ละชุมนุม ตามแบบบันทึกวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้กิจกรรมนักเรียน

1.3 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมทุกคนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายราย กิจกรรม และหน่วยการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม ตามแบบบันทึกการจัดทำแผนการเรียนรู้

2. หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ข้อมูลและชี้แจงแนวการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม

2.1 ครูจัดทำและชี้แจงแนวทางการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมและวัตถุประสงค์ให้แก่ผู้เรียน

2.2 ผู้เรียนศึกษารายละเอียดข้อมูลและแนวทางการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม

3. จัดตั้งกลุ่มกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน

3.1 สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม โดยหัวหน้างาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียนกรอกแบบสำรวจความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม

3.2 ผู้เรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความต้องการ ตามใบสมัครและนำส่งที่ครูที่ พริกษากิจกรรมชุมนุม

3.3 โรงเรียนประกาศคำสั่งจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมและครูที่ปรึกษากิจกรรม

4. วางแผนการจัดกิจกรรม

4.1 ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา โดยดำเนินการดังนี้

- เลือกตั้งประธานและคณะกรรมการดำเนินการกิจกรรม
- กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการ
- กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน
- กำหนดกรอบการวัดและประเมินผล

กิจกรรมชุมนุมทุกชุมนุม ต้องดำเนินการตามข้อ 4 พร้อมทั้งบันทึกตามแบบ บันทึก และประธานกิจกรรมชุมนุมนำแบบบันทึกส่งที่หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. ดำเนินกิจกรรมตามแผน

5.1 นักเรียนดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาโดยประธาน กิจกรรมชุมนุมเป็นผู้บันทึกเวลาเข้าร่วมกิจกรรมและการปฏิบัติกิจกรรมรายชั่วโมง ตามแบบบันทึกที่ กำหนดให้

5.2 นักเรียนประเมินผลตนเองในการดำเนินกิจกรรมตามแผนเป็นระยะๆ ตามแบบ ประเมินตนเอง

5.3 นักเรียนปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมตามผลการประเมิน

6. ประเมินผล/ปรับปรุง

คณะกรรมการโดยนักเรียนภายในกลุ่มกิจกรรม ร่วมกันประเมินผล ตามแบบประเมิน ถ้าการประเมินผลไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ให้กลับไปทบทวนใหม่

7. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม

ทุกกิจกรรมสรุปผลการดำเนินกิจกรรมและรายงานผลตามแบบสรุปผลการปฏิบัติงาน ให้หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทราบตามขั้นตอนต่อไป

ในการปฏิบัติงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจได้ วิเคราะห์มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินการ ดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 และ 12

มาตรฐานด้านกระบวนการ ได้แก่ มาตรฐานที่ 13 และ 18

มาตรฐานด้านปัจจัย ได้แก่ มาตรฐานที่ 22 และ 25

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
ด้านผู้เรียน	
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	- มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา - ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา) - มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม - ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม อย่างประหยัดและคุ้มค่า)
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย	- เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติ และผู้ใหญ่ - รักษาสีทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น - มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่

	เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น 5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม 2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด 2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดีข้อเสีย ความถูก-ผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม 3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล 2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา 3. สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่งดงามของไทย	1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 2. มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้ 3. ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นของไทย.
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี	1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง 2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น 3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาท และการแต่งกาย 4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้ (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา)
มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ 2. ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง 3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่นไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม 4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	1. มีน้ำหนักร ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน 2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 3. ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน บุคคลทั่วไป 4. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา 2. ไม่เสพยาสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา	1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา
ด้านกระบวนการ	
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	1. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน 2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ 3. มีการปฏิบัติตามแผน 4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง 5. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน 6. มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน 7. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน
มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน 2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ 3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัด

	การเรียนการสอน 5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน 6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา 7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน 8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง 9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน
ด้านปัจจัย	
มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา 2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผล การเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ
มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น 2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

กิจกรรมในหลักสูตร

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

XXXXXXXXXX

- กิจกรรมชุมนุม
- กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี
- กิจกรรมไม่รู้ไม่เรียน

กิจกรรมชุมนุม

แนวปฏิบัติการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม
ของนักเรียน

ข้อปฏิบัติการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมของนักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

1. นักเรียนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมกลุ่มกลุ่มละ 25 คน เลือกกิจกรรมชุมนุมในแต่ละประเภทที่กำหนดให้ตามความต้องการของตนเอง จำนวน 1 กิจกรรม พร้อมทั้งเลือกครูที่ปรึกษาชุมนุม จำนวน 1 คน
2. นักเรียนเขียนใบสมัครการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมตามแบบที่กำหนดให้ 3 ลำดับ ถ้าชุมนุมใดมีสมาชิกสมัครเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ นักเรียนจะได้เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมในลำดับต่อไป
3. นักเรียนยื่นใบสมัครได้ที่ครูที่ปรึกษากิจกรรม
4. เลือกคณะกรรมการชุมนุม
5. ร่วมกันวางแผนระหว่างครูที่ปรึกษาและคณะกรรมการ เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน
6. กำหนดสถานที่ปฏิบัติกิจกรรม
7. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในชั่วโมงสุดท้ายของทุกวันอังคาร
8. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน
9. นำเสนอผลงาน
 - จัดแสดงผลงานในวันกิจกรรมนักเรียน
 - จัดทำแฟ้มสะสมงาน
10. สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อครูที่ปรึกษาเป็นระยะๆ

การวัดผลประเมินผล

1. นักเรียนต้องผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมครบทุกจุดประสงค์
2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. แฟ้มสะสมงาน
4. การแสดงผลงานในวันกิจกรรมนักเรียน
5. ผลการตัดสิน “ผ” และ “มผ” ถ้านักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรม นักเรียนต้องดำเนินการซ่อมเสริม จึงจะสามารถจบหลักสูตรได้

คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรม

มีหน้าที่ดังนี้

- ประธาน มีอำนาจและหน้าที่บริหารงานของกิจกรรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และระเบียบของกิจกรรม และเป็นประธานในที่ประชุม
- รองประธาน มีอำนาจและหน้าที่ตามที่ประธานกำหนดให้ และช่วยเหลือประธานในกิจกรรมต่างๆทั่วไป รักษาการแทนประธาน ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
- เหรัญญิก มีหน้าที่เก็บรักษาเงินของกิจกรรม จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย และเบิกจ่ายตามคำสั่งของประธาน แต่ถ้าเงินตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป จะต้องได้รับจากผู้บริหารโรงเรียนเสียก่อน จึงจะจ่ายได้
- เลขานุการ มีหน้าที่จดบันทึกการประชุม ทำหนังสือให้ประธานเป็นผู้นัดประชุม กำหนดเวลา สถานที่ประชุม แจ้งให้สมาชิกทราบ ประสานงานกับกรรมการทุกฝ่าย
- นายทะเบียน มีหน้าที่รักษาสมาชิกกิจกรรม รักษาเอกสารทุกชิ้น ตลอดจนเอกสารการเงิน
- ปฏิคม ทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน แจ้งข่าวสารต่างๆ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบโดยทั่วกัน

การประชุมของคณะกรรมการดำเนินงาน

ให้มีอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ประธาน เป็นผู้กำหนดวัน เวลา สถานที่ประชุม และในการประชุมแต่ละครั้ง ต้องมีคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด การพิจารณาวินิจฉัยให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นมติชี้ขาด ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้ประธานชี้ขาด

ในการประชุม ให้ประธานทำหน้าที่ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานไม่อยู่ ให้รองประธานทำหน้าที่แทน

แนวการจัดกิจกรรมชุมนุมประเภทต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมชุมนุม ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม ศึกษาแนวทางในการจัดตั้งดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
2. จัดกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม
4. จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและ

ส่วนรวม ซึ่งในคู่มือฉบับนี้จะนำตัวอย่างการจัดตั้งกิจกรรมชุมนุมประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมได้ศึกษา ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมเกื้อกูลการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย

หลักการและเหตุผล

กิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน ต้องประกอบไปด้วยทักษะหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ ทักษะการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญ ในการทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียง ร , ล คำควบกล้ำได้ชัดเจน
2. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญได้

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนในชุมนุม จำนวน 25 คน มีทักษะด้านการอ่านตามวัตถุประสงค์

ด้านคุณภาพ

สมาชิกในชุมนุมมีทักษะการอ่าน ทำให้มีผลการเรียนดีขึ้น

พื้นที่ดำเนินการ

ห้องเรียน 324 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตลอดปีการศึกษา

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิก
2. เลือกตั้งคณะกรรมการและวางแผนการดำเนินกิจกรรม
3. ปฏิบัติตามแผน

- ฝึกทักษะการอ่านประเภทต่างๆตามที่กำหนด
- ให้นักเรียนจับคู่เพื่อฝึกการอ่าน
- ให้นักเรียนแต่ละคู่ บันทึกเสียงการอ่านแต่ละประเภทลงในแถบบันทึกเสียง
- ครูคัดเลือกผลงานของนักเรียนที่ดีที่สุด นำมาเผยแพร่

4. ประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป
6. สรุปผลและรายงานผล

งบประมาณ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย

การติดตามประเมินผล

ประเมินผลจากผลงานของนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนมีทักษะและเชี่ยวชาญในการอ่าน

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
ลงชื่อ.....
(.....)

.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

นายปรีชา สุคนธมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมอนุรักษ์ภาษาไทย

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลต่อเยาวชนไทยเป็นอย่างมาก เยาวชนไทยส่วนใหญ่ยอมรับในวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านการแต่งกาย การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นภาษาเฉพาะในหมู่วัยรุ่น โดยเฉพาะทางด้านการเขียน ซึ่งนิยมเขียนภาษาวัยรุ่นที่เรียกว่าตัวถ่วงอก ดังนั้นเพื่อให้ภาษาไทยวิบัติ จึงสมควรให้มีการอนุรักษ์ภาษาไทยขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านการเขียน ให้สวยงามและถูกต้องตามหลักภาษาไทย

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

สมาชิกในชุมนุมจำนวน 25 คน เขียนหนังสือได้สวยงาม

ด้านคุณภาพ

สมาชิกในชุมนุม เขียนหนังสือไทยได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยและสามารถเป็นแบบ

อย่างที่ดีได้

พื้นที่ดำเนินการ

ห้อง 326 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตลอดปีการศึกษา

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม
2. ครูและนักเรียนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. นักเรียนปฏิบัติคัดลายมือตามแบบฝึก
4. นักเรียนปฏิบัติคัดลายมือแบบอิสระ
5. นำผลงานเผยแพร่
6. ส่งนักเรียนเข้าร่วมประกวดแข่งขันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
7. ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป
8. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมอนุรักษ์ภาษาไทย

การติดตามประเมินผล

สังเกตจากผลงานการเขียนของนักเรียน
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1. นักเรียนมีทักษะในการเขียนเพิ่มมากขึ้น สามารถเขียนภาษาไทยได้ถูกต้องและสวยงามตามหลักภาษาไทย
- 2. นักเรียนสามารถช่วยกันรณรงค์ให้นักเรียนคนอื่นๆ หันมาเขียนภาษาไทยให้ถูกต้องและสวยงามตามหลักภาษาไทย

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

นายปรีชา สุขนธมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของเยาวชนไทย เยาวชนไทยรับแบบอย่าง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการแต่งกาย การพูด ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ดังนั้นจึงสมควรให้มีกิจกรรมสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมขึ้น

วัตถุประสงค์

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในครอบครัว โรงเรียน สังคม ประเทศชาติ
2. ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมไทย
3. เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามศาสนา
4. เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมของความเป็นไทย

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

สมาชิกในชุมนุม จำนวน 25 คน ปฏิบัติตามศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรมไทย

ด้านคุณภาพ

นักเรียนสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามจารีตประเพณี ค่านิยมของความเป็นไทย

พื้นที่ดำเนินการ

ห้อง 335 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิก
2. ปฐมนิเทศและเลือกตั้งคณะกรรมการ
3. ร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรม
4. ดำเนินกิจกรรม
 - การสำรวจสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรในห้องถื่น
 - กิจกรรมสังคมไทยในอดีต-ปัจจุบัน -อนาคต
 - กิจกรรมทางศาสนา
 - กิจกรรมวิถีทางประชาธิปไตย
 - กิจกรรมคนดีศรีสังคม
 - กิจกรรมภูมิใจในความเป็นไทย
5. จัดแสดงนิทรรศการ
6. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป
7. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

ผู้รับผิดชอบ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม
การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

นายปรีชา สุขนธมาน

ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

...../...../.....

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันนักเรียน มีผลการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ต่ำลง สืบเนื่องมาจากนักเรียนไม่มีทักษะ กระบวนการในวิชาคณิตศาสตร์ ไม่ได้ฝึกฝนจนเป็นนิสัย จนทำให้มีผลต่อการพัฒนาประเทศชาติไปด้วย ด้วยเหตุนี้จึงจัดให้มีกิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิด คำนวณ การแก้ปัญหา การใช้เหตุผล
2. เพื่อพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ สืบเสาะแสวงหาความรู้
3. พัฒนาเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. พัฒนาให้มีเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมต่อคณิตศาสตร์

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม 25 คน

ด้านคุณภาพ

สมาชิกในชุมนุมคณิตศาสตร์มีผลการเรียนดีขึ้น

พื้นที่ดำเนินการ

ห้องกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิก
2. ปฐมนิเทศ เลือกตั้งประธานและคณะกรรมการ
3. วางแผนการดำเนินการ
4. จัดกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ได้แก่
 - 4.1 การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์
 - 4.2 เกมทางคณิตศาสตร์
 - เกมคำนวณเลข
 - เกมหมากรุก หมากออร์ส
 - เกมหมากล้อม
 - เกมประเภทตาราง
 - 4.3 คณิตคิดเร็ว
 - 4.4 คณิตสร้างสรรค์
5. จัดการแข่งขันทางคณิตศาสตร์
6. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป
7. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

1,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการชุมชนภูมิกิจกรรมคณิตศาสตร์

การวัดผลประเมินผล

- 1. มีเวลาเรียนเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80
- 2. นักเรียนมีทักษะทางคณิตศาสตร์ตามจุดประสงค์

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

นายปรีชา สุขนธมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเทคโนโลยีวิทยาการสมัยใหม่ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน การใช้กระบวนการคิดการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมให้เยาวชนไทยมีองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ สามารถนำทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงสมควรจัดให้มีกิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนมีทักษะทางวิทยาศาสตร์
2. เพื่อพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหา และค้นคิดสร้างสรรค์องค์ความรู้
3. เพื่อพัฒนากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แนวคิดและกระบวนการที่เป็นสากล
4. เพื่อให้สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสมต่อวิทยาศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนจำนวน 25 คน เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์

ด้านคุณภาพ

นักเรียนมีความสามารถ มีทักษะ กระบวนการคิด การแก้ปัญหาที่ดีขึ้น

พื้นที่ดำเนินการ

ห้องกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิก
2. ปฐมนิเทศ
3. เลือกตั้งประธาน และคณะกรรมการ
4. ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรม
5. ดำเนินกิจกรรมตามลำดับ
 - 5.1 กิจกรรมสำรวจ สังเกต
 - 5.2 กิจกรรมฝึกทักษะการลงความเห็น
 - 5.3 กิจกรรมการจำแนกประเภท
 - 5.4 กิจกรรมการทำนาย
 - 5.5 กิจกรรมการคำนวณ
 - 5.6 กิจกรรมการทดลอง
 - 5.7 กิจกรรมวิเคราะห์แหล่งพลังงาน

5.8 กิจกรรมเกมการทดลองวิทยาศาสตร์

- 6. นักเรียนร่วมจัดนิทรรศการ
- 7. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป
- 8. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

1,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์

การวัดและประเมินผล

- 1. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80
- 2. นักเรียนมีผลงานแสดงอย่างน้อย 1 ชิ้นงาน
- 3. ประเมินคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
นายปรีชา สุคนธมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

2. กิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมจิตรกรคนเก่ง

หลักการและเหตุผล

งานศิลปะเป็นงานสร้างสรรค์ให้เยาวชนไทยมีนิสัยที่อ่อนโยน มีความอดทน การที่เยาวชนไทยจะมีคุณลักษณะเหล่านี้ได้ จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน และส่งเสริมความสามารถแก่นักเรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา คือ เก่ง ดี มีสุข

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนมีทักษะทางศิลปะ
2. พัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์งานทางศิลปะ
3. เสริมสร้างลักษณะนิสัยรักการทำงานศิลปะ
4. ถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับสังคม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมออกมาเป็นงานศิลปะ

5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และสามารถนำความรู้ทางศิลปะไปใช้ประกอบอาชีพ

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนจำนวน 25 คน เข้าเป็นสมาชิกชุมนุมจิตรกรคนเก่ง

ด้านคุณภาพ

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์งานทางศิลปะ และรู้จักใช้

เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

พื้นที่ดำเนินการ

ห้องศิลปะ โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิก
2. ประชุมนิเทศและเลือกตั้งคณะกรรมการ
3. วางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรม
4. ดำเนินการตามกิจกรรม
 - กิจกรรมการวาดภาพ
 - กิจกรรมการปั้น
 - กิจกรรมการเพ้นท์
5. สร้างสรรค์งาน
6. แสดงผลงานทางศิลปะ
7. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

8. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

1,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมจิตรกรคนเก่ง

การวัดและประเมินผล

- 1. มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80
- 2. สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างน้อย 1 ชิ้น
- 3. ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
นายปรีชา สุกนธมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาธน์รัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชมนุ่มคุ้มครองผู้บริโภค

หลักการและเหตุผล

กิจกรรมคุ้มครองผู้บริโภค เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมให้เยาวชนของชาติได้ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภค ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ให้สามารถเลือกซื้อเลือกใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพและงดเว้นการใช้สินค้าและบริการที่ไม่เหมาะสม ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเห็นสมควรได้จัดตั้งชมรมคุ้มครองผู้บริโภคขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภค
2. เพื่อให้เยาวชนช่วยกันสอดส่องดูแลและรณรงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคและสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่ชุมชนได้

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

- นักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จำนวน 25 คน เข้าร่วมโครงการ
- นักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จำนวน 25 คน ได้รับรู้และให้ความรู้เรื่องคุ้มครองผู้บริโภคแก่ชุมชน จำนวน 8 ครั้ง

ด้านคุณภาพ

นักเรียนทุกคนได้รับความรู้ ข่าวสารด้านกิจกรรมต่างๆ สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

พื้นที่ดำเนินการ

อาคารคหกรรม โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตลอดปีการศึกษา

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิก
2. ประชุมนิเทศและเลือกตั้งคณะกรรมการ
3. วางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรม
4. ดำเนินกิจกรรมตามแผน
 - ให้ความรู้แก่สมาชิกในชมรม
 - จัดป้ายนิเทศเผยแพร่ รณรงค์ให้ความรู้
 - สำรวจ ตรวจสอบ คุณภาพของร้านค้าอาหารในโรงเรียน
 - ร้านค้าใดที่คุณภาพอาหารไม่ได้ มาตรฐาน ให้ดำเนินการแก้ไข
 - ติดป้ายประกาศ มอบธงเขียวให้แก่ร้านค้าที่ได้มาตรฐาน
5. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป

6. สรุปและรายงานผล
งบประมาณ
3,000 บาท
ผู้รับผิดชอบโครงการ
คณะกรรมการโครงการกิจกรรมชุมนุมคุ้มครองผู้บริโภค
การติดตามประเมินผล
สังเกตจากความสนใจ
แบบสอบถาม

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
.....	
.....	
ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....
(.....)	(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

นายปรีชา สุนทรมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมนักประดิษฐ์

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการส่งเสริมงานทางด้านอาชีพเป็นอีกมิติหนึ่งที่จะพัฒนาและส่งเสริมความสามารถของนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สามารถอยู่รอดในสังคมได้ ดังนั้นกิจกรรมชุมนุมนักประดิษฐ์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมความสามารถดังกล่าว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์
2. เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน
3. เพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนจำนวน 25 คน สมัครเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมนักประดิษฐ์

ด้านคุณภาพ

นักเรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้

พื้นที่ดำเนินการ

ห้องประดิษฐ์ โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิกกลุ่มสนใจ
2. เลือกตั้งคณะกรรมการและวางแผนดำเนินงาน
3. แบ่งกลุ่มตามความสนใจและตามความถนัดในการประดิษฐ์
4. เชิญวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้ในการประดิษฐ์
5. ปฏิบัติการออกแบบและประดิษฐ์ชิ้นงาน
6. นำเสนอชิ้นงานรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
7. จัดแสดงนิทรรศการและจำหน่ายผลิตภัณฑ์
8. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป
9. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

1,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมนักประดิษฐ์

การวัดและประเมินผล

- 1. มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80
- 2. มีผลงานแสดงอย่างน้อย 1 ชิ้น

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
นายปรีชา สุนทรมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทย ตามกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมอันดีงามของไทย การเรียนการสอนนาฏศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งที่จะปลูกฝังให้เยาวชนมีรู้คุณค่าในความเป็นไทย ซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทย รักและหวงแหนในศิลปะประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงอนุรักษ์สืบต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนไทยเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรมไทย
2. เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ในนาฏศิลป์ไทย

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนจำนวน 25 คน สมัครเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์

ด้านคุณภาพ

นักเรียนมีความรักในศิลปะนาฏศิลป์ไทย

พื้นที่ดำเนินการ

ห้องกิจกรรม โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม
2. เลือกตั้งคณะกรรมการกิจกรรม
3. วางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรม
4. ดำเนินการตามแผน
 - ให้ความรู้การปฏิบัติทำรำนาฏศิลป์เบื้องต้น
 - ปฏิบัติทำรำเพลง รำวงมาตรฐาน
 - ปฏิบัติทำรำเพลงระบำศรีวิชัย
 - ปฏิบัติทำรำเพลงตาสีเกี๋ยง
 - ปฏิบัติทำรำเพลงเชิงไทยทรงดำ
5. จัดแสดงผลงาน
6. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป
7. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

10,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์
การวัดและประเมินผล

- 1. นักเรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80
- 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติทำรำได้อย่างน้อย 2 เพลง

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
นายปรีชา สุขนธมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

3. กิจกรรมให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

ชื่อโครงการ

กิจกรรมสภานักเรียน

หลักการและเหตุผล

วัตถุประสงค์

- 1. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการปกครอง
- 2. นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม
- 3. นักเรียนได้ฝึกตนเองในการเป็นผู้นำ

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

- 1. นักเรียนจำนวน 20 คนเข้าร่วมกิจกรรมสภานักเรียน
- 2. นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน

ด้านคุณภาพ

นักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจมีความรู้เรื่องประชาธิปไตย และมีความเป็นผู้นำ

พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา
1. รับสมัครคณะกรรมการนักเรียน	ม.ค. 47
2. เลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน	ก.พ. 47
3. ประชุมกรรมการสภานักเรียน	ก.พ. 47
แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม	ก.พ. 47
ดำเนินกิจกรรม	ตลอดปีการศึกษา
สรุปผลกิจกรรม	
รายงานผล	สิ้นปีการศึกษา

งบประมาณ

1,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการสภานักเรียน

การวัดและประเมินผล

- 1. ประเมินจากความร่วมมือของนักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
- 2. ประเมินจากความสำเร็จของโครงการ
- 3. การรายงานผลการดำเนินงาน

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
.....	
ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....
(.....)	(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

นายปรีชา สุนทรมาน

ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

...../...../.....

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมห้องสมุด

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการที่เยาวชนไทยจะมีความสามารถในการคิด เก่ง ทางด้านการเรียน พัฒนาความคิดใหม่ๆ อยู่เสมอ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอ่าน ด้วยการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด ซึ่งจะต้องมีทักษะในการสืบค้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้จัดให้มีกิจกรรมชุมนุมห้องสมุดขึ้น

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนเรียนรู้ระบบการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากสื่อต่างๆ
2. นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ รักการอ่าน เขียน และค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง
3. นักเรียนมีทักษะในการดูแลรักษาหนังสือและสื่อประเภทต่างๆ
4. นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพ
5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนจำนวน 25 คน สมัครเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมห้องสมุดและสามารถซ่อมบำรุงหนังสือได้คนละ 5 เล่ม

ด้านคุณภาพ

นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการค้นคว้าหนังสือจากห้องสมุด และมีนิสัยรักการอ่าน

พื้นที่ดำเนินการ

ห้องสมุดโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิก
2. ปฐมนิเทศและเลือกคณะกรรมการ
3. ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามแผน
 - 3.1 เรียนรู้เรื่องห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้
 - 3.2 ฝึกมารยาทและระเบียบการใช้ห้องสมุด
 - 3.3 ศึกษาและฝึกการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ
 - 3.4 ศึกษาและฝึกการใช้เครื่องมือสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ
 - 3.5 ฝึกการซ่อมบำรุงหนังสือและสื่อต่างๆ
 - 3.6 ฝึกการอ่านและเลือกใช้สารสนเทศ
4. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป
5. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมห้องสมุด

การวัดและประเมินผล

- 1. มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80
- 2. ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
นายปรีชา สุนทรมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมชุมนุมประชาสัมพันธ์

หลักการและเหตุผล

โรงเรียนเป็นสถานที่ฝึกฝนนักเรียนให้เป็นคนเก่ง และส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน กิจกรรมประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ฝึกฝนให้นักเรียนที่มีความสามารถทางด้านการพูด เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่โรงเรียน
2. เพื่อเป็นการฝึกทักษะการพูดและเป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดี

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนจำนวน 25 คน เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม

ด้านคุณภาพ

นักเรียนมีทักษะทางด้านการพูด อันเป็นพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์ที่ดีต่อไปในอนาคต

พื้นที่ดำเนินการ

ห้องประชาสัมพันธ์โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

1. รับสมัครสมาชิก
2. เลือกตั้งคณะกรรมการ
3. ดำเนินการตามกิจกรรม
 - 2.1 ฝึกพูดแนะนำตนเอง
 - 2.2 ฝึกพูดในโอกาสต่างๆ
 - 2.3 ฝึกพูดสุนทรพจน์
 - 2.4 ฝึกปฏิบัติพูดประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย
4. ประเมินผลกิจกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป
5. สรุปและรายงานผล

งบประมาณ

-

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการกิจกรรมชุมนุมประชาสัมพันธ์

การวัดและประเมินผล

- 1. มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80
- 2. มีผลงานทางด้านการพูด

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
นายปรีชา สุนทรมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

แบบบันทึกการดำเนินงานตามระบบ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
กิจกรรมชุมนุม

แบบบันทึกแนวทางการจัดกิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุม.....

คำอธิบายรายกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมชุมนุม

- 1.
- 2.
- 2.
- 3.
- 4.

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรมชุมนุม.....

ชั่วโมงที่.....

วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

.....

เป้าหมาย

.....

.....

.....

.....

เนื้อหาสาระของกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การวัดผลประเมินผล

.....

.....

.....

.....

แบบวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ชื่อกิจกรรม.....

จุดประสงค์	พฤติกรรมบ่งชี้	เป้าหมาย	สอดคล้องกับ มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ ข้อที่

แบบสำรวจความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมของผู้เรียน

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ปีการศึกษา.....

ข้าพเจ้า ด.ช. ,ด.ญ., นาย,นางสาว
ชั้น มีความประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม.....
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ.....

.....
.....
.....

โดยมีครูที่ปรึกษาชื่อ

ลงชื่อ.....
(.....)

ใบสมัครเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม

โรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ปีการศึกษา.....

ข้าพเจ้า ด.ช., ด.ญ., นาย ,น.ส.
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... มีความประสงค์จะสมัครเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม
ในปีการศึกษา..... ตามลำดับดังนี้
ลำดับที่ 1 กิจกรรมชุมนุม.....
ลำดับที่ 2 กิจกรรมชุมนุม.....
ลำดับที่ 3 กิจกรรมชุมนุม.....
โดยมีครูที่ปรึกษาชื่อ.....

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

.....
(.....)
ผู้สมัคร
..... / /

หมายเหตุ 1. จำนวนนักเรียน 25 คน : ครูที่ปรึกษา 1 คน

ความเห็นครูที่ปรึกษากิจกรรม.....

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....) ครูที่ปรึกษากิจกรรม

๑ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ ๑

ชื่อกิจกรรม

จุดประสงค์ของกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ระเบียบข้อบังคับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมหรือชิ้นงานที่คาดว่าจะทำได้ (ตามเป้าหมายของจุดประสงค์)

.....

.....

.....

.....

คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรม

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา

ครูที่ปรึกษา 1)

2).....

ประธานกรรมการ

รองประธานกรรมการ

เลขานุการ

นายทะเบียน

ปฏิคม

ເຮືອນພິກ.....

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

จำนวนสมาชิก ชาย คน หญิง คน

รวม คน

ลงชื่อ.....ครูที่ปรึกษากิจกรรม
(.....)

โครงการจัดกิจกรรม.....
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา

1. หลักการและเหตุผล (ความจำเป็นในการจัด)
.....
.....
.....
.....
.....
- 2.วัตถุประสงค์ (กำหนดความต้องการในการจัดกิจกรรม ตามระเบียบฯ คำนิยมหรือความ จำเป็น)
.....
.....
.....
.....
3. เป้าหมาย(ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการในเชิงปริมาณและคุณภาพ)
เชิงปริมาณ
.....
เชิงคุณภาพ.....
4. พื้นที่ดำเนินการ
.....
5. วิธีดำเนินการ
.....
.....
.....
.....
6. งบประมาณ (โดยการประมาณค่าใช้จ่าย)
.....
7. ผู้รับผิดชอบโครงการ (ชื่อกลุ่ม/ชุมนุมกิจกรรม)
.....

8. การวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
ประธานกิจกรรม.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความคิดเห็นฝ่ายวิชาการ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)
หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ลงชื่อ.....
(.....)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
(นายปรีชา สุกนธมาน)
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ปฏิทินปฏิบัติงานกิจกรรมชุมนุม.....
ประจำภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา

วันเดือนปี	คาบที่	รายละเอียดกิจกรรมที่ปฏิบัติ	สถานที่จัดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ

ลงชื่อ.....ครูที่ปรึกษากิจกรรม
(.....)

[illegible]

บันทึกกิจกรรมรายคาบ

กิจกรรม จากปฏิทินงาน

ครั้งที่ สถานที่ดำเนินงาน

กิจกรรม

วันที่ เดือน พ.ศ.

จำนวนสมาชิกทั้งหมด คน เข้าร่วมกิจกรรม คน

รายชื่อสมาชิกที่ไม่ได้เข้าร่วม

.....

เริ่มกิจกรรมเวลา น.

กิจกรรมที่ปฏิบัติในคาบนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความเห็นครูที่ปรึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(.....)

ลงชื่อ..... ประธานกิจกรรม
(.....)

ลงชื่อ..... ครูที่ปรึกษากิจกรรม
(.....)

แบบสรุปรงาน(แต่ละชิ้นงาน)
กิจกรรมชุมนุม.....

ชื่อชิ้นงาน..... กิจกรรม.....

ชื่อนักเรียนผู้จัดทำ(ประธาน).....

ชื่อครูที่ปรึกษากิจกรรม.....

ระยะเวลาปฏิบัติงาน

จำนวนคาบในการปฏิบัติ.....คาบ วันที่.....ถึงวันที่.....

ลักษณะงานและสภาพการทำงานชิ้นนี้

.....
.....
.....
.....

บันทึกความเห็นต่องานชิ้นนี้

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ประธานกิจกรรม

ความเห็นของครูที่ปรึกษากิจกรรม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ครูที่ปรึกษากิจกรรม

การสะสมผลงาน

(เป็นการรวบรวมผลงาน ตัวอย่าง รูปภาพ รูปจำลอง หรือชิ้นงาน)

1. ชื่อผลงาน

2. จุดประสงค์

3. วัน เดือน ปี ที่จัดเก็บ

4. เหตุผลที่เลือกงานชิ้นนี้

5. ความประทับใจ หรือความรู้สึกที่มีต่องานชิ้นนี้

6. ผลงานชิ้นนี้มีส่วนเสริมการเรียนรู้หรือการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(.....)

...../...../.....

แบบบันทึกผลงาน ภาพจำลอง หรือภาพถ่ายผลงาน

แบบสรุปผลการปฏิบัติงาน

กิจกรรมชุมนุม
ครูที่ปรึกษา.....
ผลการปฏิบัติงานตั้งแต่.....ถึง.....

1. การประชุมวางแผน

- มีการประชุมวางแผน
- ไม่มีการประชุมวางแผน เพราะ.....

2. การปฏิบัติงานตามขั้นตอนของโครงการ

- เป็นไปตามขั้นตอน
- ไม่เป็นไปตามขั้นตอน เพราะ

3. การนำความรู้ในวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน

- ใช้ค่อนข้างมาก
- ใช้บางครั้ง
- ไม่ได้ใช้

4. การใช้กระบวนการในการทำงานเป็นกลุ่ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีการวางแผนร่วมกัน
- มีการแบ่งหน้าที่กันทำ
- มีการแก้ปัญหาร่วมกัน
- มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- มีการสรุปวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน
- มีการแนะนำสมาชิกให้ปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละคน
- มีการถ่ายทอดความรู้กันระหว่างสมาชิก

5. คุณธรรมที่เกิดในการปฏิบัติงานหรือไม่ปรารถนาให้เกิดและการแก้ไข

.....
.....

6. ผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย

	เป้าหมายตามโครงการ	ผลที่ได้
เชิงปริมาณ		
เชิงคุณภาพ		

7. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ปัญหา	การแก้ไข	ผลการแก้ไข

8. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....
.....
ลงชื่อ..... ประธานกิจกรรม
(.....)

9. บันทึกความคิดเห็นของครูที่ปรึกษากิจกรรม

.....
.....
ลงชื่อ.....ครูที่ปรึกษากิจกรรม
(.....)

10. บันทึกความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....
ลงชื่อ.....หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
(.....)

11. บันทึกความคิดเห็นของฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
(.....)

เสนอผู้อำนวยการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

แบบรายงานการนำเสนอผลงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

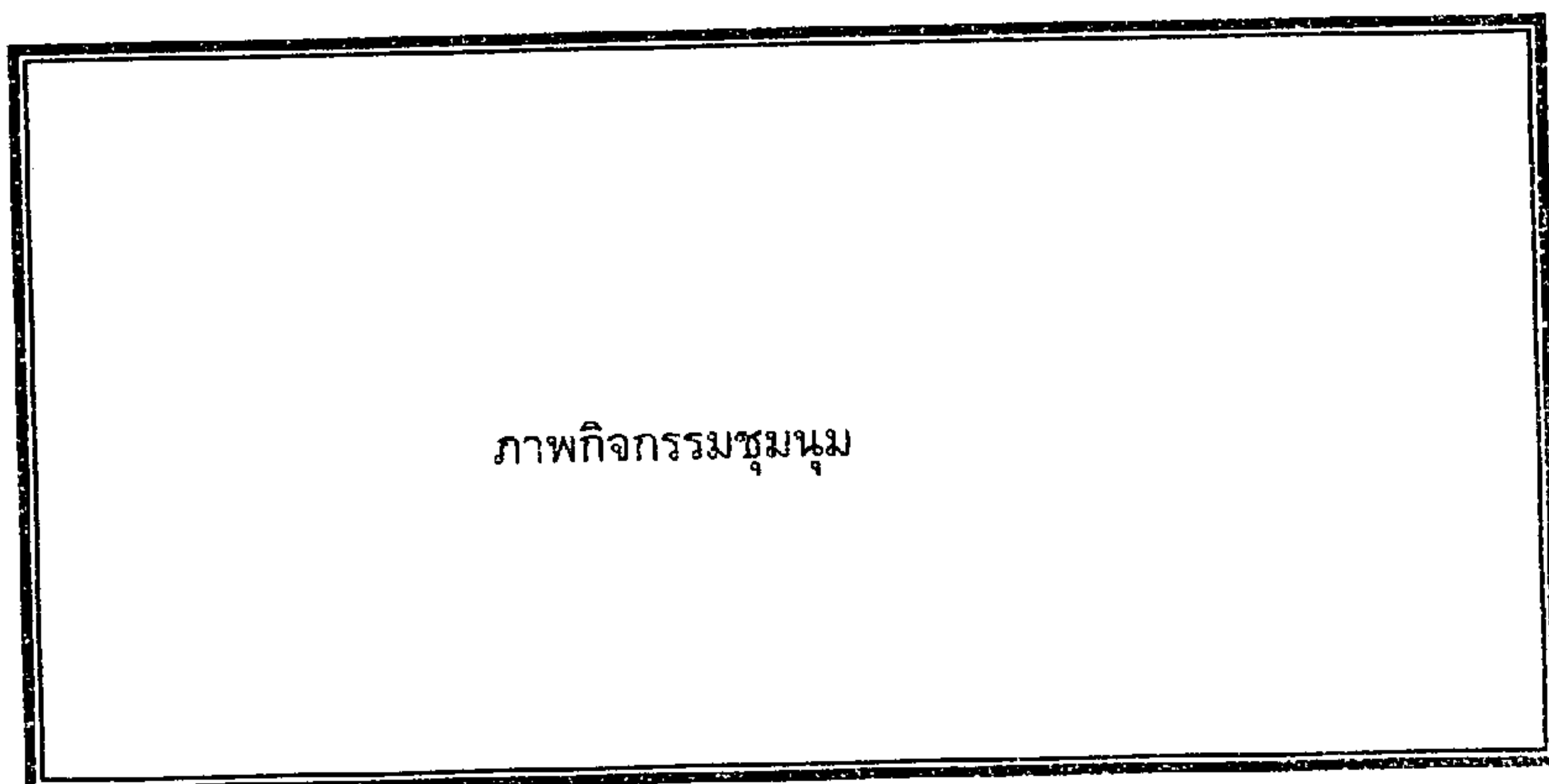
วันที่..... เดือน.....พ.ศ.....

1. ชื่อชุมนุม.....
2. จำนวนสมาชิก คน
3. ประธานกิจกรรม.....
4. ครูที่ปรึกษากิจกรรม
5. วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

6. รายละเอียดของกิจกรรมชุมนุมพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

7. ผลการดำเนินงานและผลที่ได้รับจากการนำเสนอผลงาน (กระบวนการทำงาน คุณธรรม จริยธรรม เจตคติในการทำงาน)

8. ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไข

9. ผลการประเมินกิจกรรม (ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประเมิน)

รายการ	ระดับการประเมิน			หมายเหตุ
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
1. ผลงานที่นำเสนอสอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรมชุมชน				
2. การเตรียมการนำเสนอมีความพร้อม				
3. การนำเสนอผลงานมีความเหมาะสม				
- มีความปราณีต เรียบร้อย สวยงาม				
- มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน				
- มีการทำงานเป็นทีม				
4. มีการดูแลความเรียบร้อยเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม				
5. การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์				

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 ลงชื่อ.....ประธานกิจกรรม
 ลงชื่อ.....ครูที่ปรึกษากิจกรรม

แบบประเมินผลตนเองด้านกระบวนการ
ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(สมาชิกกิจกรรมชุมนุมร่วมกันประเมินตามเกณฑ์ระดับคุณภาพของการปฏิบัติตามวิธีการมาตรฐาน)

ชุมนุม.....ครูที่ปรึกษากิจกรรม.....

การปฏิบัติตามกระบวนการ ใน Flow Chart ของระบบ	การปฏิบัติตาม กระบวนการ		ระดับคุณภาพของการ ปฏิบัติตามวิธีการมาตรฐาน			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
	ปฏิบัติ	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
1. การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม ชุมนุม						
2. การวางแผนการจัด กิจกรรมชุมนุม						
3. การดำเนินกิจกรรม ตามแผน						
4. การประเมินผลโครงการ						
5. การสรุปผลงาน						

ลงชื่อ..... ประธานชุมนุม
(.....)

ลงชื่อ..... ครูที่ปรึกษาชุมนุม
(.....)

แนวทางการประเมินคุณภาพกระบวนการระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระบวนการตาม Flow Chart	ระดับคุณภาพของการปฏิบัติตามวิธีการมาตรฐาน			หลักฐานอ้างอิง
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
1.การจัดตั้งกลุ่ม กิจกรรมชุมนุม 1.1 สำรวจความต้องการของผู้เรียน 1.2 ผู้เรียนสมัครเข้าร่วมชุมนุมตามความถนัด ความสนใจ 1.3 มีการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมและครูที่ปรึกษากิจกรรม 1.4 มีการประชุมสมาชิกเลือกตั้งคณะกรรมการชุมนุม	มีการดำเนินการครบ 4 ข้อ	มีการดำเนินการข้อ 1,2 และ 3 หรือ 4	มีการดำเนินการข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียว	
2.การวางแผนจัดกิจกรรม 2.1 มีการประชุมสมาชิกวางแผนกิจกรรม 2.2 มีการประชุมสมาชิกเขียนโครงการ มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน	มีการดำเนินการครบ 3 ข้อ	มีการดำเนินการข้อ 1 และ 2 หรือ 3	มีการดำเนินการข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียว	

กระบวนการตาม Flow Chart	ระดับคุณภาพของการปฏิบัติตามวิธีการมาตรฐาน			หลักฐานอ้างอิง
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
3.การจัดกิจกรรมตาม โครงการ/แผน 3.1 มีการประชุม ปฏิบัติงานตามแผน 3.2 มีบันทึกการ ประชุม 3.3 มีบันทึกการ ปฏิบัติงาน	มีการดำเนินการครบ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ การข้อ 1 และ 2 หรือ 3	มีการดำเนินการ การข้อใดข้อ หนึ่งเพียงข้อ เดียว	
4.การประเมินผล โครงการ -ระหว่างดำเนินการ -สิ้นสุดการดำเนินการ 4.1 มีการประเมินผล ระหว่างดำเนินการ 4.2 มีการประเมินผล เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม 4.3 มีการนำผลการ ประเมินมาปรับปรุง งาน 4.4 มีการสรุปผลการ ปฏิบัติงาน 4.5 มีการนำเสนอผล งานชุมชน	มีการดำเนินการครบ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ การข้อ 2,3 และ 4	มีการดำเนินการ การข้อ 2และ 4	

กระบวนการตาม Flow Chart	ระดับคุณภาพของการปฏิบัติตามวิธีการมาตรฐาน			หลักฐานอ้างอิง
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
5. การสรุปผลงานและ รายงานผล 5.1 มีการสรุปผลการ ผ่านกิจกรรม - เวลาเรียน - จุดประสงค์ 5.2 มีการสรุปผลการ ประเมิน - ผลสัมฤทธิ์ - ความพึงพอใจของ ผู้ร่วมกิจกรรม	มีการสรุปผลงาน ครบ 2 ข้อ	มีการสรุปผล งานข้อ 1 และ ข้อ 2	มีการสรุปผล งานข้อ 1 เพียงข้อเดียว	

**แบบประเมินตนเองด้านผลผลิต
ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**

(นักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง)

ชุมนุม.....จำนวนสมาชิก.....คน

ครูที่ปรึกษาชุมนุม.....

มาตรฐานด้านผลผลิต	การปฏิบัติของ ผู้เรียน		ระดับคุณภาพของผู้เรียน			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
	ปฏิบัติ	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)	ปรับปรุง (ร้อยละ)	
1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ - วินัย - ซื่อสัตย์ - เมตตากรุณา - ประหยัด						
2. ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติ ตามระบบประชาธิปไตย - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์						
3. ผู้เรียนมีจิตสำนึกเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม - รู้คุณค่าสิ่งแวดล้อม - อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด						

4. ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจใน ภูมิปัญญาไทย ศิลปะและ วัฒนธรรมที่งดงามของไทย - รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่น - เข้าใจภูมิปัญญาไทย - สืบสานงานศิลปะ						
มาตรฐานด้านผลผลิต	การปฏิบัติของ ผู้เรียน		ระดับคุณภาพของผู้เรียน			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
	ปฏิบัติ	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)	ปรับปรุง (ร้อยละ)	
5. ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี - รู้ความถนัดตนเอง - กล้าแสดงออก - รู้กาลเทศะ มีมารยาท						
6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รัก การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้และมีเจตคติต่ออาชีพสุจริต - ทำงานตามขั้นตอน - ขยัน อดทน - ทำงานเป็นทีม - มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต						
7. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี - น้ำหนัก ส่วนสูง - สมรรถภาพทางกาย - ร่างกาย แข็งแรง เข้ากับคนได้ - ดูแลสุขภาพ						

8. ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้ โทษและสิ่งมอมเมา - รู้เข้าใจโทษยาเสพติด - ไม่เสพสิ่งเสพติด						
9. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและ ลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และ กีฬา - มีความชื่นชม ร่วมงานศิลปะ						

เกณฑ์การประเมิน

- ดี หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 75 ขึ้นไป ผ่านการประเมินตามเกณฑ์
ของมาตรฐาน
- พอใช้ หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 50-74 ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ของ
มาตรฐาน
- ปรับปรุง หมายถึง ผู้เรียนต่ำกว่าร้อยละ 49 ลงมา ผ่านการประเมินตาม
เกณฑ์ของมาตรฐาน

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

7. ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจใน ภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒน ธรรมที่งดงามของไทย - รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่น - เข้าใจภูมิปัญญาไทย - สืบสานงานศิลปะ						
มาตรฐานด้านผลผลิต	การปฏิบัติของ ผู้เรียน		ระดับคุณภาพของผู้เรียน			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
	ปฏิบัติ	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)	ปรับปรุง (ร้อยละ)	
8. ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี - รู้ความถนัดตนเอง - กล้าแสดงออก - รู้กาลเทศะ มีมารยาท						
9. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รัก การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้และมีเจตคติต่ออาชีพสุจริต - ทำงานตามขั้นตอน - ขยัน อดทน - ทำงานเป็นทีม - มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต						
10. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี - น้ำหนัก ส่วนสูง - สมรรถภาพทางกาย - ร่างกาย เข้ากับคนได้ - ดูแลสุขภาพ						

11. ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้ โทษและสิ่งมอมเมา - รู้เข้าใจโทษยาเสพติด - ไม่เสพสิ่งเสพติด						
12. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและ ลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และ กีฬา - มีความชื่นชม ร่วมงานศิลปะ						

เกณฑ์การประเมิน

- ดี หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 75 ขึ้นไป ผ่านการประเมินตามเกณฑ์
ของมาตรฐาน
- พอใช้ หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 50-74 ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ของ
มาตรฐาน
- ปรับปรุง หมายถึง ผู้เรียนต่ำกว่าร้อยละ 49 ลงมา ผ่านการประเมินตาม
เกณฑ์ของมาตรฐาน

ลงชื่อ..... ประธานกิจกรรม

(.....)

ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบประเมินตนเองด้านผลผลิต
ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(ครูที่ปรึกษาชุมนุมเป็นผู้ประเมิน)

ชุมนุม.....จำนวนสมาชิก.....คน

ครูที่ปรึกษาชุมนุม.....

มาตรฐานด้านผลผลิต	การปฏิบัติของ ผู้เรียน		ระดับคุณภาพของผู้เรียน			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
	ปฏิบัติ	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)	ปรับปรุง (ร้อยละ)	
1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ - วินัย - ซื่อสัตย์ - เมตตากรุณา - ประหยัด						
2. ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติ ตามระบบประชาธิปไตย - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์						
3. ผู้เรียนมีจิตสำนึกเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม - รู้คุณค่าสิ่งแวดล้อม - อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด						

มาตรฐานด้านผลผลิต	การปฏิบัติของ ผู้เรียน		ระดับคุณภาพของผู้เรียน			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
	ปฏิบัติ	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)	ปรับปรุง (ร้อยละ)	
4. ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจใน ภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒน ธรรมที่งดงามของไทย - รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่น - เข้าใจภูมิปัญญาไทย - สืบสานงานศิลปะ						
8. ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี - รู้ความถนัดตนเอง - กล้าแสดงออก - รู้กาลเทศะ มีมารยาท						
9. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รัก การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้และมีเจตคติต่ออาชีพสุจริต - ทำงานตามขั้นตอน - ขยัน อดทน - ทำงานเป็นทีม - มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต						
10. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี - น้ำหนัก ส่วนสูง - สมรรถภาพทางกาย - ร่าเริง เข้ากับคนได้ - ดูแลสุขภาพ						

มาตรฐานด้านผลผลิต	การปฏิบัติของ ผู้เรียน		ระดับคุณภาพของผู้เรียน			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
	ปฏิบัติ	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)	ปรับปรุง (ร้อยละ)	
12. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและ ลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และ กีฬา - มีความชื่นชม ร่วมงานศิลปะ						

เกณฑ์การประเมิน

ดี หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 75 ขึ้นไป ผ่านการประเมินตามเกณฑ์

พอใช้ หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 50-74 ผ่านการประเมินตามเกณฑ์

ปรับปรุง หมายถึง ผู้เรียนต่ำกว่าร้อยละ 49 ลงมา ผ่านการประเมินตามเกณฑ์

ลงชื่อ..... ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

(.....)

ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบสรุปประเมินผลกิจกรรม
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา

ชื่อกิจกรรม

ครูที่ปรึกษา

ชั้น	จำนวนนักเรียน	การประเมินผล		หมายเหตุ
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	
รวม				

การอนุมัติผล

(ลงชื่อ)

ครูที่ปรึกษากิจกรรม

(ลงชื่อ)

หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(ลงชื่อ)

หัวหน้างานวัดผล

เรียนเสนอเพื่อพิจารณา

(ลงชื่อ)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

☐ อนุมัติ

☐ ไม่อนุมัติ

(ลงชื่อ)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

...../...../.....

กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี

ข้อปฏิบัติของกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี 1 ชั่วโมง/สัปดาห์
2. ครูดำเนินการสอนตามแผนการสอนลูกเสือ/เนตรนารี ตามหลักสูตรที่กำหนดให้

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความชื่นชม
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ตามขั้นตอนและวิธีการ
3. นักเรียนได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ คำปฏิญาณ ระเบียบ ข้อบังคับ และ คติพจน์ของลูกเสือด้วยความชื่นชม

การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี

1. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. สังเกตการพัฒนาในการทำกิจกรรมของนักเรียน
3. ทดสอบเป็นระบบหมู่และรายบุคคล
4. ปฏิบัติกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ตามที่กำหนด
5. เข้าค่ายพักแรมลูกเสือ/เนตรนารี ปีละ 1 ครั้ง
6. นักเรียนที่ผ่านการประเมินทุกกิจกรรมจะได้ผลการเรียน ผ่าน นักเรียนคนใดไม่ผ่านกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี จะได้ผลการเรียน ไม่ผ่าน และต้องดำเนินการซ่อมเสริมให้ผ่าน

กุกุกุกุกุกุกุกุกุกุกุกุกุกุก

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	เครื่องหมายลูกเสือโลกและวิชาพิเศษ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และวิชาพิเศษ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เครื่องหมายลูกเสือหลวง และวิชาพิเศษ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี (เครื่องหมายลูกเสือโลก)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง / ปี

ลำดับที่	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง	หมายเหตุ
	ลูกเสือ/เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่	40	
1.	พิธีเข้าประจำกอง ลูกเสือ/เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่	1	
2.	กิจกรรมของคณะลูกเสือแห่งชาติ	1	
3.	กิจกรรมของคณะลูกเสือแห่งชาติ	1	
4.	กิจกรรมของคณะลูกเสือโลก	1	
5.	ความสัมพันธ์ของลูกเสือนานาชาติ	1	
6.	พิธีสวนสนาม	1	
7.	บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	1	
8.	ลูกเสือกับการพัฒนาชุมชน	1	
9.	การฝึกเป็นบุคคลทำมือเปล่า	1	
10.	พิธีถวายราชสดุดี	1	
11.	การฝึกเป็นบุคคลทำไม้ง่าม	1	
12.	การฝึกเป็นหมู่และเป็นกอง	1	
13.	การฝึกสัญญาณมือในการเรียกแถวของลูกเสือสากล	1	
14.	คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ	1	
15.	การกางและซื้อเต็นท์พักแรมในเวลากลางคืน	1	
16.	สาริตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลพักแรมค้างคืน	1	
17.	การก่อและการจุดไฟกลางแจ้ง	1	
18.	การประกอบอาหาร	1	
19.	การประกอบอาหาร	1	
20.	แผนที่	1	
21.	เข็มทิศ	1	
22.	เข็มทิศ	1	
23..	การวางทิศโดยพิจารณาจากเข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า	1	
24.	เงื่อนไขสามัญรุ่นใหญ่ เงื่อนไขพรอด เงื่อนไขดลสมาธิ เงื่อนไขผูกกระหวัดไม้	1	

ลำดับที่	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง	หมายเหตุ
25.	เงื่อนไขผูกซุง เงื่อนไขวางสายธนู เงื่อนไขตะกรุดเบ็ด	1	
26.	เงื่อนไขประมง เงื่อนไขผูกกริ่ง เงื่อนไขปมตาไก่	1	
27.	การผูกแน่น ผูกประคบ ผูกทะแยง ผูกกากบาท	1	
28.	การผูกแน่น	1	
29.	วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล	1	
30.	หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมนุกเบิก	1	
31.	หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมผจญภัย	1	
32.	หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมเดินทางไกล	1	
33.-34.	วิชาพิเศษที่ 1	2	
35-36	วิชาพิเศษที่ 2	2	
37-38	วิชาพิเศษที่ 3	2	
39.	ทดสอบ	2	
40.	ปัจฉิมนิเทศ	2	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี(เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง / ปี

ลำดับที่	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง	หมายเหตุ
	ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ / เนตรนารี	40	
1.	ประวัติลูกเสือไทย	1	
2.	วิธีดำเนินการของขบวนการลูกเสือโลก	1	
3.	การเยี่ยมหน่วยงานหรือสถาบัน	1	
4.	ความหมายและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์	1	
5.	พิธีสวนสนาม	1	
6.	วิธีอนุรักษ์สัตว์และพืชในท้องถิ่น	1	
7.	ข้อปฏิบัติในการเดินทางไกลเพื่อเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติ	1	
8.	พิธีถวายราชสดุดี	1	
9.	ชนิดของมลภาวะที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมและวิธีป้องกัน	1	
10.	การปฏิบัติงานโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	1	
11.	การเดินทางสำรวจ	1	
12.	การเดินทางสำรวจ	1	
13.	การแสดงออกทางศิลปะ	1	
14.	การแสดงออกทางศิลปะ	1	
15.	การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย	1	
16.	อันตรายของสิ่งเสพติดที่มีต่อสุขภาพ	1	
17.	กีฬาไทยและกีฬาสากล	1	
18.	กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ	1	
19.	ศีล 5 ศีล 8	1	
20.	การอาราธนาศีล การอาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร	1	
21.	กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีประจักษ์	1	
22.	กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีประจักษ์	1	
23.	กฎแห่งความปลอดภัย	1	
24.	กฎแห่งความปลอดภัย	1	
25.	ความหมายของชุมชน การบริการ การพัฒนาชุมชน	1	
26.	กิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	1	

ลำดับที่	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง	หมายเหตุ
27.	กฎของลูกเสือเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน	1	
28.	การปฐมพยาบาล	1	
29.	การปฐมพยาบาล	1	
30.	เหตุฉุกเฉินและการบริการ	1	
31-32	วิชาพิเศษที่ 1	2	
33-34	วิชาพิเศษที่ 2	2	
35-36	วิชาพิเศษที่ 3	2	
37-38	ทดสอบ	2	
39-40	ปัจฉิมนิเทศ	2	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี(เครื่องหมายลูกเสือหลวง)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง / ปี

ลำดับที่	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง	หมายเหตุ
1.	พิธีรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (พิธีเข้าประจำกอง)	1	
2.	บทบาทและหน้าที่ของกรรมการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	1	
3.	การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย	1	
4.	การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย	1	
5.	นโยบายของรัฐบาลไทยเกี่ยวกับการต่างประเทศ	1	
6.	พิธีสวนสนาม	1	
7.	หลักการดำเนินงานของสหประชาชาติ	1	
8.	ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	1	
9.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	
10.	พิธีถวายราชสดุดี	1	
11.	การอนุรักษ์ ดิน น้ำ พืช ไม้ หรือสัตว์	1	
12.	การอนุรักษ์สถานที่ทางประวัติศาสตร์	1	
13.	การเดินทางสำรวจ	1	
14.	การเดินทางสำรวจ	1	
15.	การจัดแสดงงานศิลปะในที่สาธารณะ	1	
16.	การจัดแสดงงานศิลปะในที่สาธารณะ	1	
17.	กีฬาประเภทบุคคล	1	
18.	กีฬาประเภททีม	1	
19.	หลักธรรมทางศาสนากับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	1	
20.	หลักธรรมทางศาสนากับการแก้ปัญหาสังคม	1	
21.	หลักธรรมทางศาสนากับการแก้ปัญหาสังคม	1	
22.	การโต้วาที	1	
23.	การโต้วาที	1	
24.	ขบวนการลูกเสือ	1	
25.	กิจกรรมกลางแจ้ง คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	1	
26.	ระเบียบแถว	1	

ลำดับที่	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง	หมายเหตุ
27.	ระเบียบแถว	1	
28.	ผู้นำท้องถิ่น คุณสมบัติของผู้นำ	1	
29.	องค์ประกอบในการสร้างความปึกแผ่น	1	
30.	การฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำ	1	
31.	การฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำ	1	
32 -33	วิชาพิเศษที่ 1	2	
34-35	วิชาพิเศษที่ 2	2	
36-37	วิชาพิเศษที่ 3	2	
38-39	ทดสอบ	2	
40.	ปัจฉิมนิเทศ	1	

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

เครื่องหมายลูกเสือโลก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง กิจกรรมลูกเสือ

จำนวน 6 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. บอกโครงสร้างและการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติได้
2. บอกกิจการขององค์การลูกเสือโลกได้
3. บอกความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติได้
4. อธิบายบทบาทของตนในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีต่อชุมชนได้

เนื้อหา

1. กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ
2. กิจการของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
3. บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

กิจกรรม

1. พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
2. เกม-เพลง
3. สอนตามเนื้อหา
4. เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ
5. พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

1. เอกสารประกอบบทเรียน
2. แผนภูมิโครงสร้างและการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ คณะลูกเสือโลก

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจผลงาน

แบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
วิชา.....ระดับชั้น

เรื่อง.....จำนวน.....ชั่วโมง

วัตถุประสงค์
.....
.....
.....

เนื้อหา
.....
.....
.....

กิจกรรม
.....
.....
.....
.....
.....
.....

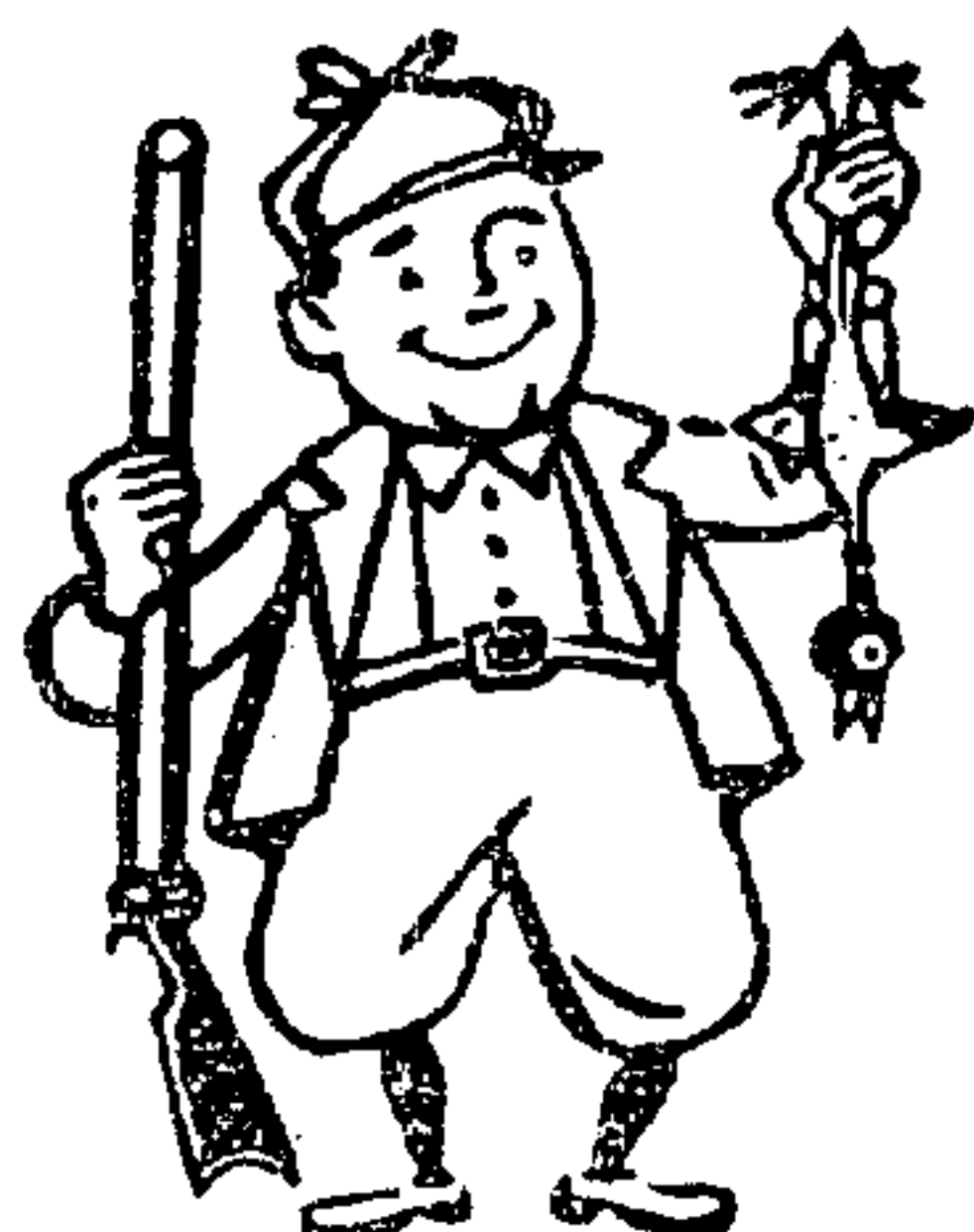
สื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้
.....
.....
.....
.....

การวัดผลประเมินผล
.....
.....
.....

แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

ลูกเสือ / เนตรนารี

ระดับชั้น..... กองที่.....

ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา 25.....

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ประจำภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา

กลุ่มลูกเสือโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ชื่อกอง..... ชื่อหมู่

ชื่อผู้กำกับกอง.....

ร.ร.	ชื่อ-สกุล	ชั้น	เดือน	เวลาเข้าร่วมกิจกรรม(จำนวนครั้ง)																รวม 20 ครั้ง	สรุป ผล ผ/มผ
			วันที่																		
ชม.ที่																					

ลงชื่อ..... ผู้กำกับ

ลงชื่อ.....ผู้กำกับกลุ่ม

แบบประเมินรายบุคคลการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ชื่อ.....ชั้น..... เลขที่..... ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชั่วโมงที่	กิจกรรม	ผลการประเมิน		ผู้ประเมิน	หมายเหตุ
		ผ่าน	ไม่ผ่าน		
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

- 1. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- 2. สังเกตการพัฒนาในการทำกิจกรรมของนักเรียน
- 3. ทดสอบเป็นระบบหมู่และรายบุคคล

แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

เรื่อง.....

ลูกเสือ เนตรนารี หมู่ที่.....กองที่..... ระดับชั้น.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ที่	ชื่อ - สกุล	ผลการประเมิน		ผู้ประเมิน	หมายเหตุ
		ผ่าน	ไม่ผ่าน		
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					

การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

- 1. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- 2. สังเกตการพัฒนาในการทำกิจกรรมของนักเรียน
- 3. ทดสอบเป็นระบบหมู่และรายบุคคล

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี เรื่องระเบียบแถว
ลูกเสือ เนตรนารี หมู่ที่.....กองที่..... ระดับชั้น.....

ที่	ชื่อ สกุล	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์									หมายเหตุ
		1			2			3			
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1.											1.มีระเบียบวินัย
2.											2.เป็นประชาธิปไตย
3.											3.มีความรับผิดชอบ
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
10.											
11.											
12.											

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 คะแนน หมายถึง พัฒนาการดีเยี่ยม
- 2 คะแนน หมายถึง พัฒนาการดี
- 1 คะแนน หมายถึง พัฒนาการควรปรับปรุง

แบบบันทึกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ชื่อ..... ลูกเสือ เนตรนารี หมู่ที่.....กองที่..... ระดับชั้น.....

ที่	กิจกรรมที่ทำ	สถานที่	วัน เดือน ปี	ผู้รับรอง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

- หลักเกณฑ์ 1. ลูกเสือ/เนตรนารี ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ นอกเวลาเรียน
2. บำเพ็ญประโยชน์ไม่ต่ำกว่า ๑๕ ครั้ง ต่อ 1 เดือน

ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้กำกับกอง

(.....)

...../...../.....

กิจกรรมไม่รู้ไม่เรียน

กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ข้อปฏิบัติของกิจกรรม

- 1. นักเรียนใช้เวลาว่าง ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด โรงเรียน ห้องสมุดหมวดวิชาการ ห้องบุคลากร ห้องสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น
- 2. บันทึกการอ่านและนำเสนอที่ครูที่ปรึกษา
- 3. รับใบบันทึกการอ่านได้ที่ห้องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้า และรักการเขียน
- 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

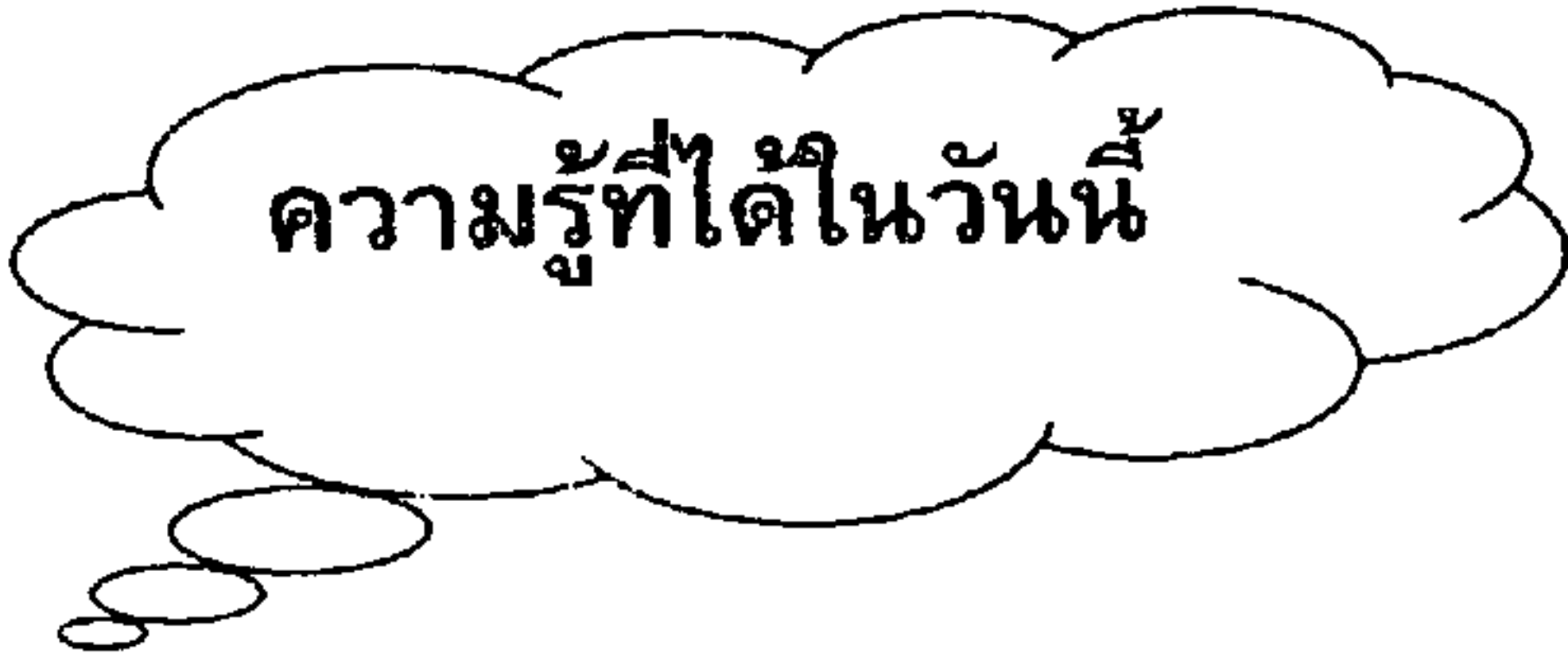
เกณฑ์การประเมิน

- 1. นักเรียนอ่านไม่ต่ำกว่า 20 ครั้ง ต่อ 1 ภาคเรียน จึงถือว่าผ่าน
- 2. นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ต้องกลับไปอ่านให้ครบตามเกณฑ์

กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บันทึกโดย.....

แหล่งข้อมูล.....

วัน เดือน ปีที่บันทึก.....

เลข ที่	ชื่อ สกุล	จำนวนครั้งที่อ่าน																				ผลการ ประเมิน	หมายเหตุ	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
27.																								
28.																								
29.																								
30.																								
31.																								
32.																								
33.																								
34.																								
35.																								
36.																								
37.																								
38.																								
39.																								
40.																								

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....ภาคเรียนที่...../.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม ลส./นน.	กิจกรรม ชุมนุม	กิจกรรม ไฝรู้ ไฝเรียน	กิจกรรม แนะแนว	ผลการ ประเมิน	หมายเหตุ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม ลส./นน.	กิจกรรม ชุมนุม	กิจกรรม ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน	กิจกรรม แนะแนว	ผลการ ประเมิน	หมายเหตุ
26							
27							
28							
29							
30							
31							
32							
33							
34							
35							
36							
37							
38							
39							
40							

😊 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ😊

กิจกรรมในหลักสูตร

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

XXXXXXXXXX

- กิจกรรมชุมนุม
- กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

คำชี้แจง

กิจกรรมในหลักสูตร ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิ
มีทั้งหมด 4 กิจกรรม ได้แก่

- 1. กิจกรรมชุมนุม
- 2. กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 3. กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
- 4. กิจกรรมแนะแนว

แนวการจัดกิจกรรม แบบบันทึกและการวัดผลประเมินผล ของกิจกรรมชุมนุม กิจกรรม
ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใช้วิธีการเช่นเดียวกับกิจกรรมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กิจกรรมแนะแนว ใช้แบบบันทึกและแนวการจัดกิจกรรมแนะแนวของงานแนะแนว

กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

- ครูที่ปรึกษาใช้แบบบันทึกตามแบบบันทึกกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
- ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในชั้นที่ตนเอง

รับผิดชอบ ในการทำกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

- เมื่อสิ้นภาคเรียนให้ครูที่ปรึกษาส่งแบบประเมินที่หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
เวลาเรียน 20 ชั่วโมง : 1 ภาคเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์เพื่อส่วนรวม
3. เพื่อฝึกให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาด

วิธีดำเนินการ

1. นักเรียนปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย (ทำความสะอาดพื้นที่ที่รับผิดชอบ)

วันละ 5 นาที

2. ศึกษาความรู้ จากใบความรู้ เอกสารหรือเข้ารับการอบรม 2 ชั่วโมง
3. นักเรียนจัดกลุ่มทำประโยชน์แก่โรงเรียนหรือชุมชน ภาคเรียนละ 4 ชั่วโมง
4. จัดเข้าค่ายหรือทำกิจกรรมวันบำเพ็ญประโยชน์ 1 วัน เป็นเวลา 6 ชั่วโมง

รวมเวลาเรียน 20 ชั่วโมง 20 นาที

กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่จัดนอกตารางเรียน และนับเวลาเรียนจำนวน 20 ชั่วโมง / 1 ภาคเรียน โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

- ให้นักเรียนปฏิบัติงานเก็บขยะตามที่ได้รับมอบหมาย วันละ 5 นาที ในทุกๆเช้า
- นักเรียนศึกษาใบความรู้หรือเข้ารับการอบรม จำนวน 2 ชั่วโมง
- นักเรียนจัดกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่โรงเรียนหรือชุมชน ภาคเรียนละ 4 ชั่วโมง
- นักเรียนเข้าค่ายบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 1 วัน

การประเมินผล

นักเรียนต้องทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ของชิ้นงานทั้งหมด

ผู้รับผิดชอบ

- ฝ่ายวิชาการ
- กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ครูที่ปรึกษา

แบบประเมินผลกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา

กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

อนุมัติผลการเรียน

ลงชื่อ	ครูที่ปรึกษา
ลงชื่อ	หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ลงชื่อ	ฝ่ายทะเบียน/วัดผล
ลงชื่อ	ฝ่ายวิชาการ
ลงชื่อ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา

กิจกรรมการฟื้นฟูประโยชน์

การประเมินผลกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

(การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายวันละ 5 นาที)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... ภาคเรียนที่ /

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

เดือน.....

[illegible]

ที่	ชื่อ-สกุล	การเข้าร่วมกิจกรรม																รวม	ประเมินผล				
		สัปดาห์ที่ 1					สัปดาห์ที่ 2					สัปดาห์ที่ 3					สัปดาห์ที่ 4						
24																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							
34.																							
35.																							
36.																							
37.																							
38.																							
39.																							
40.																							

วิธีบันทึก ครูที่ปรึกษาทำเครื่องหมาย / ในช่องของวันที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม

การประเมินผล นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 จึงถือว่า ผ่าน

กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

การประเมินผลกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... ภาคเรียนที่ /
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ที่	ชื่อ -สกุล	ปฏิบัติงานที่ได้ รับมอบหมาย	ศึกษาหาความ รู้/รับ การอ บรม	จัดกลุ่ม บำเพ็ญ ประโยชน์	เข้าค่าย / วันบำเพ็ญ ประโยชน์	ผลการ ประเมิน
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						

ที่	ชื่อ -สกุล	ปฏิบัติงานที่ได้ รับมอบหมาย	ศึกษาหาความ รู้/รับ การอ บรม	จัดกลุ่ม บำเพ็ญ ประโยชน์	เข้าค่าย / วันบำเพ็ญ ประโยชน์	ผลการ ประเมิน
24.						
25.						
26.						
27.						
28.						
29.						
30.						
31.						
32.						
33.						
34.						
35.						
36.						
37.						
37.						
38.						
39.						
40.						

เกณฑ์การประเมิน
วิธีบันทึก

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบ 3 ใน 4 ของทุกกิจกรรม ถือว่า ผ่าน
กิจกรรมใดที่นักเรียนได้ปฏิบัติ ให้บันทึก ผ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... ภาคเรียนที่...../.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม ชุมนุม	กิจกรรมใฝ่ รู้ใฝ่เรียน	กิจกรรม การบำเพ็ญ ประโยชน์	ผลการ ประเมิน	หมายเหตุ
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม ชุมนุม	กิจกรรมใฝ่ รู้ใฝ่เรียน	กิจกรรม การบำเพ็ญ ประโยชน์	ผลการ ประเมิน	หมายเหตุ
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						

วิธีบันทึก - กิจกรรมใดที่นักเรียนปฏิบัติครบตามที่กำหนด ให้ครูที่ปรึกษานักเรียน ผ ในช่องบันทึก

😊 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ 😊

กิจกรรมนอกหลักสูตร

โรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

แนแนแนแน

- กิจกรรมคืนชีวิตสายน้ำให้แผ่นดิน
- กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมโครงการธนาคารขยะ
- กิจกรรมสภานักเรียน
- กิจกรรมโครงการบันทึกความดี

ข้อปฏิบัติการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร

กิจกรรมนอกหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่กลุ่มสนใจจัดตั้งขึ้นตามโครงการ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา นักเรียนกลุ่มใดที่สนใจการจัดกิจกรรม ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. เขียนโครงการตามแบบเขียนโครงการ นำเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
2. นักเรียนวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา
3. ดำเนินการตามแผน
4. ประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป
5. สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนอกหลักสูตร ไม่ตัดสินผลการเรียน

หมายเหตุ กิจกรรมนอกหลักสูตรที่นำเสนอในคู่มือ เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรม ครูที่ปรึกษา สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของแต่ละโครงการ

ตัวอย่างแนวการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร

ชื่อโครงการ

โครงการกิจกรรมคืนชีวิตสายน้ำให้แผ่นดิน

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันสภาพการคมนาคมในคลองดำเนินสะดวกได้แปรเปลี่ยนไป ประชาชนที่อาศัยอยู่คลองดำเนินสะดวกไม่ได้สัญจรทางเรือ การใช้น้ำก็จะใช้น้ำประปาแทนน้ำในคลอง คลองจึงเป็นที่ทิ้งขยะสิ่งปฏิกูล ทำให้เกิดภาวะน้ำเน่าเสีย ฉะนั้นเพื่อให้เยาวชนได้เกิดความตระหนักเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ปัญหาคุณภาพน้ำ โรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำขึ้น ด้วยโครงการคืนชีวิตสายน้ำให้แผ่นดิน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้ในการอนุรักษ์น้ำแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่น ให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของแหล่งน้ำ
2. เพื่อให้กลุ่มเยาวชนเกิดความร่วมมือในการดูแลและรักษาทรัพยากรแหล่งน้ำ

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

1. นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน จำนวน 1,200 คน ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิกฤตการณ์และแนวทางอนุรักษ์ทรัพยากรและแหล่งน้ำ
2. นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมมือพัฒนาคลองดำเนินสะดวกให้มีคุณภาพน้ำที่ดีขึ้น จำนวน 2 ครั้ง : ปี

ด้านคุณภาพ

เกิดความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของแหล่งน้ำและร่วมมือกัน

พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ วัดปราสาทสิทธิ์ และคลองดำเนินสะดวก

ระยะเวลาดำเนินการ

กันยายน 2547 – มีนาคม 2548

วิธีดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอนดำเนินงาน	ระยะเวลา
1. ขั้นเตรียมการ	กันยายน 2547
1.1 เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ	
1.2 ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผน	

2. ขั้นตอนดำเนินการ 2.1 ประชาสัมพันธ์โครงการ 2.2 ให้ความรู้เกี่ยวกับวิกฤติการณ์และแนวทางอนุรักษ์แหล่งน้ำ 2.3 รณรงค์ - ประกวดคำขวัญ ป้ายนิเทศ แผ่นพับ - จัดกิจกรรมทำความสะอาดคลอง ดำเนินสะดวก	กันยายน 2547 กันยายน 2547 กันยายน 2547 – มีนาคม 2548
3. ขั้นตอนติดตามการประเมินผล 3.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3.2 สัมภาษณ์นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน 3.3 แบบประเมิน	กันยายน 2547 – มีนาคม 2548

งบประมาณ

งบอื่นๆ จำนวน 3,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- เทศบาลตำบลศรีดอนไผ่
- อบต.ประสาทสิทธิ์
- วัดประสาทสิทธิ์

การติดตามประเมินผล

สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม การสัมภาษณ์ แบบประเมิน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าทรัพยากรแหล่งน้ำ และร่วมมือกันอนุรักษ์พัฒนาคลองดำเนินสะดวก

ลงชื่อ..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

นายปรีชา สุนทรมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อโครงการ

โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หลักการและเหตุผล

ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในอนาคต จากปัญหาดังกล่าว เพื่อเป็นการชะลอปัญหา จึงสมควรให้มีการรณรงค์ สร้างลักษณะนิสัย ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้น วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ โดยร่วมมือดูแลรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

2. เพื่อฝึกให้เยาวชนไทยมีนิสัยรักความสะอาด

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จำนวน 1,200 คน ครู จำนวน 55 คน ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ด้านคุณภาพ

ครูและนักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และร่วมมือกันอนุรักษ์ดูแลสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ และพื้นที่สาธารณะ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตลอดปีการศึกษา 2547

วิธีดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา
1. ขั้นเตรียม	
1.1 เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ	พ.ค. 2547
1.2 ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผน	มิ.ย. 2547
2. ขั้นดำเนินการ	มิ.ย. 2547
2.1 แบ่งพื้นที่ดูแลความสะอาด	
- จัดทำแผนภูมิแสดงเขตรับผิดชอบ	
- ติดตั้งป้ายเขตพื้นที่	
- มอบหมายผู้รับผิดชอบ	
- ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงาน	

2.2 บำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญ 2.3 ดูแลต้นไม้ / ปลูกต้นไม้/สวนหย่อม 2.4 อาสาสมัครตรวจการอนุรักษ์พลังงาน 2.5 ชมรมตาวิเศษ	ตลอดปีการศึกษา
3. ติดตามและประเมินผล - สังเกตจากการร่วมปฏิบัติกิจกรรม - แบบประเมิน	สิ้นภาคการศึกษา

งบประมาณ

5,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หัวหน้าระดับทุกระดับชั้น

การติดตามประเมินผล

- สังเกตการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม
- แบบประเมิน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนทุกคนมีความตระหนักและร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและที่

สาธารณะ

ลงชื่อ..... ผู้เสนอโครงการ

(.....)

...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

นายปรีชา สุนทรมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อโครงการ

โครงการธนาคารขยะ

หลักการและเหตุผล

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจมีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น การอุปโภคบริโภคมีปริมาณเพิ่มขึ้น ทำให้มีจำนวนขยะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้จึงสมควรให้มีการจัดตั้งโครงการขยะขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเป็นการช่วยให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด มีความรับผิดชอบ ในตนเองและส่วนรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรฐานทางด้านความสะอาดและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อปลูกจิตสำนึกบุคลากรในโรงเรียนให้รักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและชุมชน

เรียนและชุมชน

3. เพื่อลดปริมาณขยะในโรงเรียนและเสริมความรู้ให้บุคลากรในโรงเรียนในเรื่องการคัดแยกขยะที่ถูกต้องเหมาะสม

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

1. โรงเรียนมีปริมาณขยะลดน้อยลงร้อยละ 80
2. นักเรียนมีรายได้เฉลี่ยคนละ 400 บาท : ปี

ด้านคุณภาพ

โรงเรียนมีคุณภาพในการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตลอดปีการศึกษา

วิธีดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา
1. ขั้นเตรียม 1.1 รับสมัครสมาชิก 1.2 เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ	พ.ศ. 2547
2. ขั้นดำเนินการ 2.1 ให้ความรู้แก่สมาชิกในชมรม 2.2 จัดป้ายนิเทศเผยแพร่ รณรงค์ให้ความ 2.3 เปิดรับฝากขยะในรูปแบบธนาคาร	ตลอดปีการศึกษา

3. บันทึกตามผล	สิ้นปีการศึกษา
3.1 สังเกต	
3.2 แบบสอบถาม	

งบประมาณ

5,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการโครงการธนาคารขยะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลตำบลศรีดอนไผ่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจมีจิตสำนึกในการทิ้งขยะ
2. ปริมาณขยะในโรงเรียนมีจำนวนน้อยลง
3. สภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สะอาดขึ้น

ลงชื่อ..... ผู้เสนอโครงการ

(.....)

...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ

(.....)

นายปรีชา สุคนธมาน

ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

...../...../.....

ชื่อโครงการ

กิจกรรมสภานักเรียน

หลักการและเหตุผล

ในการทำงานปัจจุบัน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี มีความเจริญก้าวหน้ามาก มีการแข่งขันกันในระดับสูง การรู้จักดำรงตนในสังคม ให้มีความสุข การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การทำงานเป็นหมู่คณะและมีความเป็นประชาธิปไตยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการปลูกฝังให้เยาวชนไทยอยู่รอดในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

- 1. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการปกครอง
- 2. นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม
- 3. นักเรียนได้ฝึกตนเองในการเป็นผู้นำ

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

- 1. นักเรียนจำนวน 20 คนเข้าร่วมกิจกรรมสภานักเรียน
- 2. นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน

ด้านคุณภาพ

นักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจมีความรู้เรื่องประชาธิปไตย และมีความเป็นผู้นำ

พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา
1. รับสมัครคณะกรรมการนักเรียน	ม.ค. 47
2. เลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน	ก.พ. 47
3. ประชุมกรรมการสภานักเรียน	ก.พ. 47
แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม	ก.พ. 47
ดำเนินกิจกรรม	ตลอดปีการศึกษา
สรุปผลกิจกรรม	
รายงานผล	สิ้นปีการศึกษา

งบประมาณ

1,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการสถานักเรียน

การวัดและประเมินผล

- 1. ประเมินจากความร่วมมือของนักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
- 2. ประเมินจากความสำเร็จของโครงการ
- 3. การรายงานผลการดำเนินงาน

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
นายปรีชา สุนทรมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

ชื่อโครงการ

โครงการบันทึกความดี

หลักการและเหตุผล

ในสังคมปัจจุบัน สังคมไทยเริ่มเสื่อมลง คนที่ทำความดีกลับลดน้อยลงมากกว่าคนที่ทำความชั่ว บุคคลที่ทำความดี ต้องได้รับการบันทึกให้คนทั่วไปได้รับรู้และยกย่องเชิดชูเกียรติ ดังนั้นโครงการบันทึกความดีจึงเป็นโครงการหนึ่งที่รวบรวมการทำความดีและส่งเสริมคนทำดีให้คงอยู่ตลอดไป

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อให้ผู้ทำความดีมีขวัญและกำลังใจในการทำความดีต่อไป
- 2. เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติคนทำความดี

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

นักเรียนทุกคนกระทำความดีและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ด้านคุณภาพ

นักเรียนได้กระทำความดีอย่างต่อเนื่องเป็นคนดีของสังคมต่อไป

ระยะเวลาดำเนินการ

ตลอดปีการศึกษา

สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนประจำรัฐประชากิจ

วิธีดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา
1. จัดทำโครงการและเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ	พ.ค. 47 พ.ค. 47
2. แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบ	พ.ค. 47
3. จัดทำสมุดบันทึกความดี	ตลอดปีการศึกษา
4. นักเรียนทำความดี	
5. ยกย่องประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ทำความดี สะสมอย่างต่อเนื่อง	สิ้นปีการศึกษา
5. สรุปรายงานผล	สิ้นปีการศึกษา

งบประมาณ

2,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการดำเนินการโครงการบันทึกความดี
การประเมินผล

- 1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
- 2. แบบสอบถาม แบบบันทึก

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1. นักเรียนมีพฤติกรรมทำความดีเพิ่มมากขึ้น
- 2. นักเรียนมีจิตสำนึกในการทำความดี

(ลงชื่อ)..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
ลงชื่อ.....
(.....)

ความเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
นายปรีชา สุคนธมาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
...../...../.....

สมุดบันทึกความดี

ชื่อ.....
ชั้น..... เลขที่.....

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล

วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ.....ปี

ที่อยู่.....เบอร์โทรศัพท์.....

ชื่อบิดา..... อาชีพ.....

ชื่อมารดา..... อาชีพ.....

เพื่อนสนิท.....

.....

ครูที่ปรึกษา.....

โรคประจำตัว.....

ความสามารถพิเศษ.....

.....

.....

กิจกรรมที่ชอบ.....

.....

.....

วิธีบันทึกการทำความดี

- 1. นักเรียนบันทึกการทำความดีแยกประเภทตามที่กำหนดให้
- 2. มีผู้รับรองในการทำความดีแต่ละครั้ง
- 3. เมื่อสิ้นภาคเรียน ส่งสมุดบันทึกได้ที่กองกิจกรรม

เกณฑ์การประกาศเกียรติคุณ

นักเรียนที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ จะต้องมีความสมบัติดังนี้

- 1. ได้ทำความดีในแต่ละประเภทอย่างต่อเนื่อง
- 2. มีการบันทึกอย่างสม่ำเสมอ
- 3. จำนวนครั้งที่ทำความดี มีอันดับสูงสุด 3 อันดับ ของแต่ละระดับชั้น

KKKKKKKKKK

บทที่ 5

สรุปผลการจัดทำคู่มือ

ในการศึกษาเพื่อจัดทำคู่มือครู การดำเนินการตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำคู่มือและประเมินคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ซึ่งมีวิธีการจัดทำและประเมินการจัดทำคู่มือ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ ศึกษาแนวทางในการจัดทำคู่มือโดยศึกษาจุดประสงค์ของการจัดทำคู่มือให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูในโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ และศึกษาหลักการเขียนคู่มือจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ
2. ขั้นวางแผนในการดำเนินการจัดทำคู่มือ โดยเขียนโครงร่างของคู่มือ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ นำโครงร่างและรูปแบบเสนอคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ และเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโครงร่าง
3. ขั้นดำเนินการจัดทำคู่มือและพัฒนาคู่มือ โดยดำเนินการเขียนคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงร่างคู่มือที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ
4. ขั้นตอนประเมินความเป็นไปได้ของคู่มือ โดยนำคู่มือไปให้คณะกรรมการจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการ จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูผู้ปฏิบัติ จำนวน 4 คน พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ ด้วยวิธีการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น
5. ขั้นจัดทำคู่มือครูฉบับสมบูรณ์ โดยนำข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นต่างๆจากผู้เชี่ยวชาญนำมาจัดทำคู่มือและได้คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ฉบับสมบูรณ์ สามารถนำไปดำเนินการตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นระบบหลักของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

จากการดำเนินการดังกล่าว สามารถจัดทำคู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจเล่มนี้ ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) แบ่งออกเป็น กิจกรรมชุมนุม เช่น ชุมนุมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย ชุมนุมอนุรักษ์ภาษาไทย เป็นต้น กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) ได้แก่กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนและกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนวิธีการวัดผลประเมินผล และกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น โครงการคืนชีวิตสายน้ำให้แผ่นดิน โครงการสภานักเรียน โครงการธนาคารขยะ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์

ต่อครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้บรรลุตาม
วัตถุประสงค์ของโรงเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2538). “การบริหารและการทำงานเชิงระบบ” แนวทางการพัฒนางานนิเทศ
งานบริหารและการจัดการของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. เอกสารทางวิชาการ ฝ่าย
นิเทศ .
- . (2540). กลยุทธ์การบริหารงานเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐาน
คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการ
ศาสนา.
- . (2543). แนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. (2534). คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2543). แผนงานโครงการและกิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมองค์การวิชาชีพ
ในอนาคตแห่งประเทศไทย(อวท). กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา.
- . (2545ก). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์.
- . (2545ข). สรุปการดำเนินงานของคณะกรรมการการพัฒนาคุณภาพ กลุ่มกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน. เอกสารอัดสำเนา.
- . (2546ก). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- . (2546ข). มังมโนทัศน์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (ม.ป.ป.). แนวคิดในการวางระบบงานและการจัดองค์การภายในโรงเรียน. เอกสารการ
ประชุมปฏิบัติการ เรื่องการวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน. (อัดสำเนา).
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (ม.ป.ป.). คู่มือการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ เพื่อสร้างสุขภาวะและจริยธรรม. (ฉบับร่าง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- . (ม.ป.ป.) คู่มือครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2524). คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- . (2528). คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การ
ศาสนา.

- (2535). คู่มือการนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในสถานศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กันทิมา เอมประเสริฐ. (2542). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานในระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.
- กิตติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ อักษรวิวัฒน์.
- เกษม วัฒนชัย. (2545). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนากฎหมาย
การศึกษา.
- คณาจารย์แม็ค. (2545). คู่มือการบันทึกข้อมูลสมุดประเมินมาตรฐานและพัฒนาการของผู้เรียน.
กรุงเทพฯ : แม็ค.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธ์. (2542). รายงานการวิจัย การศึกษา และจัดทำคู่มือ
ปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่น ในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.มส.)
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- เจียม ไทยยิ่ง. (2545). ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาวิจัยชุมชน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ
พระนคร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2520). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาติรี สำราญ. (2543). คนสอนคน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ดำรง ประเสริฐกุล. (2542). การบริหารกิจการนักเรียน. คณะครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏ
พิบูลสงคราม.
- ทรงศิลป์ ไชยทิพย์. (2540). ปัญหาในการปฏิบัติงานของฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษาใน
วิทยาลัย เทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. คอม. การบริหารอาชีวศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
ถ่ายเอกสาร.
- ทองชุบ ศรีแก้ว. (2545). คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยม
ศึกษา. สารนิพนธ์. ศศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. (2544). การจัดทำโครงการ. (เอกสารประกอบคำบรรยาย). กรุงเทพฯ : คณะ
ศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ธีระ แทนศิริ. (2541). ปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ เสือก้อน. (2537). การจัดทำแผนการสอนเน้นกระบวนการ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- นิวัตร นาคะเวช. (2540). กลยุทธ์การบริหารเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ เอส แอนด์ จี กราฟฟิก.

- บรรจง จันทมาศ. (2541). ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).
- ประดับ เรืองมัลย์. (2524). หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ประทีป จรัสรุ่งรวิธร. (2514). การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน แกรูปแบบและวิธีการเสนอเนื้อหา. ปริญญาโท กศ.ม.(บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ประสงค์ ปราณีตพลกรังและคณะ. (2541). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- ปรีชา ช่างขวัญยืนและคนอื่นๆ. (2539). เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปิฎฐะ บุญนาค. (2523). "ประสบการณ์และข้อเสนอแนะในการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ." ใน แนวทางการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ. 23. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พวงรัตน์ เกษรแพทย์. (2543). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณฑิรา พานิชยิ่ง. (2544). คู่มือการจัดทำโครงการและการจัดทำกิจกรรมห้องสมุด. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอุดมศึกษา.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2529). คู่มือการจัดกิจกรรมนักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร (อัดสำเนา).
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ประกันคุณภาพการศึกษา : ทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ลดดา พรรณราย. (2545). รวมพลังสร้างคุณภาพให้องค์กร. กรุงเทพฯ : ไพลิน
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2525). งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด และ วันทิพย์ สิ้นสูงสุด. (2542). ชุดฝึกอบรม ISO 9001 ระบบบริหารคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วันทิพย์.
- วีรพงษ์ เฉลิเมธีรัตน์. (2544). การแก้ปัญหาแบบคิวซี. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ และคนอื่นๆ. (2535). เส้นทางก้าวหน้าของข้าราชการครู : คู่มือการจัดทำผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : ประดิพัทธ์การพิมพ์.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). เรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา.

- สมพงษ์ กล้าวิกรณ์. (2541). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร พุดตาล เบ็ทซ์. (2539, ธันวาคม). "การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน," วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (ฉบับพิเศษ) : 88-95.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และวิชุดา ปาณปัญญ. (2546). กลยุทธ์คืนปัญญาสู่ชุมชน : กรณีศึกษาโรงเรียนสามประโยชน์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2532). งานบริหารโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ : ฝึกอบรมด้วยตนเอง. เล่มที่ 4. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2534). คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สกศ.
- (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุขพัชรา ชิมเจริญ. (2545). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- สุภรณ์ ศรีพล และคนอื่นๆ. (2543). การวางแผนพัฒนาโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรพงศ์ ขวัญศิริ. (2541). การศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ในเขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มุลคำ และ อรทัย มุลคำ. (2544). เรียนรู้สู่ศรัทธาอาชีพ. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- สุวิมล ติรกานนท์. (2543). การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมวิทย์ สุขเมธี. (2531). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- อนุชิต เข่งจำเนียร. (2545). คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะคนดีของนักเรียนนักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เอกชัย กิสุขพันธ์. (2527). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์.

- เอกวุฒิ ไกรมาก. (2541). *การสร้างคู่มือในการจัดหาและใช้ประโยชน์วิทยากรท้องถิ่น สอนวิชา ช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อเนก ส่งแสง. (2540). *การบริหารกิจการนักเรียน. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. คณะครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏพระนคร.*
- Audrey, Rontz L. and Saddlemire. Gerald L. (1988). *Student Affairs Functions in Higher Education.* Illinois : Charles C. Thomas Spring Field.
- Dale, Edgar. (1969). *Audio Visual Method in Teaching.* New York : Holt Rinehart and Winston.
- Douglass, Harl R. (1965). *The High School Curriculum.* New York : The Ronald Press Company.
- Shores, Harl R. (1960). *Instruction Materials ; An Instructional For Teacher.* New York : The Ronald Press Company.
- Webster. (1983). *Webster's New Twentieth Century Dictionary of The English Language Unabridged. 2nd ed.* New York : Prentice Hall.

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงร่างของคู่มือ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงร่างของกลุ่ม

1. ดร.จันทนา นนทิกร ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1
2. นายธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาราชบุรี เขต 1
3. นายทนงสิทธิ์ แสงเรือง ตำแหน่งผู้อำนวยการระดับ 9 โรงเรียนสายธรรม-
จันทร์ จังหวัดราชบุรี
4. นายปรีชา สุกนธมาน ตำแหน่งผู้อำนวยการระดับ 8 โรงเรียนประสาทรัฐ
ประชากิจ จังหวัดราชบุรี
5. นายเกียรติศักดิ์ คฤหบดี ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
พัฒนาการดอนคลัง จังหวัดราชบุรี

ภาคผนวก ข.

ผู้เชี่ยวชาญทดสอบความเหมาะสมของกลุ่มมือก่อนนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญทดสอบความเหมาะสมของกลุ่มก่อนนำไปใช้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการ ประกอบด้วย

1. ดร.จันทนา นนทิกกร ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
2. นายธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
3. นางเนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
4. นายนพแสน สมยานนทนากุล หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอดำเนินสะดวก ปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 .

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. นายปรีชา สุคนธมาน ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
2. นายทงสิทธิ์ แสงเรือง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสายธรรมจันทร์ จังหวัดราชบุรี
3. นายเกียรติศักดิ์ คฤหบดี ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ดอนคลัง จังหวัดราชบุรี
4. นายปฏิภาณ ทับประยูร ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จังหวัดราชบุรี

กลุ่มที่ 3 ผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1. นายบุญเสริม ชัยโสทธิ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
2. นายกมล เสงประเสริฐ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
3. นางจงกลณี แยมบางยาง ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี
4. นางจิตติรัตน์ พูลสวัสดิ์ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จังหวัดราชบุรี

5. นางกรรณทิพย์ สำเริง ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
จังหวัดราชบุรี
6. นางทวี สุขสม ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
จังหวัดราชบุรี
7. นายสมประสงค์ เพิ่มสุวรรณ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐ
ประชากิจ จังหวัดราชบุรี
8. นายชาญ ศรีมณีกาญจน์ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนประสาทรัฐ
ประชากิจ จังหวัดราชบุรี
9. นางสาวพัฒน์ มุลดี ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
จังหวัดราชบุรี
10. นางสาวปรียานุช หงษ์ร้อน ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนประสาทรัฐ
ประชากิจ จังหวัดราชบุรี

ภาคผนวก ค.
แบบสอบถามความคิดเห็น
ทดสอบความเหมาะสมของกลุ่มมือ

แบบสอบถามความคิดเห็น

ทดสอบความเหมาะสมของกลุ่มการดำเนินงาน
ตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. () ศึกษานิเทศก์ 2. () ผู้บริหารสถานศึกษา 3. () ผู้ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งเขียน
ข้อความเสนอแนะในกรณีที่เห็นควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

ข้อที่	รายการตรวจสอบ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด 5	เห็น ด้วย มาก 4	เห็นด้วย ปาน กลาง 3	เห็น ด้วย น้อย 2	เห็นด้วย น้อย ที่สุด 1
1.	เนื้อหาสาระของกลุ่มมีความเหมาะสม ไปใช้ในระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
2.	ขั้นตอนวิธีการกลุ่มมีความเหมาะสมใน ทางปฏิบัติ					
3.	วัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมในกลุ่มมี ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
4.	จำนวนกิจกรรมมีความเหมาะสมในทาง ปฏิบัติ					
5.	โครงการจัดกิจกรรมของกลุ่ม มีความ สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ได้					
6.	กลุ่มมีวิธีการบันทึกและวิธีการวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน					
7.	กลุ่มมีประโยชน์ต่อการบริหารงานตาม ระบบจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถาน ศึกษา					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางเยาวภา อู่สำหรับฤทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2507
สถานที่เกิด	อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	169/193 หมู่ 11 ตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนารีวัฒนา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. 2523	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนารีวุฒิ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2525	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิทยาลัยครู นครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2529	ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ